



ORVOSKARI HIRMONDÓ



Pécs, 2013. május

TARTALOM

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései
(Fischer Emil)

A TDK helyzetéről (Balogh Péter)

Szenátorválasztás

A Tavaszi hangversenyről (Sipos Katalin,
Fülöp Ádám – hallgató)

Nemzetközi Est – 2013
(Földényi Gabriella)

Arts-in-Med esték (Szelényi Zoltán)

**A Műveltségi Medicina Tanszék Migrációs-
egészségügyi Csoport Archív kutatási
programjáról** (Szilárd István)

ATOME-konferencia
(Nyaka Bernadett, Molnár Béla)

**Nemzetközi konferencia a HCV fertőzés
kezeléséről** (Pár Alajos)

**8. Leiden International Medical Student
Conference** (Füredi Nóra, Mikó Alexandra)

**A Magyar Epidemiológiai Társaság és a Közép-
európai Kemoprevenációs Társaság közös
kongresszusa** (Berényi Károly)

„Alpbach Motor Meeting” (Nyitrai Miklós)

A HEALTH IMPULSE Projekt Információs Napja
(Berki Tímea)

Tanulmányút Kalmarba
(Lukács András, Nyitrai Miklós)

6th Pannonian Symposium (Büki András)

Michael Bubb a Biofizikai Intézetben (Bugyi Beáta)

II. Nyitott Gyermekklinika – „Jeltár”
(Pintér András)

Immunológiai Információs Nap (Berki Tímea)

**Doktoranduszi ösztöndíj
pályázatokról** (Futó Kinga, Kollár Veronika)

Cellular effects of an oncolytic virus
(Szeberényi József előadásösszefoglalója)

A Promovax projekt eredményei
(Katz Zoltán)

Kiss Tamás irodalmi összeállítás

Schwartz Fülöp emlékezete (Makovitzky József)
Írók, költők betegségekről és orvoslásról



Intézeti, klinikai hírek, információk



Tudományos közlemények

A címlapon és közepén: Tám László fotói

A hátsó borítón: Bátki János fényképei

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2013. március 5.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését.

Dr. Tamás Andrea, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet

1/b Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását:

Dr. Jászberényi Miklós, egyetemi adjunktus, SzTE, Kóréletani Intézet

Dr. Katona Gábor Ferenc, oszt. vez. főorvos, Heim Pál Gyermekkorház,
Fül-Orr-Gége Osztály

Dr. Kovács Krisztina, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Dr. Mühl Diána, klinikai főorvos, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

Dr. Schwarcz Attila, egyetemi adjunktus, Idegsebészeti Klinika

1/c A habilitációs szabályzat módosítása

A DHT a következő ülésen folytatja a megkezdett vitát.

1/d Dr. Buzogány István habilitációs eljárása

Az elhangzott tájékoztató alapján a DHT javasolja az eljárás felfüggesztését.

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Kokas Ágnes I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) nem nyilatkozott PhD-tanulmányainak folytatásáról. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Bálint Réka I. éves PhD-hallgató (Marosvásárhely, II. Belklinika, Nephrológiai Centrum) nem folytatja tanulmányait. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Szigeti Edit III. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) lemond állami ösztöndíjáról. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Vígvari Szabolcs József II. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) lemond állami ösztöndíjáról. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Nagy Péter II. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet) 2013. február 1-től levelezős hallgatóként szeretné folytatni tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kaszás Beáta III. éves PhD-hallgató (Magatartástudományi Intézet) 2013. február 1-től levelezős hallgatóként szeretné folytatni tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Simon Mihály III. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) 2013. április 1-től levelezős hallgatóként szeretné folytatni tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kneifel Zoltán I. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Fisi Viktória II. éves PhD-hallgató (II. Belklinika, Nephrológiai Centrum) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Jeneiné Harsányi Anikó I. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gaszner dr. Kormos Viktória I. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.



**ORVOSKARI
HIRMONDÓ**

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar, Sajtóiroda, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája.

A belsőben Barthó Loránd tollrajz-fotói

A hivatalos fotókat Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

- Boros Melinda* III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Kis-Bicskei Nikolett* I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Kovács Viktória* III. éves PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Felső Péter* II. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet) PhD-tanulmányait 2013. február 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kovács Noémi* III. éves PhD-hallgató (Idegsebészeti Klinika) PhD-tanulmányait 2013. február 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.
- Türmer Katalin* I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányait 2013. február 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.
- Tóth Mónika Ágnes* I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányait 2013. február 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.
- Kilián Balázné Raics Katalin* I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányait 2013. február 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Horváth Gábor* II. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) témaváltoztatási kérelme. Az új téma címe: A környezeti ingerek szerepe a központi idegrendszer fejlődésében és a neuroprotekciónban. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Hanyecz Anita* I. éves PhD-hallgató (IBI) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Miklós Zsanett Éva* III. éves PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) szigorlata 2013. január 30-án *summa cum laude* eredménnyel megtörtént.
- Dr. Woth Gábor László* III. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) 2013. február 1-től levelező hallgatóként szeretné folytatni tanulmányait. A kérést a DHT támogatja. A hallgató PhD-szigorlata 2013. február 11-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént.
- 2/b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei**
- Cseh Bálint* (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Sümegi Balázs egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Márk László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Förgeteg Zsolt* (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Sümegi Balázs egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Márk László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.
- Szalai Renáta* (Orvosi Genetikai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Melegh Béla egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Katz Zoltán* (Műveleti Medicina Tanszék) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Dobos András* (Szentés) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Pintér Erika egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Balla Zsolt egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nagy Tibor Aladár* (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Nagy Bálint János* (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Lantos János egyetemi docens és dr. Mühl Diána klinikai főorvos). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Hardi Péter* (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Ioannis Hatzipetros* (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Gőcze Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gőcze Péter egyetemi tanár és dr. Farkas Bálint egyetemi tanársegéd). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Németh Roland* (Győr) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Tényi Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.
- Balassa Tímea* (Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet) munkahelyváltozás miatt programváltoztatási kérelmet nyújtott be. Program- és témavezetője dr. Szekeres Júlia egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kosztolányi Szabolcs* (I. sz. Belklinika) 2013. február 1-től nem folytatja PhD-levelező tanulmányait. A bejelentést a DHT tudomásul vette.
- Dr. Hóbor Dóra* (Fogászati és Szájsebészeti Klinika) 2013. február 1-től nem folytatja PhD-levelező tanulmányait. A bejelentést a DHT tudomásul vette.
- Dr. Hóbor Renáta* (Reumatológiai és Immunológiai Klinika) lecke-könyvében a kutatási tevékenységet nem igazoltatta. A DHT törli a hallgatói névsorból.
- Dr. Jancsik Veronika Ágnes* levelező PhD-hallgató (Fogászati és Szájsebészeti Klinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Bovári-Biri Judit* levelező PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szabó Tamás* levelező PhD-hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Somogyvári Krisztina* levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szélig Livia* levelező PhD-hallgató (AITI) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bocskai Tímea* levelező PhD-hallgató (AITI) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Ruzsa Diána* levelező PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Dombi Zsuzsanna* levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Matkovits Attila* levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.

- Dr. Sárosi Veronika* levelező PhD-hallgató (I. sz. Belklinika, Pulmonológia) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Váncsodi József* levelező PhD-hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Klinika) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Merczel Sára* levelező PhD-hallgató (Kaposvár) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Orosz Enikő* levelező PhD-hallgató (Országos Onkológiai Intézet) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Bittner Nóra* levelező PhD-hallgató (Országos Onkológiai Intézet) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Hidvégi Erzsébet* levelező PhD-hallgató (Szolnok) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Járai Tamás* levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Orsi Enikő* levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kontrahr Tivadar* levelező PhD-hallgató (AITI) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Sridharan Manavalan* levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) PhD-tanulmányait folytatja 2013. február 1-től. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Rémán Gyöngyvér* levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) kreditpont beszámítását kéri a „VIII. Endokrinológia Továbbképző Tanfolyam”-on letett sikeres vizsgájáért. A DHT 1 kreditpont beszámítását engedélyezi.
- Dr. Sikorszki László* levelező PhD-hallgató (Miskolc) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Siri Kommedal* levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2013. február 1-től 2013. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja. A hallgató szigorlata 2012. december 17-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Tóth Kálmán* egyetemi tanár kérése TÁMOP által finanszírozott álláson lévő levelező hallgatók nappalis hallgatóként történő regisztrálása ügyében. A kéréssel kapcsolatban a DHT a következő ülésen dönt.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

- Dr. Hornyák László* egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) tényleges témavezetője dr. Varga Csaba egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Kovács Bernadett* egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) témavezetője dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár mellett dr. Reiniger Lilla egyetemi tanársegéd (SE, Patológiai és Kísérletes Rákkutató Intézet). A kérést a DHT támogatja.
- Dr. Szele Eszter* egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Baracs József* egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika) témave-

zetője dr. Horváth Őrs Péter egyetemi tanár mellett dr. Wéber György egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja. Nevezett elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

- Dr. Balatonyi Borbála* egyéni felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Lábadi Árpád* egyéni felkészülő (IBI) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Kocsor Ferenc* egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Pörzsi Zsuzsanna* egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Feldmann Ádám* egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.
- Dr. Tóth Péter József* egyéni felkészülő (Kórélettani Intézet) szigorlatai 2012. december 17-én summa cum laude és cum laude eredménnyel megtörténtek.
- Dr. Csákváry Violetta* egyéni felkészülő (Laboratóriumi Medicina Intézet) szigorlata 2012. december 17-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Tóth Imre* egyéni felkészülő (Miskolc) szigorlata 2013. január 15-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Ágoston Péter Zoltán* egyéni felkészülő (Országos Onkológiai Intézet) szigorlata 2013. január 29-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Halmai Richard* egyéni felkészülő (II. sz. Belgyógyászati Klinika – Nephrológiai Centrum) szigorlata 2013. február 12-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Háda Magdolna* egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2013. február 14-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Hollósy Tibor* egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) szigorlata 2013. február 15-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.
- Dr. Szendi Katalin* egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) szigorlata 2013. március 1-jén 93%-os eredménnyel megtörtént.
- Dr. Koiss Róbert Sándor* egyéni felkészülő (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) értekezésének véde 2013. január 30-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.
- Nagyné dr. Kiss Gyöngyi* egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének véde 2013. február 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

- Dr. Komoly Sámuel* egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Kálmán Bernadett c. egyetemi

tanárt (Szombathely). A téma címe: A glioblastoma multi-forme molekuláris osztályozása. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Sümegei Balázs egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Nagy Péter tudományos osztályvezető (Országos Onkológiai Intézet). A téma címe: Tiolok a tumorbiológiában. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Jancsó Gábor egyetemi docens témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Arató Endre egyetemi docent. A téma címe: Reperfúziós folyamatok vizsgálata revascularizációs sebészeti beavatkozások során. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Lénárd László egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Ábrahám István egyetemi docent. A téma címe: Az ösztrogén nem-klasszikus hatásainak vizsgálata a központi idegrendszerben. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Lénárd László egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Gálosi Rita egyetemi adjunktus. A téma címe: Az előagy monoamin rendszerek szerepe a magatartás szabályozásában. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Czirják László egyetemi tanár dr. Sütő Gábor egyetemi docens mellett társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Veszprémi Béla egyetemi docent. A téma címe: Reumatológiai betegségben szenvedő nők reprodukciója. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Koller Ákos egyetemi tanár az általa vezetett program címének változtatását kéri. Az új programcím: A kardiovaszkuláris betegségek klinikai és molekuláris szintű új mechanizmusainak, diagnosztikájának és terápiájának kutatása. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Gallyas Ferenc egyetemi tanár „Analitikai technikák a biokémiában és molekuláris biológiában” című PhD-program indítási kérelme. Az opponensek és az illetékes Doktori Iskola véleményét figyelembe véve a DHT akkreditálta az „Analitikai technikák a biokémiában és molekuláris biológiában” doktori programot.

Dr. Fésüs Gábor (Budapest) honosítási kérelme. A DHT egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat honosítását.

Dr. Koller Ákos dékánhelyettes az előbírálatok szakmai szempontjainak egységesítését kéri. A kéressel a DHT a következő ülésen foglalkozik.

A karon folyó doktori képzés és fokozatszerzési eljárás folyamatos, magas szintű tevékenységének ellenőrzése az **Országos Doktori Tanács** (www.doktori.hu) valamint a **Magyar Tudományos Művek Tára** (www.mtmt.hu) **adatbázisok** alapján történik. A DHT felhívja a figyelmet az adatbázisok aktualizálásának fontosságára.

Témavezető csak az a személy lehet, akivel a jelölt dolgozatának alapjául szolgáló közös közleménye van (megjelent vagy közlésre elfogadott) és ez az MTMT-ben is rögzítésre került. A DHT felhívja a figyelmet az előírások betartására.

Fokozatszerzési eljárás csak akkor indítható el, ha a dolgozat alapjául szolgáló közlemény megjelent, vagy közlésre elfogadták és ez az MTMT-ben is rögzítésre került. A DHT felhívja a figyelmet az előírások betartására.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

2013. április 2.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését.

Dr. Engelmann Péter, egyetemi adjunktus, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

1/b Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottságok véleményét is figyelembe véve a Tanács engedélyezi alább nevezetteknek a nyilvános eljárás megindítását:

Dr. Jászberényi Miklós, egyetemi adjunktus, SzTE Kórleltani Intézet

Dr. Katona Gábor Ferenc, oszt. vez. főorvos, Heim Pál Gyermekkorház, Fül-Orr-Gége Osztály

Dr. Kovács Krisztina, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Dr. Mühl Diána, klinikai főorvos, Anasztéziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

Dr. Schwarcz Attila, egyetemi adjunktus, Idegsebészeti Klinika

1/c A habilitációs szabályzat módosítása.

A DHT a következő ülésen folytatja a megkezdett vitát.

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Bencze Bálint I. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) tényleges témavezetője dr. Kőszegi Tamás egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

2/b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár kérése TÁMOP által finanszírozott álláson lévő levelező hallgatók (2 fő) nappali hallgatóként történő regisztrálása ügyében. A hallgatók beadott pályázati anyaga és eddigi tudományos teljesítménye alapján a DHT támogatja a kérést.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Kuzma Mónika egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Perjési Pál egyetemi tanár és dr. Mózsik Gyula egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rozmer Zsuzsanna egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Gregus Zoltán egyetemi tanár és dr. Perjési Pál egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. H. Nagy Katalin egyéni felkészülő (Gyula, Gyermekklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lengyel Zsuzsanna egyéni felkészülő (Bőrgyógyászati Klinika, Anatómiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Huber Tamás egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lukács Edit egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) el-

készítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Marek Erika egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet, Szülészeti Klinika) egyik opponense a feladatot nem tudja ellátni. Az új opponens kijelölése megtörtént.

3. Egyebek

Dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Koltai Katalin egyetemi tanársegédet. A téma címe: Meteorológiai faktorok hatása a hemoreológiai paraméterekre és trombocita aggregációra. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Pálfi Anita egyetemi tanársegédet. A téma címe: PARP-gátlók hatásának elemzése cardiomyocita sejt kultúrában, izolált szívperfúziós és in vivo coronaria ligációs modellen. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Márton Zsolt egyetemi tanársegédet. A téma címe: Hemoreológiai paraméterek je-

lentősége kritikus állapotú betegek esetében. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Pintér Erika egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Czéh Boldizsár tudományos főmunkatársat. A téma címe: Szomatosztatín receptorok funkciói a központi idegrendszerben. Kérését a DHT támogatja.

Dr. Reglödi Dóra egyetemi tanár kreditpont beszámítását kéri a 11th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides Konferencián résztvevő és vizsgáló PhD-hallgatók részére. A DHT 2 kreditpont beszámítását engedélyezi.

Állami ösztöndíjas **PhD-hallgatók felvételi** anyagának beadási határideje **2013. május 24. (péntek)**. Az elbeszélgetés várhatóan **2013. június 17-től** kezdődik.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Szenátorválasztás az Általános Orvostudományi Karon

Az Általános Orvostudományi Karon a szenátor jelölő listák kiküldését követően, a jelölőlapok 2013. január 14-18 között kerültek visszaküldésre a Dékáni Hivatalhoz.

2013. január 21-én megtörtént a szenátor-jelölőlapok összeszámlálása.

A Szavazatszámoló Bizottság elnöke *Dr. Maczonkai Mihály* egyetemi docens, tagjai *Látschám Gáborné* igazgatási ügyintéző és *Pappné Böröcz Krisztina* ügyvivő szakértő voltak.

A szavazatok összeszámlálását követően a bizottság elnöke az alábbiakat állapította meg: 117 jelölőlap érkezett, melyből valamennyi érvényes volt.

A három, legtöbb jelölést elért személy neve került fel a szavazólapra:

Dr. Füzesi Zsuzsanna egyetemi tanár (Magatartástudományi Intézet): 83 jelölés

Dr. Rékási Zoltán egyetemi docens (Anatómiai Intézet): 15 jelölés

Dr. Márk László egyetemi docens (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet): 14 jelölés

A folyó évi január 24-én megtartott szenátorválasztó értekezleten a szavazatszámoló bizottság elnöke a szavazatok összeszámlálását követően az alábbiakat állapította meg: 96 szavazólap érkezett, melyből valamennyi érvényes volt.

A leadott szavazatok alapján az Általános Orvostudományi Kar Választói Értekezlete *Dr. Füzesi Zsuzsanna* egyetemi tanárt (Magatartástudományi Intézet) 65 igen szavazattal a Szenátus tagjává választotta.

Gratulálunk az ÁOK szenátorának!

Pappné Böröcz Kriszta

A TDK helyzete karunkon – Szeged után, Budapest előtt

A 2013 április első hetén megrendezett OTDT Orvos- és Egészségtudományi Szekció XXXI. OTDK és az arra való felkészülés jó alkalmat adott a karunkon folyó TDK-munkának a szekció új delegálási rendszere szerinti megítélésére és más karokkal való összehasonlítására.

Az országos rendezvényre minősítő házi konferencia során rossz érzéseket keltett bennem, hogy egyrészt a házi konferencián résztvevők száma alapján lemérhető hallgatói aktivitás sem változott a korábbi évekhez képest (egyúttal megerősítve a dékáni pályamunkák számának csökkenésében is megfigyelhető elfordulást), amivel együtt az oktatói részvétel is szinte elhanyagolhatóan alacsony volt. Tudomásul veszem a végletesen fokozott oktatói rutin stb. követelmények meglétét, az ezekre való jogos hivatkozást, de rossz példamutatásnak találok, hogy az ÁOK és a KK szenior oktatói és orvosai érdemben alig vesznek részt a rendezvényben, számos esetben még saját TDK-s hallga-

tójuk előadását sem hallgatták meg. Ez nyilvánvalóan hatással van a hallgatókra is, akik ennek megfelelően szintén mérsékelt aktivitással és még mérsékeltebb létszámban vettek részt az előadásokon. A rendezvényt ezek ellenére is problémamentesen sikerült lebonyolítani, amiben a TDK hallgatói vezetőségének tagjai és a kar Oktatástechnikai csoportjának munkatársai (helyszínek biztosítása – *Küttkáné Bódi Katalin*, absztraktkönyv szerkesztése – *Czulák Szilvia*, vetítés – technikai személyzet tagjai) kiemelkedő szerepet játszottak. Az előadásokat értékelő zsűri tagjainak ezúton is szeretném megköszönni tevékenységüket.

A házi konferencia után az OTDK-ra való nevezés a megnövekedett létszám és kényszerűen rövid idő az alkalmi információkésedelmek illetve úrlapok stb. beküldése elkerülhetetlenül is félreértésekhez, mulasztásokhoz, iratlekeredésekhez vezetett, melyek szerencsére önmagukban nem okoztak regisztrációs fennakadást. Egy rendkívül szerencsétlen esetben azonban

a karunk egyik hallgatója (önhibáján kívül) nem mutathatta be munkáját, az Országos Tudományos Diákköri Tanács adminisztratív döntése szerint a házi konferencián bemutatott munka összefoglalóján feltüntetett szerzők miatt. Egyúttal ismét világossá vált, hogy a regisztrációdömping az oktatói vezetőség számára is fokozott megterhelést jelent. Ennek megoldására szükséges egy olyan komplexebb ügyiratkezelés kialakítása, ami révén a nem-szakmai jellegű adminisztráció (a mostanra létrehozott pénzügyi ügyintézéshez hasonlóan) is hatékonyabbá tehető.

A korábbi évekhez hasonlóan idén is felajánlottuk a résztvevők felkészítését elősegítő próbaelőadásokat, melyeket a hallgatók jelentős része igénybe is vett. Ebben számos kolléga nyújtott értékes segítséget tanácsaival, javaslataival, az időközben beálló tavaszi tél minden időjárás mizériái ellenére is, a gyakran a késő esti órákba nyúló meghallgatási szeánszokban. Meggyőződésem, hogy ezek nélkül a TDK-s hallgatóink jóval gyengébben szerepeltek volna, és ismét értetlenkedve tapasztaltam számos TDK-témavezető távolmaradását a saját hallgatójának ilyen formában történő felkészítéséről.

Az OTDK az előzetes elképzeléseknek megfelelően méretében messze felülmúlt minden korábbi hasonló rendezvényt, a szegedi szervezőknek 5 napon keresztül tartó, 600 fős konferenciáról kellett gondoskodniuk. A legnagyobb hallgatói létszámot az SE, ÁOK delegálta, a négy orvoskar közül a PTE kerete volt a legkisebb. Az előadásokat értékelő zsűriben ugyan részarányosan vett részt a PTE, ÁOK, de abban a többi kar által delegált zsűrivel ellentétben egyetlen egyetemi tanár sem vett részt (ellentétben pl. a debreceni zsűritagokkal, ahol a többség az egyetemi tanárok közül került ki).

Az elnyert helyezések abszolút értékben javulást mutatnak a korábbi díjakhoz képest, viszont számuk nem növekedett párhuzamosan a jóval nagyobb számú díjjal, így összességében kb. 20-25%-ban elmarad a szegedi és debreceni eredményektől, főként az első helyezésekben. Részben magyarázat lehet, hogy ezek az egyre inkább leszűkülő intézetek/klinikák TDK-hallgatóinak és témavezetőinek eredményességét mutatják, miközben több intézeten/klinikán immár évek óta szinte alig kimutatható (helyi és országos) TDK-tevékenység folyik.

A nyilvánvaló nehézségek és gondok megoldására több lépést is tettünk és tervezünk. A legfontosabbak a kari érdeklődés (oktatói és hallgatói) felkeltése, amit a TDK-honlapjának megújításával és naprakésszé tételével és a TDK-börze ismételt megrendezésével tervezünk. A fokozott hallgatói érdeklődés és az értékesebb előadások továbbjuttatásához az eddigi delegálási rendszert közgyűlési határozati támogatással megváltoztatva a következő tanévtől a nem-OTDK évből fogjuk a feltételezett (kb. 70 fő) mintegy felét delegálni, míg a másik fele az OTDK év legjobb házi előadásából kerül ki. Azt reméljük, hogy ezáltal a tevékeny TDK-kutatás a felsőbb/végzős hallgatók számára is perspektívákat jelenthet. Ugyanakkor hasonlóan fontosnak tekintjük az elkötelezett TDK-témavezetői tevékenység előmozdítását, honorálását is, és a TDK aktivitásának a szokványos rendezvények melletti fokozását. Ezen célkitűzéseinkben a dékáni vezetőség messzemenőig támogatott, és bízunk benne, hogy erre a közös cél érdekében továbbra is számíthatunk.

Dr. Balogh Péter
Kari TDK-elnök

XXXI. OTDK, Szeged – kari eredmények

Az április 2-5 között Szegeden rendezett XXXI. OTDK kari résztvevői számos díjat és helyezést értek el. A kari TDK-vezetőség valamint a dékáni vezetés nevében gratulálunk a résztvevőknek és helyezetteknek és témavezetőiknek, és további sikeres és eredményes munkát kívánunk.

**ÁOK TDK-elnökség és
ÁOK, dékáni vezetés**

Kari helyezettek és díjazottak

I. díj

Düh Adrienn, Nagy Dániel Ádám (Anatómia Intézet): Az endogén PACAP szerepének vizsgálata diabéteses vesekárosodás esetén. Témavezetők: dr. Reglődi Dóra, dr. Bánki Eszter, dr. Kovács Krisztina

Fülöp Balázs (Anatómiai Intézet): A Ca²⁺-kötő fehérjék kanamycinkezelést követő expresszióváltozásának vizsgálata vad típusú és PACAP-génhiányos egerek belső fülében. Témavezetők: dr. Tamás Andrea, dr. Szabadfi Krisztina

Scheich Bálint (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): A Tranziens Receptor Potenciál Ankyrin 1 (TRPA1) ioncsatorna szerepe és aktivációs mechanizmusa traumás mononeuropátia egérmodelljében. Témavezető: dr. Helyes Zsuzsanna



A hétértben dr. Balogh Péter PTE ÁOK TDK-elnök



Bogár Barbara

Jüngling Adél, Pia Emilie Kjempengren Odegaard (Anatómiai Intézet): Az endogén PACAP neuroprotektív hatásának vizsgálata egér Parkinson-kór modellen. Témavezetők: dr. Tamás Andrea, Oppér Balázs

Horváth Katalin Barbara (ÁNTSZ Dél-dunántúli Regionális Intézete, Regionális Virologiai Laboratórium, PTE, ÁOK, Pathológiai Intézet): A Merkel-sejtes polyomavírus, mint a Merkel-sejtes carcinoma valószínű kóroka – kliniko-pathológiai és virológiai vizsgálataink tapasztalatai. Témavezetők: dr. Reuter Gábor, dr. Kálmán Endre

Nagy Dániel Ádám, Düh Adrienn (Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, Anatómiai Intézet): A PACAP protektív hatásának vizsgálata diabeteses nephropathia esetén patkányban. Témavezetők: dr. Degrell Péter, dr. Helyes Zsuzsanna, dr. Bánki Eszter

Nagy Gabriella (Reumatológiai és Immunológiai Klinika): Systema sclerosisban szenvedő betegek túlélési vizsgálata. Témavezetők: dr. Kumánovics Gábor, dr. Czirják László

II. díj

Szijiártó Gábor (PTE ÁOK Idegsebészeti Klinika): Agyi trauma hatására kialakuló „sötét sejtek” in vivo kimutatása MR képalkotással patkányban. Témavezetők: dr. Tóth Arnold, dr. Schwarcz Attila

Nádasdi Gergő (Orvosi Biológiai Intézet): Kis dózsisú előkezeléssel kivédhető a nitroprusszid-nátrium (SNP) toxikus hatása PC12 sejtekben. Témavezető: Varga Judit

Bodzai Gréta (Anatómiai Intézet): Prenatális stressz hatása a korai fizikális és idegrendszeri fejlődésre. Témavezetők: dr. Farkas József, dr. Mammel Barbara, dr. Kvárik Tímea

Füredi Nóra, Mikó Alexandra, Tenk Judit (Kórélettani és Gerontológiai Intézet): A cholecystokinin kor- és testösszetételüggő anorexián hatásának vizsgálata. Témavezető: dr. Pétervári Erika

Schlégl Ádám Tibor (Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék): Az alsó végtag tengelyállásának 3D vizsgálata gyermekkorban. Témavezető: dr. Than Péter

Bátai István Zoárd, Török Orsolya (Kórélettani és Gerontológiai Intézet, Szentágothai János Kutatóközpont): A nebulivol dilatációt okozó izolált arteria basilarison. Témavezetők: dr. Koller Ákos, dr. Cséplő Péter, dr. Vámos Zoltán

Kolláth Dóra (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Lép makrofágok szerepe a megakariociták helyi túlélésében. Témavezető: dr. Balogh Péter

Bogár Barbara (Orvosi Mikrobiológia és Immunitástani Intézet): Az autoimmun thyreoiditisben szenvedő infertilis/vetélő nők periferiális lymphocytáinak vizsgálata. Témavezető: dr. Mikó Éva

Szirmay Balázs, Kövér Anna, Kustán Péter (Laboratóriumi Medicina Intézet): Módszer a vizelet és könny orosomuroid vizsgálatára. Témavezetők: dr. Ludány Andrea, dr. Kőszegi Tamás



Düh Adrienn



Fülöp Balázs



Gál Petra



Horváth Andrea

Csizék Zsófia, Fülöp Diána, Budai Anna (Élettani Intézet): Vizuális kiváltott válasszal előre jelezhető a tompalátás? Témavezetők: dr. Mikó-Baráth Eszter, dr. Jandó Gábor



Jüngling Adél



Moszbacher Dóra



Szijjártó Gábor

Hani Eszter (FOK), *Jüngling Adél* (Anatómiai Intézet): Vad típusú és PACAP génhányos egerek fogfjélődésének összehasonlító vizsgálata. Témavezetők: dr. Sándor Balázs, dr. Tamás Andrea

III. díj

Moszbacher Dóra (Gyermekgyógyászati Klinika): Diabetes mellitus klinikai jellemzői gyermekekben. Témavezető: dr. Erhardt Éva

Horváth Andrea (Idegsebészeti Klinika): Kómás betegek kognitív funkcióinak vizsgálata funkcionális MR, diffúzió tenzor képalkotással és H1- spektroszkópiával. Témavezetők: dr. Bogner Péter, dr. Aradi Mihály



Kolláth Dóra

Pozsgai Melánia (Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika): Az őrszemnyirokcsomó biopszia jelentősége vékony melanoma (= 1 mm) esetében. Témavezetők: dr. Lengyel Zsuzsanna, dr. Kádár Zsolt

Schlégl Ádám Tibor (Magatartástudományi Intézet): Mitől jó egy gyakorlatvezető? Témavezetők: Dr. Füzesi Zsuzsanna, Feldmann Ádám

Különdíj

Magyar Élettani Társaság. *Farkas Csilla Dorottya* (Anatómiai Intézet): A szisztémás PACAP kezelés hatása a lokomotoros aktivitásra hím és nőstény patkányokban. Témavezetők: dr. Horváth Gábor, dr. Farkas József, dr. Reglődi Dóra

Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság. *Ugor Emese* (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): A glukokortikoid kezelés hatása természetes és indukált regulatórikus T-sejtekre egérmódelben. Témavezető: dr. Berki Tímea

Magyar Gasztroenterológiai Társaság. *Fejes Anikó* (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): A PPAR γ szerepének vizsgálata az immunrendszer öregedése során. Témavezetők: dr. Pongrácz Judit, dr. Kvell Krisztián

Sigma Aldrich Magyarország Kft. *Elin Serine Nordveit* (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): Effect of the sensory stimulant mustard oil (allyl-isothiocyanate) on visceral organs in vitro. Témavezetők: Barthó Loránd, Benkó Rita

Magyar Orvosi Kamara. *Gál Petra* (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Tímusz epitél sejtek adipocita irányú transzdfiferenciációjának molekuláris mintázata. Témavezetők: dr. Kvell Krisztián, dr. Pongrácz E. Judit

(Köszönjük Németh Zsuzsának és Schlégl Ádámnak, hogy a fotók beszerzésében és a képaláírások összeállításában segítségünkre voltak – a szerk.)

Marosvásárhelyi TDK-konferencia – kari eredmények

Az idei évben 8 hallgatónk képviselte Karunkat a március 21-23 közötti marosvásárhelyi XX. TDK-Konferencián. *Jüngling Adél* (Fogorvostudományi szekció), *Schlégl Ádám* (Megelőző orvostudomány szekció) és *Szijjártó Gábor* (Neurologia, Pszichiátria szekció) a szekciójuk legjobb anyaországi előadásáért különdíjban részesült.

Az előadóknak és témavezetőiknek ezúton gratulálunk és további sikeres munkát kívánunk.

Kari TDK-vezetőség

Gratulálunk most megválasztott akadémikusainknak

Az Akadémikusok Gyűlésén rendes taggá választották *Dóczi Tamás Pétert* és *Korinek Lászlót*, levelező taggá *Pálné Kovács Ilonát*, *Ács J. Zoltánt*, *Kecskés Lászlót* és *Vörös Józsefet*, régióink kiemelkedő kutatóit.

Történetében először pécsi elnöke lesz a Magyar Kardiológusok Társaságának

A Magyar Kardiológusok Társasága (MKT) 2013. május 8-11. között Balatonfüreden tartotta éves konferenciáját. Az MKT a legnagyobb orvos-egészségügyi tudományos társaság, több mint 3000 tagot számlál, s ennek megfelelően komoly hazai és nemzetközi súllyal rendelkezik.

Az idei konferencián több mint 1700 résztvevő volt, s 200 szabad előadás mellett mintegy 30 MKT, illetve közel 20 gyógyszerárak által szervezett szimpózium szerepelt a programban.

A konferencia fontos eseménye volt az új elnökség megválasztása, melyre három évenként kerül sor. Az elnöki posztra két pécsi jelölt volt, Simor Tamás és Tóth Kálmán professzorok. A titkos szavazáson nagy többséggel **Tóth Kálmán** professzort választották meg az MKT leendő elnökének. Így három év múlva, történetében először, az MKT-nek pécsi elnöke lesz.

Ugyancsak örömteli esemény, hogy **Koller Ákos** professzort az Experimentális kardiológiai munkacsoport vezetőjének, míg **Szabados Eszter** tanárnőt a kiemelt státuszú Kardiológiai prevenció és rehabilitációs munkacsoport vezető helyettesének választották meg. Mindez jól tükrözi a pécsi kardiológiai kutatások és klinikai munka elismerését.

Dr. Habon Tamás

az MKT Tanácsadó Testület tagja

Tavaszi hangverseny – egy élmény, amit kár lett volna kihagyni

A tavaszi hangverseny mindig kevésbé népszerű, mint az adventi. Bizonyára több oka is van ennek: a szép idő inkább a szabadba csalogatja az embereket, és az advent hangulata is annyira különleges, hogy nehéz azzal "versenyezni". Az idei tavaszi hangverseny azonban méltó párja volt az adventinek, sőt, véleményem szerint túl is tett azon. Időtartamában, összetételében, hangulatában, szereplői gárdájában remek volt, élvezetes és emlékezetes.

Mivel az oktatói-dolgozói kórusban magam is érdekelt vagyok, csak annyit említek itt, hogy köszönet mindenkinek, aki a kevés szabad idejéből a próbákra áldozni tudott. Az együtt éneklés és az új barátságok szövődése bőven kárpótolt mindenkit fáradtságáért.

A hallgatók esetében ugyanúgy köszönettel tartozunk mindenkinek, hogy nem könnyű tanulmányaik mellett időt és energiát szántak arra, hogy nekünk, a közönségnek, ismerősöknek és barátoknak felejthetetlen perceket szerezzenek.

Talán nem haragszik meg senki, ha két műsorszámot külön kiemelek. *Fülöp Balázs* remekül zongorázik, mindig elkápráztat bennünket, most mégis az ragadott meg engem jobban, hogy elmesélte nekünk, hogyan keltek életre ezek a hangversenyek. Nagyon jó látni, hogy nem halt ki a kezdeményezőkézség diákjainkból. Manapság, amikor a legtöbben saját boldogulásukat tartják kizárólag szem előtt, nagy szükség van olyan emberekre, akik másokért hajlandók áldozatot hozni. Nagyon köszönjük Balásznak és minden szervezőnek, szereplőnek ezt az áldozatot. Reméljük, hogy a hangversenyek hagyománya most már élni fog addig, amíg csak orvosképzés lesz Pécsen.

A másik, számomra egészen különleges műsorszám *Kupó*



Péter szavalata volt. Azt is tudtuk már eddig, hogy Péter versmondó tehetség. Ez a vers azonban nemcsak egy költő gondolatainak a közvetítése volt, hanem benne volt ő maga is, az érzelmi és vágyai. Ami nagyon fontos még, az egy üzenet: tudni kell, hova tartozunk, és mi lényeges az életben, hogy a pénzen és az anyagi boldoguláson kívül is vannak értékek. Bízom benne, hogy a hallgatóság soraiban is többen ezt ugyanúgy érzik.

Egy megjegyzésem van, amivel nem kívánok levonni az előadás értékéből: a fények játéka nem volt mindig tökéletes. Ezt a színpadon úgy éltük meg, hogy nem láttuk mindig jól a kottát, de reméljük, ez nem volt zavaró a közönség számára.

Még egyszer köszönet minden közreműködőnek, és kívánom nekik, hogy töretlen lelkesedéssel és sok sikerrel folytassák művészeti tevékenységüket is, nehéz, de szép választott hivatásuk mellett. Külön köszönet a külföldi hallgatóknak, akiknek aktív szereplése, kedvessége és közvetlensége most már megszokott számunkra. Nélkülük szegényebbek lennének nemcsak programjaink, hanem mindennapjaink is.

Dr. Sipos Katalin

Tavaszi Koncert – 2013

A Fülöp Balázs szervezte hagyományteremtő PTE-ÁOK koncertsorozat újabb eseménye is egy profin szervezett, jó fellépőket felsorakoztató, kétfelvonásos, kétórás szórakozás volt a közönségnek. A szervező 2009-ben hozta létre az Adventi Hangversenyt, mely lehetőséget adott vállalkozó szellemű egyetemistáknak és pedagógusoknak, hogy előadják komoly(abb) zenei tudásukat az egyetem aulájában. Azóta minden évben létrejön egy Adventi Hangverseny, továbbá 2011 óta egy Tavaszi Koncert is. A belépés a koncertre ingyenes.

Kupó Péter és a norvég származású *Livelin Melvik* konferálta fel a fellépőket magyarul és angolul. Péter tökéletes munkát végzett, de könnyebb dolga is volt: mivel többségében magyar fellépők szerepeltek, neki nem volt nehezítő körülmény a magyar nevek kiejtése. Livelinnek a magyar nevek felolvasása külön gondot jelentett, a szerepre azonban tökéletes választás volt, szépen, artikuláltnan beszélt, gyönyörű akcentussal, vérbeli profi konferáló kiállással és hangszílyal.

Elsőként az ÁOK Kórus lépett fel. Az oktatókból, egyetemi munkatársakból álló kórus négy darabot adott elő „a capella”. Érdekességként egyik énekük maradt meg bennem, a Tábortúznél című szám.

Ezután Fülöp Balázs játszotta el Beethoven Holdfény szonátáját zongorán. A Holdfény szonáta bárhol, bármikor megállja a helyét, gyönyörű darab. Az előadása tökéletes volt, hibát csak akkor talált az ember benne, ha direkt azt kereste (szám szerint kettőt).

Galambos Dóra (ének) és *Szikszai Szabolcs* (gitár) alkottak egy együttest, két József Attila vers megzenésítését adták elő, egyiknek már mások által megzenésített verzióját, másikat saját megzenésítésben. Mindkettő nagyon szépre sikerült. A gitár ügyesen, visszahúzódoan kísért az ének alatt, kitört az ének nélküli részekben. Dóra szépen énekelt, mély hangja illett a versek hangulatához.

A PTE Táncegyüttes két tagja saját koreográfiát adott elő *Linkin Park: Pushing* című számára, aminek végén a leányzó ott is hagyta a színpadon az őt meggyőzni kívánó férfit. Gyönyörű koreográfia volt, a színpad egészen kerülgették egymást, hol öszszejejőve, hol egymást eltaszítva. A kedvenc jelenetem az volt, amikor a lány kézenátfordulást mutatott be, abba beleborzongtam, az mutatta legjobban, milyen hajlékony.

Kupó Péter – konferálónk – adta elő ezek után József Attila Születésnapomra versének parafrázisát. A 32-ből 22 lett, tanítás helyett pedig a gyógyítás volt benne a fő motívum. A forma nagy részben be lett tartva. A vers egyszerre humoros, és mélyen elgondolkodtató. A szerző facebook oldalán megtalálható. Szaválásában néhol számomra kicsit lassú volt, de szépen szavalt, artikuláltnan és érthetően. A mondanivalója miatt a vers felkeresését a facebook-on mindenkinek ajánlom.

A szünet előtti záróakkord a *Calle Del Mundo* volt. Három énekes, két gitár, egy basszusgitár és egy cajon segítségével vezettek be minket a latin kultúrába. Pörgős, táncos zene, jó érzést és szórakozást sugárzott. Egy gitár kísért énektől indulva egészen az összes hangszeres, három énekes refrénig tartott a zenéjük teltsége, és egy pillanatra tényleg úgy érezhettük, hogy akár mi is képesek lennénk egy tüzes Lollitát megtáncoltatni.

A szünetben lehetőség nyílt arra, hogy egy a jövő félévben az egyetemen induló rajzoló-festői kör első ecsetvonásait megtekinthessük. Az egész kiállítás jó volt, számomra két kép kiemelkedően szépre sikeredett.



Szünet után *Katja Wessinger* zongorázta Liszt Ferenc *Étude No. 3* darabját. Aki lépett már fel vagy adott elő nagyobb tömeg előtt az tudja, ilyenkor min megy keresztül az ember. Továbbá a világítás sem segített neki, ugyanis a kezeiből nem látszott semmi. Nekem személy szerint a darab maga nem tetszett, eléggé kusza, hiányolja a harmóniát, és elég nehéz is, mert folyamatosan változik. A nehézségek ellenére az előadó becsülettel végigjátszotta a darabot.

Ismételen a PTE Táncegyüttes lépett fel, immáron zongorás kísérettel. Gyönyörű előadást láthattunk a két férfitől, hat (plusz mínusz kettő) hölgytől és legyezőiktől. Volt, hogy megfagyott a táncér, majd újra életre kelt, volt, hogy mindenki összehangoltan mozgott, és volt, hogy egymás „ellenében” táncoltak.

A táncot lezárva ismét visszatértünk az ének világába: a *Voicebox* kórus adta elő *Mary Poppins* egyik dalát. Szépen énekeltek, kíséret nélkül, egy-egy szólóval, és még egy kis szövegből adódó humort is behelyeztek előadásukba. Kicsit lassabb volt mint az eredeti verzió, de ez nem volt zavaró.

Ezután az egyik főszerző (Fülöp Balázs) beszéde következett magyar és angol nyelven, melynek keretein belül Balázs a koncert másik főszerzőjét, *Földényi Gabriellát* a színpadra szólítva köszönte meg neki pár szóval és egy virágcsokorral a

sok éves közös munkát.

Megérkeztünk a várva-várt Zongoracsatához: gyanúsak éreztük a becipelt padot, rajta egy dobozzal, amiből többek között egy baseballütő lógott ki. Balázs konferálta fel ezt a művet, melyben Katjával fog megküzdeni a zongorázás lehetőségéért. Először még együtt kezdenek egy darabot, de kesze-kuszan vannak a kezeik, majd – egymást felváltva – különböző trükkökkel vonják el a másikat a zongorától, hogy aztán saját maguk kedvére játszhasanak. Végül aztán megállapodnak egy közös darabnál, bár még ezt is egymást keresztező kezekkel játszik el. Nagyon sok ötlet és poén került ebbe a produkcióba. Megy a lökdösődés, a kisebb átverések, jól ki lett gondolva. Különböző modern és régi darabok kerültek bemutatásra, az egész összességében nevetet, míg a nevetés szüneteiben szép számokat hallgathattunk. A végén meg akár sírhattunk is volna.

Az egész koncert zárásaként a *Kings of Pote* együttes lépett fel négy rockszám feldolgozásával. Igazából ez a produkció talán kicsit kevésbé illett az egész koncert arculatához, inkább már egy koncert utáni buli hangulatát idézte, amikor az ember ugrál és táncol a zenére. Maga a banda jó volt, ismert, jó számokat válogattak a repertoárjukba, és ügyesen is valósították meg őket.

Ez volt tehát a 2013-as Tavasz koncert, remélhetőleg még sok ilyennek lehetünk fül- és szemtanúi!

Fülöp Ádám

Fotó: Rodler Miklós



Nemzetközi Est 2013-ban is

Káprázatos előadások, Michelin-csillagos ételek, magával ragadó muzsika, önfeledt tánc, kimagasló zenei tehetségek, gyönyörű hölgyek, elegáns fiatalurak, nagykövetek, városi és egyetemi vezetők, 64 ország zászlaja, reflektorok, kamerák, öt millió forint adomány, barátok és jókedv, jókedv, jókedv...

Ha film lenne, mert bizony hasonlít rá, akkor ennyit mondanék, mert az érdekes filmek történetét csak röviden szabad elmesélni, hogy a kérdező meg is nézze.

De ennél jóval több volt. Maradok a film-hasonlatnál, hogy meséljek róla.

A forgatag-forgatás helyszínét jó előre kinéztük, évről évre csak bővítjük, hiszen a vendéglétszám mindig emelkedik. Idén úgy tippelünk, 2600-2700 néző-látogatónk volt, és rengeteg főszereplőnk. A stáb nagyon korán megkezdte az előkészületeket, január óta folyamatos volt a munka. A pénzügyi háttér természetesen mindig rengeteg adminisztrációt is igényel, de ez is mindig így van. A látványos mozik költségvetése pedig nem kicsi.



A szereplő válogatás nagyjából elmaradt, mert mindenki önként és örömmel vállalta a nehéz munkát.

A forgatókönyv remek volt, a résztvevők fegyelmezetten vé-





gezték a feladatokat. Statiszták és főszereplők, zenészek és séfek, mindenki jelesre vizsgázott. A bevétel minden eddigighez képest rekordot döntött!

A kritika is éltette, a bemutatóra nagykövetek, polgármester, egyetemi vezetők tették tiszteletüket. Cikkek méltatták, hetekig emlegettük. A plakátját a falra tettük, minden nap megsimítjuk a szemünkkel. Szerettük és szeretjük, szeretni fogjuk, büszkék is vagyunk rá. Abban bízunk, hogy minden évben megrendezhetjük. Mert már nem tudjuk elképzelni sem nélküle. Lehet, hogy ez nem is filmhez hasonlít, inkább egy szerelem?

Nekem igen. Bármit hoz a sors, azt a sok lelkes és sokszor hátrafelé mozdító kedves segítőt, akivel megszerveztük, megvalósítottuk, soha nem fogom elfelejteni, nem is lehet, hiányozniuk.

Nevetés is volt sokféle. Fáradt és ideges, bosszús és felhőtlen, abbagyhatatlan és elfojtott. A(z arany)palmát azért az önfeléd és józú nyerte el. Annyi minden történt, hogy én sem hittem el, pedig azért én már láttam egy-kétfélét.

A műsorok bájosak és profik voltak egyben. Mindenképpen oda kellett figyelni, ami nagyon nehéz döntések sorát hozta, hi-



szen egy időben több helyszínen, színpadon folyt olyan produkció, amit nem lehetett -volna- kihagyni. A több ezer négyzetméternyi területen ide-oda sietve el is fáradt az ember, de szerencsére hajnali hat óráig ezt nem éreztük. Sőt, a végén sosem érhető módon megnő az energia és nem akar szünni a táncolók, mulatók kedve, ereje. Most is így volt. Nem is lepódtunk meg, felvontunk rá készülve, ahogy az elvesztett tárgyakra. Ez volt az egyedüli, amiben a tavalyihoz képest alulmaradtunk...

Akik még nem jártak a Nemzetközi Esten, azok számára egy kedves kolléganőnket idézem: „Most voltunk először, de bánom, hogy eddig nem jöttünk el. Nagyon jól éreztük magunkat. Ezentúl minden évben jövünk!” Meglátása bölcs, jó szívvel ajánlom, fogadja meg mindenki!

A szerelemtől nagyon sokat lehet mesélni, de nincs ahhoz fogható szó, így érezni-megélni kell. Szeretettel várok tehát minden jó-ügy mellett kiálló, jókedvet szerető érdeklődőt a jövő évben:

Földényi Gabriella
Fotó: Verébi Dávid

Arts-in-Med esték – a 2013. évi tavaszi szemeszter

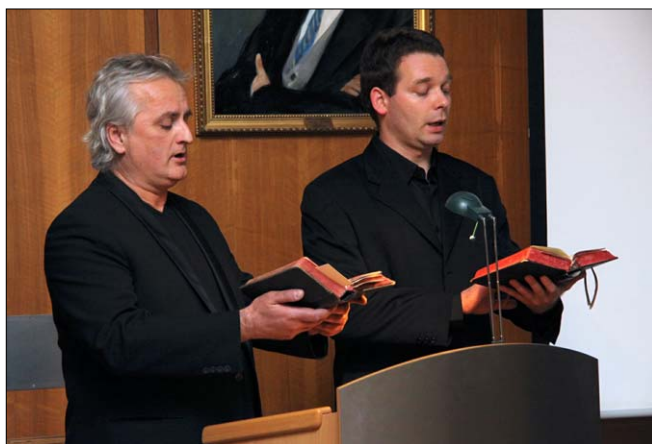
Az ÁOK dékánjának, Miseta Attilának kezdeményezése nyomán immár közel húsz alkalommal gyűltek össze a Tanácssteremben a kar művészetet kedvelő vezető oktatói közül azok, akik főként pécsi vagy pécsi kötődésű művészek és/vagy tanárok előadásait kívánták meghallgatni. Ezen esték túlnyomó többségében – eddig 13 alkalommal - élő zenei előadásban került sor a régi zenétől egészen a XX. századig terjedő időben keletkezett hangszeres és vokális művek bemutatására. Minden alkalommal a hallgatóság gazdag információt nyert a szerzőkről, a művek keletkezésének körülményeiről és egyéb releváns tényekről, más alkalmakkor érdekes történetekkel fűszerezték maguk az előadók vagy az általuk felkért „kommentátorok” az adott programot.

Az idei tavaszi program egy új aspektussal bővült, amennyiben a „Med” megjelölés már nem csupán az előadások színhelyére (orvosi kar tanácssterme) és a hallgatóság hovatartozására utalt, hanem karunk két professzora is csatlakozott az előadók sorához, sőt az egyik esetben orvostudományi tematika köré került művészeti (irodalmi) jellegű kapcsolat. Ez utóbbi esetben Gerlinger Imre professzor, az



ÁOK Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika igazgatója tartott rendkívül érdekes előadást *Kosztolányi és Babits fül-orr-gégészeti kórrajza – Tévhitek és a valóság* címmel. Jelentős orvostörténeti kutatásai eredményeként sok, még a szűkebb orvostörténész és irodalmtörténész szakma számára is új, olykor meglepő adatra derített fényt és az előadásához használt képi illusztrációs anyag, valamint a professor lendületes előadásmódja is lenyűgözte a hallgatóságot. Gerlinger professzor egyébként leányával, *Gerlinger Lillával* közösen az elmúlt évben megjelentetett egy könyvet “Fül-orr-gégészeti históriák” címmel, amely kiadvány érdekfeszítő stílusban foglalkozik 17 magyar és külföldi jelentős személyiség betegségével, az adott betegséggel összefüggő személyes és szakmai életet meghatározó sajátosságokkal.

A másik, karunk professzora által tartott előadás “*Gregor József, az ember*” címmel hangzott el a híres basszista operaénekes jó barátja, a korábban a szegedi egyetemen medikusként, majd orvosként tevékenykedő *Bajnóczky István* előadásában, aki az ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézetnek professzora. A mintegy negyven éven át tartó szoros barátság lehetővé tette, hogy a nemrég elhunyt világhírű énekesnek nemcsak nagyszámú operafőszerepeiből kapjunk ízelítőt a bemutatott CD- és DVD-felvételek segítségével, hanem olyan emberi, családi történetek is elhangzottak, amelyek a művésztől alkotott kép teljessé tételéhez se-



gítették hozzá a hallgatóságot. Bajnóczky professzor kiváló előadókészsége nagyban hozzájárult ahhoz, hogy sokkal többet tudtunk meg Gregor Józsefről, mintha csupán színházban vagy felvételek révén élvezhettük volna operaénekesi művészetét, zenei tehetségét és színpadi-színészi teljesítményét.

A tavaszi szemeszter természetesen nem nélkülözhetette az élő muzsikát sem: két koncertre került sor, amelyeken az énekhang vitte a fő szerepet. Az egyik este különösen érdekes volt, hiszen *Haramza László*, a Magyar Állami Operaház magánénekes és *Pálmai Árpád* egyházzeneész, főiskolai tanár egy évezreddel korábbi időköt idéztek vissza, amikor a keresztény liturgia által ihletett dallamokat, gregorián énekeket adtak elő az akkori kornak megfelelően *unisono*, tehát minden hangszeres kíséret nélkül. E bensőséges, szakrális hangulatot nyújtó zene háttérben a pécsi öke-keresztény sírkamrákról készített film képeit láthatta a hallgatóság. Az egy illetve két énekes által előadott gregorián latin nyelvű dallamok eredeti szerepét és jelentőségét Haramza László ihletett stílusban szabadon elmondott magyarázata, értelmezése segített megérteni. Az estet mintegy



megkoronázta utóbbi énekes magyar fordításban előadott, magyar vonatkozású gregorián ének szinte extatikus interpretációja.

Végül, de nem utolsó sorban, a májusi programban *Asszony szerelem-Asszony sors: 19. és 20. századi férfi zeneszerzők műveiből* címmel hallhattunk rendkívül színvonalas összeállítást, amelynek előadói *Megyesi Schwartz Lucia* mezzoszoprán énekesnő és *Bizják Dóra* zongoraművész voltak. A pécsi származású énekes férjével, *Turjányi Miklóssal* együtt – aki a elhangzott műveknek és szerzőiknek a témával kapcsolatos személyes történeteit foglalta össze - időbeli hosszmetsetet adtak a címben szereplő kérdéskörrel; nevezetesen a nő-férfi kapcsolat fejlődésében kiválasztott áriákat/dalokat, vagyis a megismerkedéstől a szomorú elválásig húzódó történetek-érzéseket kifejező szöveg és zene kitérő válogatását mutatták be. Az elhangzott művek nagyrészt a francia és osztrák romantika korá-



ban íródtak. Az est zárásaként *Kodály Zoltánnak* egy tragikus történetet elmesélő székely népballada szövegére írt dalának megrázó előadása hangzott el, amelyben mindkét előadó nagy drámai erővel és kifejező készséggel közvetítette a csodálatos zenét. Az idő több másodpercre szinte megállt az előadást követően.

Mindent összevetve, a tavaszi szemeszter igen változatos és magas színvonalú programja az összes előadót dicséri, akik vállalták ebben a sorozatban való részvételt. Úgy tűnik, hogy az őszi szemeszter is nagy élményt ígér a hallgatóságoknak, és a tavaszhoz hasonlóan szintén tartalmazni fog orvostudományi-művészeti határterületen lévő előadást.

Végül, nagy köszönet illeti *Földényi Gabriellát* és *Ollmann Ágnes*t az Arts-in-Med esték gördülékeny szervezéséért és a nívós, szép meghívók kivitelezéséért.

Szelényi Zoltán
Fotó: Verébi Dávid

PS

Dékán úr szándékának megfelelően minden Arts-in-Med estet követően az előadók és a közönség szerény fogadás keretében találkozhatnak egymással, s így a művészi és intellektuális élmény egy kötetlen társasági eseménnyé szélesedik ki. Egyébként az oktatók szakmai találkozókra, a többnyire formális kongresszusi fogadásokon kívül alig találkoznak egymással, noha a jelenlegi rohanó világunkban rendszeres klubszerű társasági alkalmakra egyetemi/kari szinten is igény lenne.



KÖSZÖNŐ LEVÉL

Gyarmati József, a PTE Klinikai Központ – Gyermekgyógyászati Klinika, Urológiai Klinika és az AITI – egykori munkatársa, aki több mint 30 éven át lelkiismeretes munkájával “szolgált” Intézményünket, ezúton szeretné köszönetét és háláját kifejezni az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, a Sürgősségi Orvostani Tanszék Sürgősségi Betegellátó Osztály Ambulanciája, a Fül- Orr- Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika munkatársai, továbbá az I. és II. Belgyógyászati Klinika dolgozói, és végül, de nem utolsó sorban a Sebészeti és Szemészeti Klinika valamennyi munkatársa - krónikus betegségéből való felépülése érdekében tett példásan kiemelkedő gyógyító tevékenysége elismeréséül.

PTE Klinikai Központ Főigazgatói Hivatal

Kardiológusok I. Betegoktató és Egészségnevelő Versenye

A Budapesti Szent Ferenc Kórház adott otthont az április 28-án megrendezett *Kardiológusok I. Betegoktató és Egészségnevelő Versenye* elődöntőjének, ahová az ország több területéről érkeztek a téma iránt érdeklődő lelkes szakemberek és orvostanhallgatók. Előadásaikban rendkívül sokszínűen mutatták be a megelőzés, gyógyítás és rehabi-

litáció különféle aspektusait. Fő célkitűzésként szerepelt, hogy a résztvevők által bemutatott téma a laikus közönség számára is érthető, megjegyezhető legyen, ezáltal növelve a betegek tájékozottságát.

A rendezvény végén valamennyi résztvevő kellemes élményekkel, hasznos gyakorlatban jól alkalmazható ötletekkel és

információkkal távozhatott.

A verseny döntőjére a Magyar Kardiológusok Társaságának 2013. évi Tudományos Kongresszusán, Balatonfüreden kerül sor május 8-11. között.

Nagy Alexandra PhD-hallgató
Magartástudományi Intézet

A Műveleti Medicina Tanszék Migrációs-egészségügyi Csoport ARECHIVIC kutatási programjának bemutatása

ARECHIVIC – Az emberkereskedelem gyermekáldozatainak támogatása és vissza-illeszkedésük segítése: az eredet- és a célországokban a legjobb gyakorlatok értékelése és előmozdítása című projekt 2011. áprilisában indult az Európai Bizottság (DG JLS) pénzügyi támogatásával. A bolgár Centre for the Study of Democracy koordinálásával alakult konzorcium tagjai – egyetemünk mellett – olasz, osztrák, szlovák és svéd intézmények. (CENSIS, Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, People in Need, Crime Victim Compensation and Support Authority). A projekt magyarországi koordinátora dr. Szilárd István.

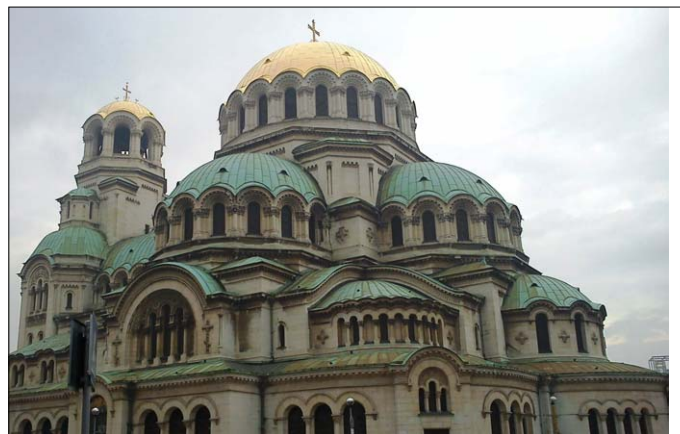
A gyermekkereskedelem az emberkereskedelmen belül annak legembertelenebb ága. Az áldozatokat széles spektrumon használják ki, a koldusmaffiától kezdve a kényszer prostitúción keresztül egészen a szervkereskedelemig terjed a skála. A kriminális jelleg miatt teljes körű, tényleges adatok nem állnak rendelkezésre, de megbízható becslések szerint az Európai Unióba érkező áldozatok száma folyamatosan nő, évi százazres nagyságrendet tesz ki. Az ún. „forrás” országok a Balkán és Kelet-Európa, a volt szovjet köztársaságok. Magyarország elsősorban tranzit ország, de fiatalok áldozatok innen is kikerülnek Nyugat-Európába.

Az ARECHIVIC projekt fő célja a gyermekkereskedelemre adható hatékony válaszreakciók felmérése és összehangolása az EU tagállamaiban. Ezen belül összegyűjteni, elemezni és terjeszteni a különböző áldozat-segítségnyújtási eljárás módokat és programokat mind az eredet- és célországokban, és az emberkereskedelem gyermekáldozatainak biztosítani a „fenntartható” visszailleszkedést a társadalomba.

A két éves periódus alatt migrációs egészségügyi teamünk három jelentős, hiánypótló tanulmányt készített el.

Az **első Országjelentésben** – együttműködve az Állam és Jogtudományi Kar kutatóival –, a politikai, intézményi valamint a jogi környezet elemzését készítettük el. Ennek legfontosabb megállapításai a következők. Magyarország kimagasló erőfeszítéseket tett az utóbbi években azért, hogy megvalósítson minden, az emberkereskedelemre vonatkozó európai előírást és szabványt. Jelentős előrelépést tettünk, de tagadhatatlan, hogy bizonyos területeken tovább kell fejlődniük:

- Magyarországnak ki kell dolgoznia az emberkereskedelem bűncselekményével kapcsolatos adatgyűjtési rendszert (speciális adatokat kell gyűjteni az áldozatok életkora, neme és nemzetisége, és a kizsákmányolás típusa szerint);
- a Nemzeti Emberkereskedelem ellenes stratégia után a Nemzeti Cselekvési Terv tervezetét kell elkészíteni;
- az áldozatok azonosításán javítani kell;
- egyes civil szervezetek véleménye szerint módosítani kell a szabálysértésről szóló törvény azon bekezdéseit, amelyek kimondják, hogy ha egy prostituált megsérti a törvények vagy önkormányzati határozatok tiltó intézkedéseit, bírságot kell kiszabni rájuk. Ehelyett az ilyen kikötéseket törölni kellene, mert a prostituáltak a bűncselekmények áldozatai és nem azok elkövetői;
- a MONA civil szervezet szakértői álláspontja szerint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénynek ki kellene mondania, hogy a prostituáltaknak – az emberkereskedelem áldozataiként (is) – szükségük van speciális támogatásra ugyanúgy, mint a többi célcsoportnak;
- a kormánynak nagyobb erőfeszítéseket kellene tennie az emberkereskedelem megelőzésére és az áldozatok rehabilitációjára és reintegrációjára (e komplex rendszer keretei már évek óta léteznek és működnek, de az anyagi helyzetük távol áll a kielégítőttől);



Aleksandr Nevski templom Szófiában

- a fenti kritikával kapcsolatban, az emberkereskedelem áldozatai számára fenntartott menedékházak (shelter-ek) finanszírozását kiszámíthatóbbá és stabilabbá kellene tenni.

A **második Országjelentés** a gyermekkereskedelem áldozatainak nyújtott segély- és reintegrációs programok és ezt kínáló szervezetek munkájának áttekintéséről, értékeléséről szólt. Ennek során felkerestük és strukturált interjúkat készítettünk mind az állami, mind a civil szféra összes érintett intézményével, szervezetével. Jelenleg a gondozási és reintegrációs rendszer szerkezete az állami tulajdonban lévő főtípusú Gyermekközpontból és néhány civil szervezet hálózatából tevődik össze.

Összefoglalóan megállapítottuk, hogy a programoknak koncentrálniuk kell:

- A gyermekek speciális szükségleteire: prioritás a kulturális különbségek és a nyelvi akadályok áthidalása, beilleszkedésük segítése egy új társadalmi, oktatási és munkahelyi környezetbe.
- A pszichológiailag sérült gyermekek rehabilitálására, mivel ezek a gyermekek háborúk áldozatai lehetnek, vagy a kísérel nélküli fiatalokként hosszú és igen veszélyes csempészúton utaznak Európába, szüleik védelme nélkül. Ki vannak téve a fizikai és nemi erőszak és a kirablás kockázatának, és útjuk során a határok illegális átlépésekor letartóztatják őket. Emellett gyakran szenvednek az időjárás szélsőségeitől, éhségtől, rovaroktól és betegségektől.

Jelentős problémaként megfogalmaztuk fenntartásainkat azokról a hibákról, melyeket az érkezőkor végzett életkorbecslés kapcsán tapasztaltunk. A kísérel nélküli kiskorúak életkora gyakran alulbecsült. Az áldozatok érdeke, hogy őket kiskorúként azonosítsák, mivel ez megvédi őket a letartóztatástól, továbbá átfogó reintegrációt, szállást, étkezést és szociális juttatásokat biztosít nekik.

Az orvosi vizsgálati módszerek, beleértve az igazságügyi orvostani vizsgálatokat, nem elég fejlettek és nem elég interdiszciplinárisak ahhoz, hogy az életkor pontosan megállapítható legyen. Erre jól rávilágít az UNICEF legutóbbi jelentése. Ezen a téren tovább-

bi kutatások szükségesek, melyekhez akár az ÁOK is csatlakozhatna.

A **harmadik Országjelentés** a gyermekkereskedelem áldozatainak való segítségnyújtás és reintegráció terén Magyarországon azonosított ún. „Jó gyakorlatok” bemutatását tartalmazta.

Ebben az általános áttekintést követően részletesen három programot mutattunk be:

- A Fóti Állami Gyermekközpont Külföldi Gyermek Részlegét.
- Református Menekült Misszió migráns kiskorúak számára végzett oktatási programját.
- Cordelia Alapítvány komplex pszichoszociális gondozási programját.

Az ARECHIVIC kutatás ez év áprilisában zárult. A résztvevő országok tanulmányaiból összefoglaló elemzés készült, és a projekt összegzését, ajánlásait mind az Európai Bizottság, mind a résztvevő országok döntéshozóinak megküldjük.

A projekt fent említett magyar tanulmányai a PTE Migráci-



Az ARECHIVIC projekt zárókonferenciája Szófiában

ós-egészségügyi programjainak honlapján érhetőek el:
<http://www.mighealth-unipecs.hu>

Dr. Szilárd István c. egyetemi tanár

ATOME-konferencia

Az ATOME egy betűszó (Access to Opioid Medication in Europe), az erős fájdalomcsillapítókhoz való legális és szabályozott hozzáférés előmozdítása, ezen belül a nemzeti szabályozások ésszerűsítése, a félelmek és hiedelmek lebontása érdekében működő projekt neve. 2009-ben jött létre, az aacheni és a lancasteri egyetem, valamint az Egészségügyi Világszervezet közös szervezésében. Akadémiai munkacsoportok, közegészségügyi szervezetek együttműködve segítik elsősorban a kelet-európai országok kormányzatait, különös tekintettel a palliatív és hospice-ellátásra, valamint a függőségek kezelésére. Szlogenjük: 12 ország munkacsoportjai, 10 partner, 5 év, 1 vízió.

A projekt már korábban kidolgozott egy több mint 80 oldalas iránymutatást az ellenőrzött gyógyszerek elérhetőségére és hozzáférhetőségére vonatkozóan, ami a projekt honlapjáról magyar nyelven is letölthető.

A program egyik állomása volt az április 26-án Budapesten rendezett egynapos nemzeti szimpózium, ahol a projekt nemzetközi szervezői és a hazai szakemberek (orvosok, gyógyszerészek, pszichológusok, minisztériumi tisztségviselők) cserélhettek véleményt, és fogalmaztak meg konkrét javaslatokat a további teendőkre. Kisebb számban képviselték magukat az orvosok közül a leginkább érintettek; azok, akik praxisuk során a legtöbbször használhatnának és rendelhetnének ópiátokat: házi orvosok, reumatológusok, ortopéd szakorvosok.

Dr. Páva Hanna, egészségügyi koordinációért és uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár megnyitójában hangzott el: hazánkban egy helyen létezik palliatív medicinát oktató tanszék, a Pécsi Tudományegyetemen. Döntéshozói szinten támogatást nyert az a törekvés, hogy a palliatív ellátás az orvosképzésben megszerezhető licenz legyen.

Délelőtt a projekt nemzetközi és hazai helyzetével foglalkozó előadások hangzottak el. Dr. Tom Lynch, az Életvégi Ellátás Nemzetközi Megfigyelőprogramjának munkatársa a palliatív ellátás nemzetközi helyzetét foglalta össze. Ugyancsak globális helyzetet vázolt fel Sárosi Péter, a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) igazgatója, az ártalomcsökkentés szem-

pontjából.

Dr. Willem Scholten, az Egészségügyi Világszervezet Gyógyszerek és Ellenőrzött Anyagok csoportjának szaktanácsadója a WHO vonatkozó egészségpolitikai irányelveiről tartott előadást.

Szünet után dr. Telekes András, a Bajcsy-Zsilinszky Kórház onkológus főorvosa a fájdalomcsillapítás eszközszeréről beszélt.

Dr. Saskia Jünger, az aacheni egyetemi klinika fájdalomterápia tanszékének tudományos főmunkatársa a magyar, legális ópiát-felhasználást nehezítő jogszabályok feltárásáról számolt be, a többi országgal történő összehasonlításban. Mintegy válaszként hangzott el erre dr. Kismarton Judit jogi szakértő előadása a feltárt jogi problémák kiküszöbölésének lehetőségeiről.

Dr. Csikós Ágnes, a PTE Családorvostani Intézet Hospice-Palliatív Tanszékének vezetője a hazai palliatív ellátás helyét, eredményeit és nehézségeit ismertette.

Major ópiátokra általában daganatos fájdalmak csillapítása esetén gondolunk, pedig ezeknek helyük van a nem daganatos eredetű súlyos fájdalmak csillapításában. Ennek hazai gyakorlatáról számolt be dr. Budai Erika, a Jahn Ferenc Kórház fájdalom-ambulanciájának vezetője.

Az ópiát-függő betegek kezelésének hatékonyságáról beszélt dr. Csorba József, a Nyíró Gyula Kórház drogambulanciájának vezetője.

Délután a résztvevők különböző munkacsoportokban tekintették át a változtatások lehetőségeit, valamint javaslatokat állítottak össze a döntéshozók számára.

Munkacsoport-szinten nem volt teljes az egyetértés a hospice és a palliatív ellátás helyzetéről – jelesül hogy melyik melyiknek a része?

Bízunk benne, hogy a munkacsoportok által összeállított javaslatok a közeli jövőben nemcsak meghallgatásra, de jogszabályokba beépítésre is kerülnek!

Dr. Nyaka Bernadett – Dr. Molnár Béla

„Practical strategies for successful HCV treatment in the real world”

Nemzetközi Konferencia Budapesten a HCV infekció korszerű kezeléséről

Nyolc európai országból érkezett 150 résztvevővel, 18 nemzetközileg elismert előadóval március 15-16-án tudományos konferencia zajlott Budapesten a Janssen Pharmaceuticals szervezésében „A HCV infekció sikeres kezelésének stratégiája a mindennapi gyakorlatban” címmel.

Az előadások a HCV infekcióban folytatott klinikai gyógyszer-vizsgálatok adatait vetették össze a mindennapi gyakorlatban alkalmazott terápiák eredményeivel, különös tekintettel a mostanra elérhetővé vált hármas (proteázgátlókkal kombinált interferon + ribavirin) kezelése tapasztalataira. Kérdés volt, hogy csalódást jelentenek-e a „való világban” kapott adatok? A klinikai fázisvizsgálatokban ugyanis általában a HCV korai stádiumában szenvedő, megadott bevonási kritériumok alapján válogatott, jól együttműködő betegek kapták a terápiát, szoros ellenőrzés mellett. Ezzel szemben a napi gyakorlatban már gyakran súlyosabb állapotú, sokszor cirrhotikus betegek kezelése folyik, esetleg kevésbé jó adherenciával. Erről szólt a konferencia, magas színvonalú előadásokkal, két munka-megbeszéléssel és élénk diskusziókkal.

A bevezetőben, a házigazda Magyarország részéről dr. Hunyady Béla a MGT elnöke üdvözölte a résztvevőket és bemutatta a hazai adatokat. Nálunk a 70 ezerre becsült HCV-populációból 22 000-re tehető a diagnosztizált HCV betegek száma, eddig 8500 beteget kezeltek, közülük 5000 gyógyult meg. Évente 700 új HCV esettel lehet számolni. Így jelenleg 3700-ra tehető a kezelésre várók száma, akiknek a 40%-a előrehaladott fibrosisban (F3-F4) szenved. 2013. május 1-től várható a hármas anti-HCV kezelés finanszírozása Magyarországon.

GF. Forster Londonból elsőként azt demonstrálta, hogy az Egyesült Királyságban a 2010-es 5090 körüli prevalenciáról 2020-ra várhatóan 11 600-ra emelkedhet a HCV-cirrhotikus betegek száma, míg a dekompenzált cirrhosis vagy HCC előfordulása 2400 főről 4200-ra nőhet. A direkt ható antivirális szerekkel (DAA) kombinált hármas kezelése hatására a kettős kezeléshez (PEG-IFN+RBV, PR) képest a korábban nem kezelt („naiv”) betegekben tapasztalt átlag 40%-ról mintegy 75%-ra nőtt a gyógyulás (tartós virológiai válasz, SVR) aránya. A korábban kezelésre nem gyógyult, relapsusba jutott betegekben is átlag 25%-ról 80%-ra emelkedett az SVR. Telaprevires kombinációban (T/PR) az egyáltalán nem reagálók („null-responderek”) gyógyulási aránya 6%-ról 33%-ra nőtt. Amíg a klinikai vizsgálatokban kezeltek 70-75%-át korai stádiumban (F0-F2) levő betegek alkották, addig az új, obszervációs tanulmányokban a betegek 95-100%-a F3/F4 stádiumú előrehaladott fibrosisban illetve cirrhotisban szenved.

A kezelése mellékhatásait illetően a stádiumoktól függött az előfordulás és a súlyosság: így pl. az anaemia nem cirrhotikus betegekben 15%-ban, dekompenzált cirrhosis esetén 50%-ban, neutropenia 5%-ban, illetve 53%-ban, thrombocytopenia 17%-ban illetve 50%-ban fordult elő.

A fő kérdés ma: kit kezeljünk most és ki várhat a kezeléssel? 1) Aki nem súlyos (F0-F3), azt azért kell most kezelni, mert jó esélye van, hogy az új kombinációval eliminálható a vírus. Jobb esélye valószínűleg a jövőbeni új szerekkel sem lesz, és nem tudni, hogy progrediál közben a fibrosis. Vagy lehet várni, mert lassan progrediáló a folyamat? 2) A súlyos (F4) betegeknek azért van a legnagyobb szüksége a mielőbbi kezelésre, mert állapotuk előrehaladt! Az IFN-mentes terápiával cirrhotisban kevés az adat, és 2015-2016

előtt nem is várható, hogy a gyakorlatban elérhető lesz. Vagy mégiscsak kellene várni az újabb gyógyszerekre, mivel komoly nehézséget jelentenek cirrhotisban az IFN kezelés mellékhatásai?

A hármas kombináció a PR-hoz képest enyhe fibrosisban 40%-ról átlag 75%-ra, de még F4-ben is 35%-ról 55%-ra emelte a SVR-t. A korábban relapsusba jutott cirrhotikus betegekben is 84% volt a gyógyulás aránya a hármas kombinációra (PR esetén: 7%).

A probléma az új szerekkel kapcsolatban: akár >18 hónap telhet el a jóváhagyástól (approval) a finanszírozásig! A HCV morbiditás pedig gyorsan nő: időben kell elkezdni a kezelést! Cél ma a jelenleg elérhető szerek optimalizálása: csökkenteni a napi gyógyszerbevitel gyakoriságát és lerövidíteni a terápia időtartamát.

M. Buti (Barcelona) a naponta kétszer adott telaprevirrel (TRV) (plusz PR) kapott saját eredményeket mutatta be: mindegy volt, hogy milyen pegilált interferonnal adták, és hasonló, 82-85%-os SVR-t regisztráltak a naponta kétszer adott 1125 mg, vagy a háromszor adott 750 mg TRV esetén is. Az OPTIMIZE nemzetközi vizsgálatban a 12 hetes SVR 74% volt a 12 óránként adott, illetve 73% a 8 óránként adott TRV mellett.

A terápia időtartamának rövidíthetőségét illetően a PROVE-2 tanulmány alapján „naiv” betegekben IL28B CC genotípusban 100%-os SVR volt elérhető 12 hetes T/P/R hármas kombinációra, a 24 hetes (12 T/PR + 12 hét PR) kezelésre 94%. (A kontroll kettős (PR) terápiával IL28B CC betegekben 64% volt a SVR.)

C. Hezode (Párizs) a francia tapasztalatokat mutatta be: a CUPIC nevű programban csak cirrhotikus betegek kapnak proteázgátlót plusz PR-t. A 16 hetes kezelés adatait elemezték. Az anaemia volt a leggyakoribb mellékhatás (20% körül), eritropoetint (EPO) használtak az esetek 45-54%-ában, újabban egyre inkább alkalmazzák a RBV dózis-csökkentést. A 16. hétre 67%-os vírus-negativitást értek el, de nagyobb volt a mellékhatások előfordulása, mint a klinikai vizsgálatokban.

P. Buggisch (Hamburg) a Németországban eddig T/PR kezelte 100 beteg adatait ismertette: 12 hét után a „naivak” 87%-a lett HCV RNS negatív. A korábban relapsusba jutottak 70%-a, a részleges válaszolók 65%-a, a „null-responderek” 25%-a lett negatív a 4. hétre. Súlyos mellékhatás 8%-ban fordult elő. A német Early Access Programban (EAP) a 4. és 12. héten is negatív (eRVR) betegek aránya: „naivakban” 62%, korábbi relapsusba jutottakban 71%, „null-responderekben” 35% volt. 16 hét után anaemia 40%-ban (súlyos 6.5%), bőrkiütés 40%-ban fordult elő, bőrtünet miatt 8,6%-ban kellett elhagyni a TVR-t.

M. Bourliere (Marseille) és D. Back (Liverpool) a mellékhatások és gyógyszeres interakciók kérdéskörét esetek bemutatásán keresztül tárgyalta. A RBV dózis redukálása, különösen 12 hét után, már nem befolyásolja az SVR-t. (Az első 3 hónapban történő elhagyás az SVR 10-12%-os csökkenésével járt.)

A. Brown (London) és C. Sarazzin (Frankfurt) a „most kezelni?” vagy „várni?” kérdés eldöntéséhez szolgáltatott adatokat. Eseteket mutattak be, érveltek, és próbálták meggyőzni a hallgatóságot a „maguk igazáról”. Végül a hallgatóság szavazata alapján a „most kezelni” nézet győzött.

R. Bruno (Pavia) előadása a cirrhotikus betegek fertőzőkockázatát, a cirrhotissal társult Immun Dysfunkciós Szindróma (IDS) összetevőit tárgyalta. Cirrhotisban különösen nagy a súlyos (leggyakrabban légúti) fertőzés kockázata és a sepsis-veszély. A CUPIC

programban a cirrhotikus betegek fertőzésének mortalitása 44% volt, amennyiben a szérumban albumin szint <35 g/l, illetve a thrombocytaszám $<100\,000/\text{mm}^3$ volt. (E feletti értékek esetén az infekció mortalitása 3,4-7,1% között változott). Mindez nagy óvatosságra int a súlyos cirrhotikus betegek hármas anti-HCV kezelését illetően.

K. Agarwal (London) a HCV betegek transzplantációjával kapcsolatban elemezte a HCV recurrencencia tényezőit. A transzplantált betegek 30%-ában érték el SVR-t, a recipiensek 40%-a nem volt alkalmas a hármas kezelésre.

M. Pouti (Milano) szerint a hármas terápia a HIV/HCV koinfekcióban is eredményes, a mellékhatások nem súlyosabbak, az SVR: 61-74%. *P. Bruggmann* (Zürich) a proteázgátlókkal kombinált kezelést mielőbb bevezetni javasolja az i.v. kábítószeresek számára is. Ebben a populációban 65% a HCV pozitív aránya.

Összefoglalva, a kongresszuson bemutatott adatok szerint nyilvánvaló, hogy a HCV-proteázgátlóval kombinált hármas anti-HCV terápia hatékonysága a mindennapi gyakorlatban is megfelel a kont-

rollált klinikai vizsgálatokban tapasztaltaknak, a korábbi kettős (PR) kezelés eredményéhez képest akár kétszeres virológiai gyógyulás érhető el. Döntő fontosságú a beteg adherenciája. További optimalizálást jelenthet a TRV napi kétszeri adagolási módja, illetve a kezelési időtartam 3-6 hónapra való lerövidítése. Probléma cirrhotikusban a fertőzéskockázat és az ebből adódó nagy mortalitás, ami a betegek különösen gondos monitorozását követeli meg.

A konferencia értékes információkkal szolgált a HCV új, hármas kombinációs kezelésének gyakorlatát, az eddigi és a várható terápiás eredményeket, a mellékhatásokat, valamint a „most kezelni” vagy „várni” kérdését illetően. A résztvevők számára a jövőbeni munkában nagy segítséget jelentenek a tudományos ülés üzenetei. A hazai hepatológusok számára külön öröm volt, hogy a Janssen Pharmaceuticals ezt a színvonalas nemzetközi rendezvényt Magyarországra hozta.

Pár Alajos dr.

I. sz. Belgyógyászati Klinika

8. Leiden International Medical Student Conference (LIMSC)

2013 márciusában (03.13-17.) a PTE ÁOK Kóréletani és Gerontológiai Intézetéből hárman vehettünk részt a 8. Leiden International Medical Student Konferencián, azaz LIMSC-en. A korábbi években már szereplő diákoktól azt hallottuk, hogy nagyon szigorú szabályok szerint válogatják be az absztraktokat és a résztvevőket, de szerencsére mindhármunk jelentkezését elfogadták.

Kezdetben furcsának találtuk, hogy mindegyikünket direkt más szobába szállásoltak el, viszont ez utólag igen hasznosnak bizonyult. Az idegen nyelvek használata mellett, nemzetközi barátságok születtek a konferencia ideje alatt. Az első napon két csoportra osztva végigvezettek minket a városon. Érdekes élmény volt olyan városban járni, ahol minden autótűt mellett van bicikliút is, és a lakosság nagy része biciklivel közlekedik. Meglepett minket, hogy a holland házak nagy ablakai előtt nincsenek függönyök, és ez a lakosokat egy cseppet sem zavarja. Hűvös volt, nagyon fújt a szél, de szerencsére szüleinkre hallgatva téli kabátot hoztunk. Időnként nekiállt havazni, de az ottani havazás az itthoni márciusi hóhoz képest semmi sem volt. Megnéztünk két múzeumot, hajózártunk egyet, majd koccintással ünnepélyesen köszöntötték a konferencia résztvevőit. Leiden igazi élményeket nyújtott számunkra. Híres egyeteméről, Rembrandt van Rijn szülővárosa. Leident a csatornák számos szigetre osztják, melyek fákkal vannak szegélyezve. Ezeket hidak ívelik át, melyek gyönyörű látványt nyújtanak. A városban szinte az egész lakosság biciklivel közlekedik. Nagyon barátságos.

Az esti „Black tie dinner” díszvacsera emelte még jobban a konferencia rangját. A finom vacsora után visszatértünk a szállásra és igyekeztünk kipihenni az utazás fáradalmait.

A konferencia tudományos programja a második napon, március 15-én kezdődött, nagyon sok témában voltak workshop-ok. Az előadások 7 helyszínen folytak egyszerre, így sajnos nem tudtuk egymást meghallgatni és drukkolni sem lehetett.

A konferencián Magyarországot és a PTE ÁOK-t öt hallgató és egy Ph.D. hallgató képviselte: Mikó Alexandra (Kóréletani és Gerontológiai Intézet), dr. Rostás Ildikó (Kóréletani és Geronto-



Mikó Alexandra, Füredi Nóra, Rostás Ildikó

lógiai Intézet), Nádasdi Gergő (Orvosi Biológiai Intézet) és Szabó Ádám (Élettani Intézet) előadással, míg Kazushi Jinno (Orvosi Biológiai Intézet) és Füredi Nóra (Kóréletani és Gerontológiai Intézet) poszterrel szerepeltek. Utóbbiak poszter prezentációjukkal elhozták a 'Best Poster Presentation of Oncology' és a 'Best Poster Presentation of Aging' díjakat.

Március 17-én hivatalosan is lezárták a konferenciát a legjobbaknak járó díjak átadásával. A többiek az okleveleket a „Hepatho” nevű bárban vehették át az este folyamán, majd véget ért a konferencia hivatalos része. Az utolsó napon kirándulást tettünk az Északi-tengerhez (Scheveningen). Élveztük a sós tengeri fuvallatot, kagylókat gyűjtögtünk. A parton kaptunk finom palacsintát is, többen most kóstoltuk először a juhar szirupot. A kirándulás következő pontjaként Hágát ismertük meg GPS-es játék segítségével. Miután visszaértünk Leidenbe, úgy döntöttünk, hogy Amszterdamban is tennénk egy rövidebb látogatást, ahol nagyon tetszetek az épületek és az üzletek és ahova mindenképpen szeretnénk még visszatérni. Március 18-án indultunk útnak hazafelé. A LIMSC örök emlék marad!

Füredi Nóra és Mikó Alexandra

Beszámoló a Magyar Epidemiológiai Társaság VII. és a Közép-európai Kemoprevenációs Társaság első, közös, nemzetközi kongresszusáról

2013. április 5-6-án került megrendezésre a Magyar Epidemiológiai Társaság VII. és a Közép-európai Kemoprevenációs Társaság első, közös, nemzetközi kongresszusa. A rendezvényre több, mint 100 előadást illetve posztert regisztráltak, mely az epidemiológia tágabb terébe is bepillantást engedett. A magas színvonalú munkák bemutatása mellett a rendezvényünk adta lehetőség keretében a plenáris szekció alkalmával is gratulálhattunk *Kertai Pál* professzor úr 85. születésnapjához, melyet tavaly decemberben ünnepelt. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy – ahogyan az egyik előadás is utalt munkásságának a népegészségügy terén betöltött jelentőségére – „századunk Fodor Józsefe” is jelen volt ezen a két napon.

Az első nap plenáris szekcióján – a teljesség igénye nélkül – olyan hazai és nemzetközi előadók jelentek meg, mint *Pier Giorgio Natali*, a Széchenyi-díjas *Kosztolányi György*, az ugyancsak Széchenyi díjas *Kéri György*. A közel 20 előadás keretében a daganaatok primer prevenciójában jelentős szerepet játszó táplálkozási tényezők, a szekunder prevenció, az egyénre szabott terápiás lehetőségek aktuális kérdései mellett olyan egyedi kezdeményezésekről is hallhattunk, melyek szinte egyáltalán nem igényelnek anyagi erőforrásokat, ellenben annál több, tenni akaró, kezdeményező, egészség iránt elkötelezett szakember munkája szükséges. Ilyen kezdeményezés például a Jávor András által bemutatott, a kormánytisztviselők egészségfejlesztését szolgáló „Egészségсарok”.

A rendezvény második napján – a számos hazai és külföldi előadónak köszönhetően – három párhuzamos szekcióban zajlottak az előadások. Egy-egy témát kiemelve: a molekuláris epidemiológia módszereivel végzett kutatásokról hallhattuk a legfrissebb eredményeket, azok közegészségügyi jelentőségét. A komplementer medicina számos lehetőségét bemutató előadások keretében olyan érdekes és hasznos kutatási eredményekről hallhattunk, melyek a mindennapi betegellátás során sokszor háttérbe szorulnak, holott a szakemberek kellő ismeretek birtokában jól használható, a betegek életminőségét, a betegségükkel kapcsolatos szubjektív élményeinek javítását célzó, kiegészítő módszerek állnak rendelkezésünkre. A klasszikus epidemiológia területéről is olyan magas színvonalú prezentációkat hallhattunk, melyek nemcsak a magyarországi, hanem az országhatárokon túli problémákba és lehetőségekbe is tekintést engedtek.

Az estebe nyúló délutáni előadások között a kemoprevenáció és az egészségbiztosítás és finanszírozás aktualitásai mellett olyan, a



Dr. Kertai Pál

gyorsuló életvitelünkkel együtt járó fokozott környezeti energiafelhasználásunkat megújuló erőforrásokból kielégíteni igyekvő módszerek, mint a biodízelgyártás melléktermékeinek, környezeti hatásainak és pozitív ökológiai hasznosításának lehetőségeit kutató vizsgálatok eredményeiről is hallhattunk számos beszámolót.

Külön öröm számunkra, hogy az orvostanhallgatók is jelentős számban részt vettek az előadásokon. A változatos témák, az epidemiológiai megközelítés, a betegségmegelőzés fontosságát (a prevenció mindhárom szintjén) szem előtt tartó előadások jól kiegészítik a graduális oktatást. Üdvözlendő az a tendencia, hogy az aktualitások, új tudományos eredményeket bemutató konferenciákon sok hallgató vesz részt.

Berényi Károly



Dr. Pier Giorgio Natali



Dr. Ember István



Dr. Kosztolányi György



Dr. Kéri György



Hungary-Croatia
IPA Cross-border Co-operation Programme

HUHR/1001/2.1.3/0006

A HEALTH IMPULSE Projekt Információs Napja a PTE, ÁOK-n, 2013. április 18-án

A PTE és az Eszéki J.J. Strossmayer Egyetem Orvostudományi Kar (MEFOS) a korábbi években intenzív együttműködést épített ki az immunológiai alap- és alkalmazott kutatás területén. A jelen projekt ezt bővíti ki a klinikai kutatásban az autoimmun betegségek immunológiai laboratóriumi diagnosztikájának egységesítésével, új módszerek alkalmazásával, valamint további biomarkerek kifejlesztésével a korai diagnózis elősegítésére, ill. az alkalmazott terápia hatékonyságának követésére.

A HEALTH IMPULSE projekt célja az immunológiai kutatási tevékenység erősítése a MEFOS-on a PTE, KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézetében működő, NAT által akkreditált immundiagnosztikai laboratórium ismeretátadásával, innovatív tesztek és protokollok kialakításával valamint a diagnosztikai lépések szabványosításával. További célok között szerepel egy regionálisan szervezett, kettős működésű központ létrehozása a MEFOS-on (a már meglévő immunológiai laboratórium kutatási tevékenységének kibővítésével), amely kompatibilis lesz a pécsi központtal, továbbá mindkét határ menti régióban az autoimmun betegségek klinikai epidemiológiai adatainak gyűjtése és validálása, valamint folyamatos R&D&I tevékenység végzése a gyűjtött adatok felhasználásával.

Az információs nap alkalmával lehetőség volt betekinteni a PTE, KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet valamint az Eszéki J.J. Strossmayer Egyetem, Orvostudományi Karon működő immundiagnosztikai laboratóriumában végzett autoimmun betegségek diagnosztikájának módszereibe, valamint a 2011-es és



2012-es évben elvégzett autoantitest meghatározások statisztikai analizésébe.

A pályázat távlatilag jelentős hatást gyakorolhat a határ menti régiók egészségi ellátásának minőségére és az akadémiai intézményeinek kutatási tevékenységeire is. Megteremtve a feltételeket a korszerű alkalmazott kutatáshoz az egyetemi intézményekben a projekt segíteni fogja a kapcsolatot a klinikai és a piaci szegmens között. Az egészségipar szerepe az elmúlt évtizedben egyre fontosabb, a fejlett országokban a gazdasági növekedés motorja lett. A projekt közvetlenül is hozzájárul a régió felzárkózásához az egészségipar területén a nemzetközi trendekhez, ezzel segíti az új munkahelyek létrejöttét.

A projekt a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében valósul meg.

Berki Tímea
egyetemi tanár



The project is co-financed by the European Union through the Hungary-Croatia IPA Cross-border Co-operation Programme

Tanulmányút Kalmarba

A svédországi Linnaeus Egyetemen tettünk rövid kollaborációs látogatást május 6-7 között. Tanulmányutunkkal Mansson professzor korábbi pécsi látogatásait viszonyoztuk. Érdekes volt megtudni, hogy a Kalmarban található mintegy tizenötezer hallgatóval rendelkező egyetemen a természettudományi képzés mellett például hajóskapitányi képzés is működik, ami a Balti-tenger parti elhelyezkedés miatt érthető. Az egyetemen Alf Mansson fiziológia professzor láttott minket vendégül: az első nap első felében bemutatta az általa fejlesztett Matlab alapú szoftvert, amely a fehérjék rugalmasságára jellemző perzisztencia hosszmerésére alkalmas. A perzisztencia hosszmerése során először egy ún. *in vitro motility* mérésre kerül sor, amelyben nyomon követhető az aktinszál mozgása a fedőlemezen. A kiértékelés megtanulásával ez a módszer immár Pécsen is alkalmazható lesz. A Mansson professzor által fejlesztett szoftver, a kísérletek során felvett videófelvételt elemzi és számítja ki a filamentumok perzisztencia hosszát. A szoftver, amelynek segítségével Mansson professzor több cikket is publikált a közelmúltban, még sok beavatkozást igényel, ennek megfelelően az együttműködés során elvégezzük majd például a szoftver automatizálását is. A végeredmény egy olyan Matlab alapú szoftver lesz, amely az általános felhasználók számára is biztosítja az itt nem látható aktinszálak automatikus nyomonkövetését és jellemzését.

A szoftver megtekintése után bemutatkozott Mansson professzor kutatócsoportja is, három PhD-hallgató és egy posztdoktori kutató tartott rövid ismertetőket. Előadásukat követően mi is tájékoztattuk őket az aktinkötő forminokról, illetve az ultragyors (femtosekundumos időskála) módszerek alkalmazásáról fotoaktív fehérjék vizsgálatában.

A látogatás második napján Mansson professzorral a további együttműködés lehetőségeiről tartottunk megbeszélést. Itt a citoskeletális vizsgálatok és biotechnológiai fejlesztési lehetőségek mellett különös hangsúlyt kapott a Pécsen immár elérhető szuper felbontású mikroszkóp közös munkákban való alkalmazása is.

Dr. Lukács András
Dr. Nyitrai Miklós

Beszámoló a „6th Pannonian Symposium on CNS Injury” című, az Idegsebészeti Klinika által szervezett rendezvényről

2013. április 4-6 között, hatodik alkalommal került megrendezésre a központi idegrendszer baleseti károsodásainak kóreredetével, kísérletes és klinikai terápiás ellátásával foglalkozó 6th Pannonian Symposium Pécsen, a Corso Hotelben.

A központi idegrendszer baleseti sérülései az első négy életév-tizedben a vezető halálokat képezik, többen halnak meg 50 éves korig koponyasérülésben, mint a következő két halálokból együttesen. Magyarországon 50 000-80 000 ember szenved évente koponyasérülést, ezek közül mintegy 1200 súlyos sérült. A súlyos koponyasérültek kórházi halálozási adatai epidemiológiai felmérések alapján 25 és 60% közé tehetők, Magyarországon 54-55%-os a kórházi halálozás, azaz, ha van olyan területe az orvosi tevékenységnek, ahol a fiatal életek költséghatékony megmentéséért szükséges az ellátás minőségén javítani, akkor a központi idegrendszeri sérültek ellátása tipikusan ilyen terület, különösen Magyarországon.

A Symposium előestéjén a Magyar Idegsebészeti Társaság tartotta soros közgyűlését, illetve maga a Symposium a 2014. márciusában, Budapesten megszervezendő 11th International Neurotrauma Symposiumnak, egy több mint félezer résztvevőt váró neurotraumatológiai világkongresszusnak a tervező megbeszélésének is teret adott. Ennek megfelelően a 2014-es kongresszus előkészítő munkacsoportjának tagjai is előadóként részt vettek a pécsi rendezvényen. A 34 meghívott előadó 4 kontinens 13 országából érkezett, a több mint 130 résztvevő 15 országot képviselt.

A Symposium történetében először lehetőséget biztosítottak a szervezők, hogy az eseményeket élő közvetítésű „webinár”, illetve „hibrid konferencia” formájában, több helyszínen követhessék az érdeklődők, így Sanghajból, Marosvásárhelyről és Tallinból nyílt lehetőség a kongresszus előadásainak való-idős megtekintésére.

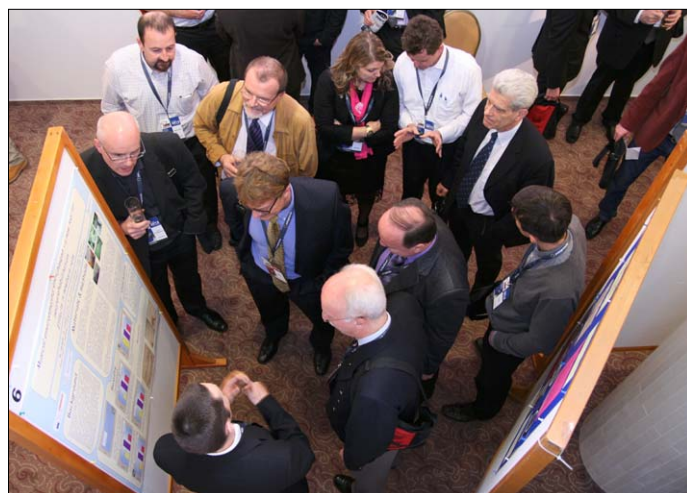
A Marosvásárhelyi Egyetemen a webinár *dr. Miseta Attila* dékán, a symposium fővédnöke közbenjárásának köszönhetően szerveződött, az Orvoskar kiemelten támogatta rendezvényünket.

A Pannonian Symposium létrehozásakor elsődleges cél volt egy olyan fórum biztosítása, amely – szemben a mamut kongresszusokkal – közvetlen, élő diskussziós lehetőséget adjon a kongresszus egész időtartama alatt a résztvevők számára. Egy olyan rendezvényt próbáltunk életre hívni, amely könnyen átlátható, ahol a társasági rendezvényeken is lehetősége nyílik a meghívott előadóknak és az érdeklődő klinikusoknak, kutatóknak arra, hogy szakmai együttműködések szöjjenek, illetve azokat kiteljesíthessék.

Ennek az elvnek a gyakorlati működését igazolva számos nemzetközi kutatási együttműködés szülőhelye volt a Pannonian Symposium, több kelet-, sőt nyugat-európai fiatal kutató itt talált magának olyan külföldi kutatólaboratóriumi partnert, ahol rövidebb, hosszabb időt eltölthetett. Külön örömdetes, hogy a Pécsen kialakult személyes kapcsolatok a „brain-drain” ellen hatottak: az itt kialakult együttműködések alapján a külföldre távozott magyar kutatók mindegyike, legalábbis átmenetileg, ismét hazánkban folytatta tevékenységét.

A Symposium egyedi abban a tekintetben, hogy első megrendezése óta hangsúlyozottan az úgynevezett translációs kutatásokra, azaz a kutatások eredményének a klinikai gyakorlatban történő tesztelésére, a klinikai gyakorlatba történő átültetésére fókuszált.

Az idei évben ismertett legfontosabb beszámoló elsősorban az enyhe koponyasérüléssel kapcsolatos klinikai vizsgálatok eredményeire fókuszáltak. Bár számos kísérletes terápiás előadást is



hallhattunk, többek között *Dalton Dietrich*, a Miami Project vezetője számolt be a gerincvelősérültek ellátására vonatkozó új klinikai vizsgálatokról, illetve a jeruzsálemi idegsebészeti kutatócsoport ismertette a GABA-agonista szerrel végzett preklinikai eredményeiket és klinikai vizsgálatukat, valamint non-invazív neurointenzív monitorozással kapcsolatos tapasztalataikat, továbbá a pécsi közreműködéssel is zajló Nemzetközi Biomarker Kutatási Program is bemutatásra került.

A legfőbb érdeklődésre a pennsylvániai és kaliforniai munkacsoportok által vezetett TRACK-TBI tanulmányról történő beszámoló tartott számot. Külön érdekessége ennek a vizsgálatnak, hogy *David Okonkwo* és *Geoff Manley* professzorok Pécsen, 2008-ban határozták el, az akkori Symposium tanulságaként, hogy a neurotrauma ellátásban a koponyasérültek osztályozására teljesen új módszerek szükségesek, és maga a TRACK-TBI tanulmány vezetett el oda, hogy ma már neuropszichológiai és MR képalkotó adatok alapján nyugodtan kijelenthetjük, hogy nincs olyan koponyasérülés típus, melyet banálisnak lehetne nevezni. A vizsgálatok feltárták, hogy az eszméletvesztéssel nem járó, enyhe koponyasérülések esetében is, különösen azon esetekben, ahol az MR-gradiens echovizsgálatok az agyállományban apróbb vérzéses göcöket mutatnak, komoly klinikai következmények jelentkezhetnek. Például azon mai definíciónk szerint enyhe koponyasérültek, ahol az SWI laesioi száma meghaladta az ötöt, soha nem voltak képesek visszatérni mun-

kahelyükre. Örvedetes, hogy e témakörben *Tóth Arnold* doktorandusz, a pécsi Idegsebészeti Klinika, *Schwarz* doktor vezető munkacsoportjából, szintén olyan eredményekről számolt be, amelyek azt támasztották alá, hogy a göcos agyszöveti eltérések nélkül kialakuló „minor” koponyasérülések esetén is MR-rel detektálható morfológiai sérülések alakulnak ki az agyban; e vizsgálat eredményei a *J Neurotrauma* januári számának címlapjára kerültek.

Elsőként a pécsi Symposiumon ismertette *Andrew Maas*, az Antwerpeni Egyetem Idegsebészeti professzora a CENTER-TBI FP7-es kutatási program pályázatát; ennek a neurotrauma területén soha nem látott méretű, összesen 70 európai intézményt felölelő, 30 000 különböző súlyosságú koponyasérült sorsát hét éven át követő tanulmánynak az Európai Bizottság április végi döntése 30 millió EURO-s támogatást ítél. A vizsgálatokban a pécsi Idegsebészeti Klinika fontos szerepet tölt be, részben munkacsomag-vezetésben, részben együttműködő kutató helyként.

Nyilvánvalóan nehéz néhány sorban összefoglalni a kongresszus teljes tudományos programját, ezért álljon itt a link, amelyen keresztül maga a kongresszusi program, illetve a részletes angol nyelvű beszámoló is elérhető:

<http://www.partnerspecs.hu/cns2013/CNS2013beszamolo.pdf>

A kongresszus szombat déli zárása után a 2014-es INTS Symposium szervező munkacsoportjának 20 tagja Villányban munkavacsorán alakította ki az International Neurotrauma Symposium programjának vázát. Reményeink szerint a budapesti rendezvény, amelyet nemzetközi légi járatok hiányában, Pécssett sajnos esély sincs megtartani, szintén azt a célt fogja szolgálni, amelyet az elmúlt 13 évben a Pannonian Symposiumok is tettek: a tudományos eredmények mielőbbi megjelenését a koponyasérültek ellátásában, illetve a különböző súlyosságú koponyasérültek állapotának, sorsának jobbítását.

Dr. Büki András
egyetemi docens

Michael Bubb a Biofizikai Intézetben

Illusztris kutatót láthattunk vendégül a Biofizikai Intézetben május 9-én. Michael R. Bubb a nagy presztízsű Floridai Egyetem, Reumatológiai és Klinikai Immunológia Intézetének orvosprofesszora látogatott el hozzánk.

Michael R. Bubb mellett, hogy reumatológusként gyakorló orvosként praktizál, a Floridai Egyetemen egy kutatócsoport vezetőjeként is tevékenykedik, valamint a Biokémiai Egyesületek Európai Szövetségének, a Federation of European Biochemical Societies (FEBS) névvel fémjelzett, nagy tekintélyű FEBS Letters folyóirat tudományos szerkesztője. Látogatásának több apropója is volt. Dr. Bódis Emőke, intézetünk munkatársa jelenleg posztdoktor kutatóként tevékenykedik Michael R.

Bubb kutatócsoportjában. Másrészt, Michael R. Bubb tudományos érdeklődése közel áll a Biofizikai Intézetben folyó kutatási témáinkhoz, lehetőséget adva együttműködésen alapuló kutatási projektek kidolgozására. Bubb professzor az aktinhoz asszociált fehérjék funkcióit vizsgálja az aktin sejtvázas szabályozásában, az apoptózishoz, érépződéshez, immunitáshoz és rákos elváltozásokhoz kapcsolódó folyamatok során. Kutatócsoportjának kiemelt kutatási irányvonalait jelentik a MARKS (myristoylated alanine-rich C-kinase substrate) fehérjék idegi fejlődésben betöltött szerepének, valamint a TNF-alfa (tumor necrosis factor) citokineknek a reumatikus ízületi gyulladást kiváltó hatásainak hátterében álló molekuláris mechanizmusok vizsgálata. Michael R. Bubb egy igen érdekfeszítő előadás keretein belül adott ízelítőt a kutatásairól „*Activation of adducin by spectrin: structure within an intrinsically disordered protein*” címmel.

Bízom abban, hogy a tartalmas és érdekfeszítő tudomá-



Bubb professzor előadására készülődve a Biofizikai Intézetben

nyos beszélgetések, valamint a késő tavaszi tettyei hangulatban elköltött vacsora maradandó emlékké tették Michel R. Bubb számára a Pécssett tett látogatását és hozzájárulnak egy jövőbeli sikeres és gyümölcsöző együttműködéshez kutatócsoportjaink között.

Dr. Bugyi Beáta

Bubb professzor válaszol az előadása kapcsán feltejt kérdésekre



II. Nyitott Gyermekklinika – „leltár”

2013. április 20. (szombat) 10.00-13.00

Honnan az ötlet a rendezvényhez: USA

Rendezvény célja

- vidám, játékos formában csökkenteni a gyermekek félelmét az orvosi kezeléstől
- népszerűsíteni a Gyermekklinikát
- felkelteni a gyermekek érdeklődését az egészségügyi pálya iránt, közülük kerülnek ki a jövő orvosai, szakdolgozói

Rendezvény helye

A Gyermekklinika megnyitott betegellátó osztályai, részlegei, rendelői, a Klinika udvara és tanterme.



Látogatottság

kb. 800 gyermek (2-15 év)
kb. 1200 szülő (kísérő)

Események a tanteremben (meghívott előadók)

- „Tavaszi zsongás” – BioRitmus Művészeti csoport
- Sólyom Katalin művész – mesemondás
- Márkus Színház – kacagató műsor
- Zacher Gábor főorvos, Budapest – előadás az „alig veszélyes” drogokról
- Nagy Bandó András – interaktív zenés gyermekversek



Események a Klinika épületében

- megnyitott osztályok látogatása
- megnyitott műtő: nagy babán a műtéthez használt műszerek bemutatása, „használata”
- babák, plüssállatok altatása
- gipszelés bemutatása
- Teddy Maci Klinika: „beteg” babák gyógyítása, kötözése, lázmérés, injekciózás, stb.
- kardiológiai és hasi UH, vérnyomásmérés, fogászati vizsgálat (szülői kérésre)
- inkubátorban fekvő „újszülöttek” ápolása, öltöztetése

Események a Klinika udvarán

- tűzoltó-, rohammentő- és rendőrautók megtekintése belülről, kékfény-sziréna használata
- a Beremendi Motoros Egyesület motorjainak megtekintése (rá is lehetett ülni)
- „sebek” festése arcra és karra – kérésre
- kórházsuli: kórházpedagógusok vezette játékok
- lovas huszárok (Pécsi Huszáregyesület) látogatása 1848-as és XV-XVI. századbeli végvári vitézek öltözkéiben





Egyéb

ásványvizet, kalóriaszegény üdítőket és kekszeket kaptak a gyermekek (gratis)

Köszönet a rendezvény tartalmas lebonyolításáért

- mentők, tűzoltók, rendőrség
- előadók



- Duga Zsófia (PR referens) és medikus csapata
- a Gyermekklinika számos munkatársának a hatékony és önzetlen segítségéért

Lesz-e III. Nyitott Gyermekklinika?

talán 2 év múlva ...

Pintér András dr.
Fotó: Verébi Dávid

Immunológiai Információs Nap

Egyetemünkön április 18-án került sor a PTE, ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet valamint a PTE, Rektori Hivatal, Pályázati és Innovációs Igazgatóság által a TÁMOP-4.2.3-12/1/KONV-2012-0028 pályázat keretében szervezett Immunológiai Információs Napra.

Prof. Dr. Németh Péter megnyitó beszéde után a kar Dékáni Tanácsstermében összegyűlt 53 meghívott vendég, köztük pécsi középiskolai tanárok és középiskolás diákok az Immunológiai és Biotechnológia Intézet oktatói révén nemcsak az immunológia alapjaiba nyerhettek rövid betekintést, de e tudományág számos más, izgalmas, a mindennapi életben is fontos szerepet játszó területeivel is megismerkedhettek. A Prof. Dr. Németh Péter, Prof. Dr. Berki Tímea, Dr. Engelmann Péter és Dr. Simon Diána előadásiban szó esett többek között a fertőzések kialakulásának, valamint az azokat megelőző védőoltások immunológiai hátteréről, a napjainkban egyre több embert érintő allergiás és autoimmun betegségekről, a különböző immunhiányos állapotokról, a transzplantáció és tumorképződés immunológiai vonatkozásairól.

A hasznos ismereteket átadó előadásokat a középiskolai tanárok és diákok valamint az intézet oktatói közti kötetlen beszélgetés követte. Ennek eredményeképpen további, a középiskolások számára az immunológia tudományát népszerűsítő, illetve a középiskolai tanárok immunológiai jártasságát bővítő előadássorozat tervezése indult meg. Az átadni kívánt ismeretanyag a tervek szerint interaktív formában interneten is elérhetővé válik.

Nagy Eszter projektmenedzser szerint: „A TÁMOP-



4.2.3-12/1/KONV-2012-0028 pályázat alapvető célja a tudásdisszemináció és a tehetséggondozás támogatása, mivel kiemelkedő fontosságú a felsőoktatás és az Európai Unió szempontjából is a természettudományi és műszaki képzés arányának növelése, a hallgatók bevonása a kutatómunkába, a képzés gazdasági igények iránti rugalmasságának fokozása, e szakmák beiskolázási vonzóképességének növelése.“

Berki Tímea
egyetemi tanár

Az aktin szerepe az IRSp53 által indukált filopódium-formálásban ■ Futó Kinga, PTE, ÁOK, Biofizikai Intézet

APTE, ÁOK Biofizikai Intézetének PhD-hallgatójaként nagy örömmre szolgálta, hogy a TÁMOP-4.2.4-A/1-11/1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program keretében benyújtott Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázatomban kedvező elbírálásban részesültem. „Az Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázat célja a kiemelkedő tudományos eredményeket felmutató doktoranduszok kutatási tevékenységének és szakmai fejlődésének támogatása, amelynek eredménye magas színvonalú, figyelemreméltó publikáció, egyéb tudományos, műszaki vagy művészi alkotás, valamint a doktori disszertáció megfelelő előkészítése, megalapozása.” A pályázatomban a címe: **Az aktin szerepe az IRSp53 által indukált filopódium-formálásban.** A következő rövid kis áttekintéssel szeretnék bepillantást engedni kutatási munkámba, mely az előbb említett két fehérje funkciójának tanulmányozására irányul.

Az aktin a citoskeletális rendszer (sejtváz) egyik fő komponense, amely kulcsfontosságú sejtfolyamatokban játszik szerepet, mint például a sejtosztódás, a sejtadhézió, a sejt migráció, vagy a fagocitózis. Az eukarióta sejtek felszíni képződményeiben is sok aktin tartalmú struktúra figyelhető meg, ilyenek például a sejtnyúlványok (lamellipódium, filopódium, felszíni fodrozódás), melyek a sejt és környezete, az extracelluláris mátrix illetve a sejt-sejt közötti kapcsolatokban játszanak szerepet. A sejtnyúlványok kialakulása összetett folyamat, amelynek hátterében az aktin polimerizációja valamint az aktinnal kapcsolatban álló állványozó fehérjék finoman szabályozott mechanizmusa áll.

A filopódiumok egyik fő állványozó fehérjecsalcája az IRSp53/MIM fehérjecsalc, széleskörűen expresszálnak a különböző szövetekben és emlős sejttípusokban, különösen nagy mennyiségben azonban az idegsejtekben jelennek meg. Megfigyelték, hogyha az IRSp53-at kódoló gént egérmockokból kikapcsolják (knock out), akkor az egerek tanulási folyamata, memóriája illetve szinaptikus plaszticitása károsodik. Bizonyos humán IRSp53 alléleket, olyan neurológiai problémákkal hoznak kapcsolatba, mint például a dendritikus túske mennyiségének megváltozása, figyelemhiányos betegségek illetve hiperaktivitás.

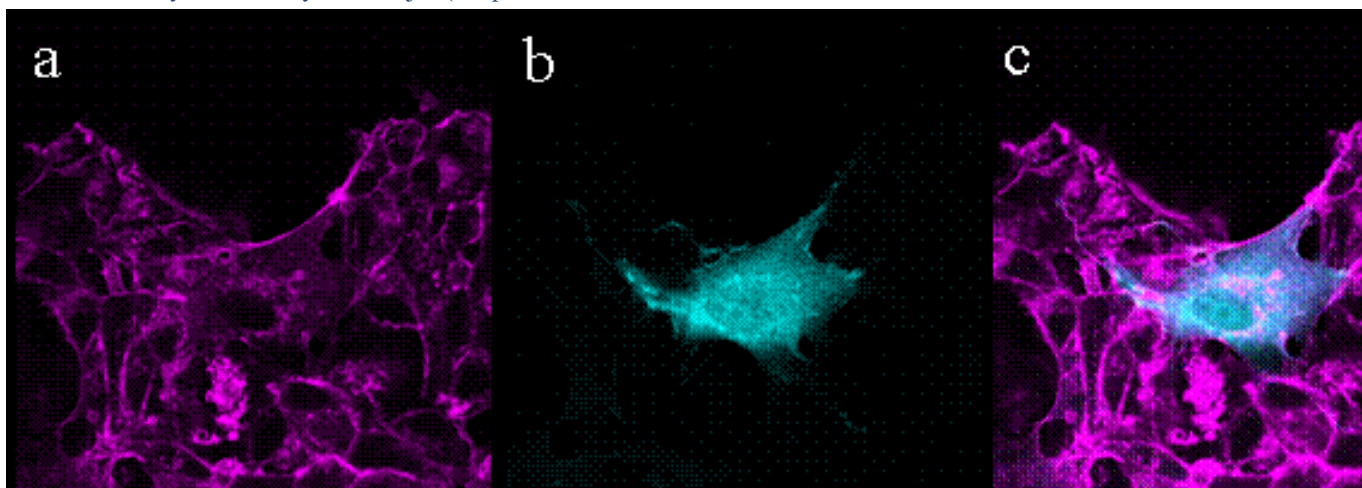
Kutatási témám a filopódiumok létrejöttének szabályozására irányul az aktin-membrán kölcsönhatásának, valamint ezen kölcsönhatást befolyásoló állványozó fehérjék (IRSp53/MIM fehér-

jecsalc) vizsgálatán keresztül. Noha a sejt felszíni nyúlványok számos funkciót látnak el, a filopódiumok fel- és leépülésének folyamata maig nem tisztázott. Jelenleg az irodalomban ellentmondó eredményeket találunk az IRSp53 membránkötésére illetve aktinnal való kölcsönhatására vonatkozólag a filopódiumok létrehozásának tekintetében. Nem volt olyan eredmény, amely részleteiben meghatározta volna az IRSp53-membrán kapcsolatát, megadva a kötést leíró biokémiai paramétereket (sztöchiometria, egyensúlyi disszociációs állandó). Nem tisztázott továbbá, hogy milyen molekuláris kölcsönhatások állnak a membránkötés hátterében illetve az IRSp53 aktin citoskelettonnal való kapcsolatát, szabályozó funkcióját is homály fedti, melyet munkám során tisztázni szeretnék.

Az IRSp53 fehérjecsalc és az aktin-citoskeletton kölcsönhatásának, illetve ezek sejtmembránra gyakorolt hatásának ismerete elengedhetetlen a sejt-kommunikáció megértéséhez. Kutatásom során tervezem meghatározni ezen szabályozó mechanizmus alapjait. *In vitro* kísérletek segítségével részletesen szeretném vizsgálni a kötést jellemző paramétereket. Mesterségesen létrehozott sejtmodellben (Giant Unilamellar Vesicles) a filopódium létrehozását kívánom vizsgálni, majd a filopódium formálódására egy új modellrendszert szeretnék kidolgozni.

Várható eredményeim egy, eddig részleteiben nem ismert mechanizmust fognak bemutatni, amely az IRSp53/MIM fehérjecsalc funkcióját új megvilágításba helyezheti. Ezenkívül egy jól használható modellrendszert kívánok ismertetni, amely az IRSp53/MIM fehérjék (pl.: RhoGTPase, Mena/Vasp, Eps8, stb.) illetve az aktin-kötő fehérjék (pl.: fascin, alfa-aktinin) további vizsgálatához biztosít alapot. Eredményeim – meglátásom szerint – szélesebb körű nemzetközi érdeklődésre tarthatnak számot. A sejt felszíni nyúlványok létrejöttének mechanizmusa a sejt-kommunikáció, a daganatos sejt invázió (invadopódia) illetve az idegsejtfunkció megértéséhez járulhatnak hozzá.

A kutatás az Európai Unió és Magyarország támogatásával a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú “Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése országos program” című kiemelt projekt keretei között valósul meg.



Cos7 sejtekben (Afrikai zöld majom vese fibroblasztszerű sejtek) túlexpresszált, Alexa 488-Falloidinnal jelölt aktin filamentumok (a) és mCherry-IRSp53 (b), az előbbi két kép egyesítése (c)

Szentágothai Seminars ■ Cellular effects of an oncolytic virus

József Szeberényi – Signal Transduction Research Team – April 18, 2013

Az előadás rövid magyar nyelvű összefoglalója

Tumorsejteket szelektíven pusztító vírusok már egy évszázada ismertek, tudományos igényű tanulmányozásuk azonban csak az 1960-as években kezdődött meg. Az onkolitikus hatású vírusok első generációját természetes, nem-manipulált vírusok jelentették (pl. adenovírus, herpeszvírus, vakcínia vírus, paramyxovírusok, reovírus, stb.). A második generációs vírusok genomjából egyes régiókat eltávolítottak, ezzel növelve tumorszelektivitásukat. A harmadik generációs onkolitikus vírusokba olyan transzgéneket építettek be, melyek a vírus immunogén hatását fokozzák. Az említett vírusokkal számos viroterápiás, 1-2. fázisú klinikai vizsgálat történt, illetve van folyamatban.

A Jelátviteli Kutatócsoport egyik kutatási témája a Newcastle-betegség vírusa (NBV) egy attenuált, emberi patogénitást nem mutató törzsének, az MTH-68/H variánsnak a vizsgálata. Az NBV a természetes, genetikailag nem manipulált onkolitikus vírusok közé tartozik, több törzset humán viroterápiás vizsgálatokban is kipróbáltak már. Az MTH-68/H onkolitikus hatásának lehetséges mechanizmusai közül munkacsoportunk a direkt citotoxicitás jelátvitelét vizsgálja szövettenyésztési kísérletekben. Nagyszámú emlős sejtvonalat tesztelve a vírus celluláris hatásaira vonatkozóan az alábbi következtetéseket vontuk le.

- Az eddig vizsgált 47 tumor sejtvonal mindegyikére citotoxikus hatású az MTH-68/H izolátum. Normális fibroblasztok nagy fokban rezisztensek, primer astrocyta és melanocita sejtek mérsékelt érzékenységet mutatnak.
- Az MTH-68/H replikálódik tumorsejtekben (HeLa, PC12) normális fibroblaszt sejtvonalakban (NIH3T3, Rat1) viszont nem.
- A sejtpusztulás apoptózissal történik, mely nem igényli a p53 tumor szuppresszor fehérje közreműködését.

- A tumorsejtek elpusztításának fontos eleme endoplazmatikus retikulum stressz indukálása az MTH-68/H fertőzött sejtekben.
- A vizsgált tumorsejtvonalak nagyfokú különbségeket mutatnak MTH-68/H-érzékenységükben (az IC50 értékek több mint 2 nagyságrendet felölelő tartományban oszlanak meg); az eltérésekben a daganatok szöveti eredete nem játszik szerepet. Az eltérő NBV-érzékenység celluláris/molekuláris mechanizmusai nem ismertek.
- Potenciális szuszceptibilitási faktorok azonosítása érdekében teljes-exom gén expressziós profil vizsgálatot végeztünk kontroll és MTH-68/H vírussal fertőzött PC12 patkány phaeochromocytoma sejtek RNS-ével. A vírus mintegy 1300 gén expresszióját befolyásolta jelentősen. A kiváltott erős interferonválasz mellett az MTH-68/H jelentős expressziós változásokat idézett elő az apoptózis, endoplazmatikus stressz és sejtciklus szabályozásában részt vevő több kulcsgén esetében is. A vírusfertőzött sejtek végső sorsát az antivirális és pro-apoptotikus mechanizmusok egyensúlya döntheti el.
- A microarray vizsgálat lehetőséget nyújt olyan fehérjék kiválasztására, melyek NBV-érzékenységi markerként szolgálnak. Ezek további jellemzésének már klinikai jelentősége is lehet.

Publikációk

Fábián, Zs., Csatory, C. M., Csatory, L. K., Szeberényi, J., 2007. p53-independent endoplasmic reticulum stress-mediated cytotoxicity of a Newcastle disease virus strain in tumor cell lines *J. Virol.* 81(6), 2817-30.

Balogh, A., Pap, M., Markó, L., Koloszar, I., Csatory, L. K., Szeberényi, J., 2011. A simple fluorescent labeling technique to study virus adsorption in Newcastle disease virus infected cells. *Enzyme Microb. Technol.* 49 (3), 255-9.

PROMOVAX projekt eredményeinek bemutatása

Fontos fejezet zárult le a Művelési Medicina Tanszék Migrációs-egészségügyi Csoportjának életében, 2013. áprilisában.

Tanszékünk a PROMOVAX (Promote Vaccinations among Migrant Populations in Europe) nemzetközi konzorcium tagjaként működött közre az elmúlt három évben, amelynek legfőbb célkitűzései a következők voltak:

- (1) elősegíteni az immunizációs törekvéseket, elsősorban a migráns munkavállalók körében,
- (2) oktatási anyagokat létrehozni mind a migránsok, mind az egészségügyi szakemberek részére, valamint
- (3) ajánlásokat megfogalmazni a döntéshozók számára.

A projekt az Európai Unió (EU) Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Igazgatósága (DG SANCO) által életre hívott közegészségügyi programsorozat (Public Health Program 2008-2013) részét képezi. A konzorcium 8 európai ország 11 partnerintézetét és további 12 együttműködő szervezetét foglalja magába.

A PROMOVAX projekt főbb eredményei

A program első fázisában átfogó, országsszintű riportok készültek a résztvevő államok munkaerőpiacán jelenlévő külföldi munkavállalók helyzetét, valamint az adott ország védőoltásokra vonatkozó szabályozását illetően. Ezzel párhuzamosan, migránsokat célzó vakcinációs gyakorlatok felderítése, példaértékű immunizációs programok felkutatása volt a partnerek feladata.

Tanszékünk a projekt megvalósításában meghatározó szerepet töltött be. Legfontosabb feladatunk az európai tagállamokban már létező, elsősorban migránsokra irányuló vakcinációs gyakorlatok, programok értékelése alapján elkészített ajánlások kidolgozása volt. Ezeket egy külön erre a célra, a program keretében kifejlesztett értékelő szempontrendszerrel (Best Practice Evaluation Tool for Migrant Vaccination – ETMV) vettük górcső alá. A kidolgozott vakcinációs ajánlásokat (Recommendation on Migrant Vaccination) az Európai Bizottság felelős döntéshozói részére is előterjesztésre kerülnek.

A célcsoport – a migráns munkavállalók és a velük kapcsolatba kerülő egészségügyi személyzet – számára készített módszertani kézikönyvek számos nyelven váltak elérhetővé. Az anyagok magyarra fordításán túlmenően a kínai nyelvű fordítás is tanszékünkre hárult, amelynek elkészítésében az egyetemünkön végzett dr. Chen Sheng Wei fogorvos kolléga vett részt.

A téma aktualitásának és jelentőségének több alkalommal igyekeztünk hangot adni az elmúlt évek során. A projekt 2011-ben lebonyolított pécsi rendezvénye felvételt nyert az Egészségügyi Világszervezet által gondozott „**European Immunization Week**” elnevezésű programsorozat állomásai közé is. A rendezvényen a WHO által delegált szakemberek is jelen voltak. Hagyományteremtő rendezvényünkön, a **Migráns Vakcinációs Kerekasztalon** évről évre megvitatásra kerülnek a téma aktualitásai a terület hazai képviselői részvételével. Az idei kerekasztal a „**1st Conference on Tackling Health Inequalities through Human Resource Capacity Building in Europe**” elnevezésű konferencia keretében kerül megrendezésre 2013. szeptember 5-7. között. A rendezvényen nemzetközi publikum előtt kerül bemutatásra a CHANCE projekt eredményeként kifejlesztett migrációs-egészségügyi mesterképzés. A program az ERASMUS Lifelong Learning Programs támogatása keretében valósul meg.

A PROMOVAX projekt tagjai:

Konzorciumvezető:

- Institute of Preventive Medicine, Environmental and Occupational Health, Prolepsis – Greece

Partnerek:

- Technische Universität Dresden – Germany
- Università degli Studi di Sassari – Italy
- The SINTEF Foundation – Norway
- Nofer Institute of Occupational Medicine – Poland
- University of Zagreb, Medical School – Croatia
- Research Unit in Behaviour and Social Issues – Cyprus
- University of Pécs – Hungary
- Università degli Studi di Milano – Italy
- Istituto Superiore di Sanità – Italy
- Cyprus University of Technology – Cyprus

A fent említett dokumentumok és információk az alábbi címen bővebben is elérhetőek: www.promovax.eu. Tanszékünk programjait a www.mighealth-unipecs.eu címen is nyomon követheti.

Dr. Katz Zoltán

A twinfilin-1 hatása az aktin szerkezeti és dinamikai tulajdonságaira ■ Kollár Veronika, PTE-ÁOK, Biofizikai Intézet

2012 őszén írták ki a Nemzeti Kiválóság Program keretein belül az Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázatot. „A pályázat célja a kiemelkedő tudományos eredményeket felmutató doktoranduszok kutatási tevékenységének és szakmai fejlődésének támogatása, amelynek eredménye magas színvonalú, figyelemre méltó publikáció, egyéb – az adott tudományágban releváns – tudomány, műszaki vagy művészi alkotás, valamint a doktori disszertáció megfelelő előkészítése, megalapozása.” A pályázat célja méltán tükrözi Apáczai Csere János, a pályázat névadójának életművét, aki rendkívül fontosnak tartotta az oktatást, a jó minőségű iskolák létrejöttét.

Az ösztöndíjpályázaton *A twinfilin-1 hatása az aktin szerkezeti és dinamikai tulajdonságaira* címmel nyújtottam be pályázatot és nagy megtiszteltetés számomra, hogy a benyújtott pályázatom nyertesnek bizonyul. Az alábbiakban szeretnék egy kis betekintést nyújtani a kutatói munkánkba.

Kutatásaink során a citoskeleton felépítésében és működésében kulcsszerepet játszó aktin szerkezetében és dinamikájában beálló molekuláris szintű változásokat kívánjuk jellemezni twinfilin jelenlétében biofizikai módszerekkel. Az aktin az izomban történő előfordulása mellett a sejten belüli citoskeletonális hálózat mikofilamentális részének felépítésében is részt vesz. Alapvető szerepet tölt be a sejtek szerkezeti stabilitásának fenntartásában, az intracelluláris transzportfolyamatokban és sejtmozgások létrejöttében. Az aktin vagy monomer (G-aktin) vagy polimer (F-aktin) formában fordul elő a sejten belül. A két nagy alegységre bontható aktin közepén egy ADP/ATP-kötő zseb található. Az aktinkötő fehérjék jelentős szerepet töltenek be az aktin monomerek sejten belüli elkülönítésében, a filamentumok hasításában, a filamentumvégek lezárásában valamint az aktinszálak közötti keresztkötések létrehozásában.

Az aktinkötő fehérjék több családra oszthatók, melyek közül az ADF-H/kofilin („ADF-H: actin-depolymerizing factor homology”) családhoz tartozó twinfilin áll kutatásunk közép-

pontjában. A twinfilint először élesztőkben írták, de ma már tudjuk, hogy a fehérje izoformái az élesztőtől emlősökig mindegyik előfordulnak.

A twinfilin egy 40 kDa méretű, két ADF-H alegységből álló fehérje. A két alegységet egy rövid „linker” régió köti össze, és a C-terminálison egy farki régió található. A két kofilin-szerű alegység 15%-os szekvenciaazonosságot mutat és 20%-ban megegyezik az élesztő kofilinnel. A twinfilin aktinmonomer-kötő fehérje, mely döntő szerepet játszik az aktin polimerizációjában és depolimerizációjában. A twinfilin az aktinmonomereken kívül a „capping” fehérjével is komplexet képez, azonban ez nem befolyásolja a twinfilin aktinhoz való kötését, viszont elengedhetetlen a twinfilin megfelelő sejten belüli lokalizációjához *in vivo* körülmények között. Gerincesekben a twinfilinnek három izoformáját különböztethetjük meg (TWF-1, TWF-2a, TWF-2b), melyek hasonló biokémiai tulajdonságaik ellenére eltérő expressziós mintázatokat mutatnak. A twinfilin-1 és 2a főleg embrionális korban, valamint felnőtt egyedek nem izom sejteiben található meg, míg a twinfilin-2b a szív- és vázizomban dominál. Korábbi tanulmányokból tudjuk, hogy a twinfilin megváltozott szintje számos patológiás elváltozást okozhat. Élesztőkben a twinfilin hiányos sejtek életképesek, de kofilin és profilin mutációval együtt már letális lehet a fehérje hiánya. Ez a felfedezés arra enged következtetni, hogy a twinfilin jelentős szerepet játszik az aktin dinamikájának szabályozásában. A twinfilin-1 képes elnyomni a limfómasejtek migrációját és növelheti a vincristin nevű kemoterápiás szer hatékonyságát. Újabb tanulmányok arról számoltak be, hogy a twinfilinnek ugyancsak fontos szerepe lehet bizonyos szívbetegségek kialakulásában, ugyanis megnövekedett fehérjeszintet mutattak ki szívmegegyesítő esetén. Az itt bemutatott eredmények egyértelműen kihangsúlyozzák a twinfilinnel végzett kutatások orvostudományi jelentőségét. Az eddigi átfogó kísérletek ellenére sem tisztázott a twinfilin pontos biológiai szerepe. A twinfilin összekötő funkci-

ót tölt be az ADP-G-aktin és az ATP-G-aktin között az aktin polimerizációja során. Fontos szerepet játszik abban, hogy az ADP-aktinmonomer ATP-aktinná alakuljon át miáltal képes kialakítani és fenntartani a megfelelő aktin monomer/polimer arányt a sejten belül. Az eddig elvégzett és tervezett kísérleteink segítségével lehetőségünk nyílik a fehérje aktinra kifejtett hatásának részletesebb megismerésére, és ezáltal tisztázhatjuk, hogy miként látja el az összekötő funkcióját a twinfilin, és hogyan képes létrehozni a kívánt sejten belüli aktin monomer/polimer arányt.

*Neked nem rejtőznöd kell.
Neked segítened kell.
Minden ember, ki találkozik veled,
igényli a te lélekmentésedet,
mindenkinek kell a segítő kezed.
Még akkor is, ha te vagy aki érzed
a szükségét - és ha az úgy is lenne - te rátermett
vagy segíteni, változtatni, ha magad is hiszed.*

Martin Buber

Schwartz Fülöp (Philipp Schwartz) emlékezete

(1894-1977)

Ebben az évben emlékeztek meg világszerte a 80 évvel ezelőtti fasiszta hatalomátvételtől Németországban. Még a mai napig is kerülnek elő ismeretlen dokumentumok, nemegyszer éppen a szovjet KGB, illetve az amerikai titkosszolgálat archívumaiból, melyek újból és újból dokumentálják a hitleri korszak brutalitását. Ez a korszak egyben a német tudomány legnagyobb vérvesztése. 21 birodalmi német egyetemen kezdődtek a könyvégetések, 12 400 különböző irodalmi és tudományos könyvet égettek el, többek között *Thomas Mann*, *Heinrich Mann*, *Erich Kästner*, *Stefan Zweig*, *Kurt Tucholsky*, *Franz Werfel* könyveit.

A következőkben ismertetett történet főszereplője *Schwartz Fülöp* (Philipp Schwartz), németországi patológus egyetemi tanár, aki 1894-ben a Bánátban (ma Vajdaság), Versecen született. Egyetemi tanulmányait 1913-1919 között Budapesten végezte. Egyetemi éve alatt, 1919 és 1921 között, a Budapesti Egyetem I. sz. Kórbonctani Intézetének a demonstrátora, majd a munkatársa. Frankfurtba megy, ott 1926-ban habilitál. 1927-ben a Majna-Frankfurti Egyetemen rendkívüli egyetemi tanári kinevezést nyer. A patológián belül az újszülöttekkel és csecsemőkkel foglalkozó, ún. *perinatális patológia* egyik úttörője. E tárgyban, késői összefoglaló műve 1964-ben jelent meg: *Geburtsschäden bei Neugeborenen* (1964, VEB Gustav Fischer Verlag Jena).

1933 áprilisában elhagyja a hitleri Németországot. 1933. május 16-án Zürichben, a Neue Züricher Zeitungban rövid hirdetés jelenik meg, amely tanácsadást és segítséget ajánl a veszélyzetbe kényszerült német diplomásoknak. A városban rengeteg olyan professzorral találkozik, akiknek Németországban lenne a helyük, de menekülniük kellett onnan. A következő hetekben a hirdetésben megadott címre lavinaszerűen érkeznek a levelek Németország különböző egyeteméről és főiskoláiról, illetve Svájcból, egzisztenciális kérdésekkel. Ennek az egyesület-

A fentebb vázolt témából is jól kitűnik, hogy főleg alapkutatással foglalkozunk a Biofizikai Intézetben és szeretném hangsúlyozni, hogy ezek ugyanolyan fontos szerepet töltenek be az orvostudomány fejlődésében, mint a klinikai kutatások.

„A kutatás az Európai Unió és Magyarország támogatásával a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú »Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése országos program« című kiemelt projekt keretei között valósult meg.”

nek (Notgemeinschaft) a lelke és szervezője lesz Schwartz professzor, s kezdetben, amíg svájci segítői nem lesznek, saját anyagi eszközeiből fedezi annak költségeit.

Ezekben az években lázasan zajlik a török állam modernizálása. A változások motorja és fő védnöke a török államfő, *Mustafa Kemal Atatürk* (1881-1938). Ő a modern török állam megteremtője, a latin írás bevezetője, aki egy államilag támogatott programmal európai szellemben kívánja átalakítani a török egyetemeket is. Szerencsés véletlen kapcsán, Schwartz eljut a török kormány genfi megbízottjához, *Albert Malche* professzorhoz, akinek feladata, hogy minél több európai professzort nyerjen meg az újjászerveződő török egyetemeknek.

Az isztambuli állomáson, 1933. július 5-én, személyesen *Kerim* matematikaprofesszor fogadja, aki maga is hallgató volt Göttingenben, s közli Schwartzcal, hogy Ankarában már várják: 30-40 intézetvezetőre van szükségük, s elmondja, hogy ez még csak a kezdet, mert 1945-ig 300-ra szeretnék emelni ezt a számot.

Ankarában a minisztériumban rögtön a tárgyra térnek, s az oktatásügyi miniszterrel, *dr. Rheshid Galippal* folytat megbeszélést, aki minden mondatát így kezdi: „Tudna javasolni valakit erre a posztra?” Schwartz, aki kész listákkal érkezett, élt a lehetőséggel és nagy számú tanártársát ajánlta a különböző vezető pozíciókra. A török fél nagyon elégedett volt, mert a német tudományos élet legjavát kapta.

Schwartz többek között javasolja az ún. vendégprofesszúrák életre hívását is. Találkozájukon Bizánc elestéről tesz egy megjegyzést: 1453-ban a konstantinápolyi egyetemi tanárok elhagyták a várost és nagyrészt Itáliába mentek, melynek eredménye lett az európai reneszánsz. Ezt a mondatát a miniszter a szívére veszi: „Ma viszont mi fogadjuk Európa professzorait, akik magukkal hozzák a tudásukat és módszereiket, amelyekkel ifjúságunknak megmutatják az utat Európába!”

Schwartz így ír erről a találkozóról: „engemet örömmel töltött el ez a nap, ahol oly sok ember – menekült – sorsáról döntöttünk pozitívan. Jó érzéssel tértem vissza Zürichbe.”

Javasolja többek között új elméleti intézmények és klinikák, klinikai tömbök építését is. A török kormány még arra is hajlandó, hogy ha kell, a koncentrációs táborokból hoz ki embereket. „A középfokú intézményeket is meg kell reformálni jól kiképzett német és török tanárokkal, majd a képzőművészeti- és zenakadémia szervezése is kerüljön napirendre!” – javasolja Schwartz professzor.

Ezt követi a szervező munka. A Németországban letartóztatott, majd onnan kikért professzorok jelezték egyetértésüket, mint például *Kantorowitz*, *Dessauer* és *Kessler*.

1933. július 25-én Schwartz újból Isztambulban van, s most már minden konkretizálódik. Ez alkalommal *Nissen* professzor kíséri el, *Sauerbruch* jobbkeze. A török kormány megbízottjai minden tervét elfogadják, s 5 nap tárgyalás után kirajzolódta az új egyetem körvonalai. Mindenkit meg tudott győzni terve helyességéről!

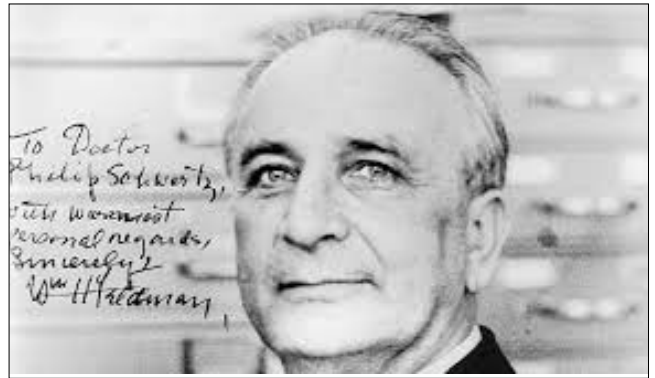
A korszak nagyírú innovatív traumatológusa, prof. Ferdinand Sauerbruch szintén megfordul Isztambulban. Sauerbruch, aki a náci rezsimben is elismert szakteknitely, soha nem volt a náci párt tagja, de az üldözöttek melletti kiállását nem rejtette véka alá. Schwartz még az ankarai német követet, *von Fabriciust* is meglátogatta az ügy érdekében, aki a német állam tisztviselője volt ugyan, de szívében ő sem volt náci!

A török példa nyomán Anglia és Amerika is segítséget nyújt a Németországból elmenekült professzoroknak és mindent elkövetnek a három koncentrációs táborban levő tudós, *Kantorowitz*, *Dessauer* és *Kessler* professzorok kimentéséért. Sikerül nemzetközi összefogással elérni, hogy pénz ellenében visszakapják szabadságukat és kiutazhatnak Törökországba.

Az Isztambuli Egyetemen 1933-tól olyan kiemelkedő egyetemi tanárok működtek, mint *Hugo Braun* (1881-1963) mikrobiológus, *Friedrich L. Brausch* (1903-1971) patológus és biokémikus, *Max Clara* (1899-1966) hisztológus, *Friedrich Dessauer* (1881-1963) radiológus és fizikus, *Erich Frank* (1884-1957) orvos, *Karl Hellmann* (1892-1959) orvos, *Julius Hirsch* (1892-1963) orvos, *Joseph Igersheimer* (1879-1965) szemész, *Alfred Kantorowicz* (1880-1962), a német iskola fogászat megeremítője, *Walter Liepmann* (1878-1939) orvos, *Werner Lipschitz* (1892-1948) orvos és farmakológus, *Karl Löwenthal* (1892-1948) hisztológus, *Rudolf Nissen* (1896-1981) sebész, *Siegfried Oberndorfer* (1876-1944) patológus, *Paul Pulewka* (1896-1989) farmakológus, *Berta Ottenstein* (1891-1956) bőrgyógyász, *Max Sgalitzer* (1884-1974) radiológus, *Hans Winterstein* fiziológus (1879-1963). *Peter Ladewig* patológus (1909-1992) 1945-ben *Romhányitól* függetlenül írta le az amyloid kettős-törését (kongóvörös festéssel). A magyar *Péterfi Tibor* (1883-1953) hisztológus és zoológus kifejezetten Schwartz meghívására érkezett Törökországba. A névsor magáért beszél.

Akciónál Schwartz nemcsak Törökország, hanem az egész tudományos világ figyelmét felkeltette a bajba jutott német, később osztrák tudósok iránt.

A már említett tudósok mellett, az új hazában otthont és értelmes életet találtak névsorából nem akármilyen nevek emelhetők ki: **Csillagászkok:** *Erwin Finlay Freundlich* (1885-1964), *Wolfgang Gleißberg* (1903-1986), *Hans Rosenberg* (1879-1940). Az **irodalom- és nyelvtudományok** tanárai: *Erich Auerbach* (1892-1957), *Friedrich Giese* (1870-1944), *Walter Gottschalk* (1891-1974), *Walther Kranz* (1884-1960), *Helmut Ritter* (1892-1960), *Leo Spitzer* (1887-1960), *Karl Süßheim* (1878-1947). **Matematikusok:** *Richard Edler von Mises* (1883-1953), *Willy Prager* (1903-1980), *Wolfgang Gleißberg* (1893-1986). **Botanikusok:** *Leo Brauner* (1898-1979), *Alfred Heilbronn* (1885-1961). **Jogtudósok:** *Ernst Eduard Hirsch* (1902-1985), *Andreas Bertalan Schwarz* (Budapesten született, 1886-1953), *Richard Honig* (1890-1981), *Alexander Rüstow* (1885-1963), *Karl Strup* (1886-1940). **Kémikusok:** *Fritz Arndt* (1885-1969), *Philipp Gross* (1899-1974), *Felix Haurowitz* (1896-1987), *Reginald Herzog* (1878-11935), *Hans Kröpelin* (1901-1993), *Zdenko Stary* (1899-1968, biokémikus), *Richard Weiss* osztrák kémikus. **Geográfusok:** *Erich Obst* (1886-1981). **Történezszekek:** *Clemens Bosch* (1899-1955), *Carl Ferdinand Friedrich Lehmann-Haupt* (1861-1938). **Közgazdaságtudományok:** *Alfred Isaac*, *Gerhard Kessler*, *Fritz Neumark*, *Wilhelm Röpke*, *Ernst Reuter* (a későbbi berlini polgármester). **Filozófusok:** *Ernst von Ater* (1880-1948), *Hans Reichenbach* (1891-1953). **Fizikusok:** *Harry Dember* (1882-1943), *Friedrich Dessauer* (1881-1963), *Arthur Robert von Hippel* (1898-2003). **Pszichológusok:** *Georg*



Philipp Schwartz

Anschiütz (1886-1953), *Wilhelm Peters* (1880-1963). A **zene-szerző** *Paul Hindemith* 1935-ben jön Ankarába és ott is marad: a konzervatóriumot és a filharmonikus zenekart szervezi újjá. **Szociológusok:** *Gerhard Kessler* (1883-1963), *Alexander Rüstow* (1885-1963). **Zoológusok:** *Curt Cosswig* (1903-1982), *Leonore Coswig*, *Boris Zarnick*. A **Bauhaus tagjai közül** többen is eljutnak Törökországba, mint *Margarete Schütte Lihotzky*, a Bauhauszal kapcsolatban álló *Clemens Holzmeister*; aki az ankarai parlament, valamint a legfelső ügyészség épületének tervezője lesz. *Paul Bonatz* tervezi az Ankarai Operaházat és az Isztambuli Műszaki Egyetemet. *Carl Ebert*, akit 1944-ban „Musik-Bolschewist”-nek tituláltak, *Paul Hindemith*-tel együtt szervezik meg a konzervatóriumot és a városi színházat.

A német követség eleinte persze mindent megtett, hogy ezeket a professzorokat diszkreditálja. *Herbert Scuria* (később az NDK-ban fényes karriert futott be, 1939-ben megpróbálta elérni a török kormánynál, hogy a menekült antifasiszta professzorokat cseréljék ki nácihű professzorokkal, a török kormány ebben a pontban hajthatatlan maradt. A követség munkatársai (nem volt mindenki náci!) és a tudósok között végül is a közös zenélés oldotta meg a problémákat. Az egyetem a családokkal érkezett gyerekek számára német nyelvű iskolát rendezett be.

Törökországban és Európában ma Schwartz professzort a perinatológia atyjaként tartják számon. A patológia vizsgatárgy lett. Az isztambuli patológiai intézet a mai napig is az ő szellemében működik. Nemcsak követelt, hanem rengeteget tett a hallgatókért. 1934-ben megszervezi a szövettani metszetek archívumát. 1942-ben tartja az első klinikopatológiai konferenciákat.

1951-ben Németországban rehabilitálják, visszakapja egyetemi tanári címét. Amikor 1953-ban Németországban történő újbóli alkalmazásáért folyamodik és nemleges választ kap, az USA-ba távozik: meghívást kap a pennsylvaniai Warren State Hospital patológiai részlegének vezetésére. 1967-ben nyugdíjba ment. A klinika az ő részére létesített egy geriátriai kutatórészleget, ezt vezette haláláig. 1957-ben a Majna-Frankfurti Egyetem orvoskarának kurátora ismerteti Schwartz álláspontját az egyetemmel, de a fakultás vetősége már csak a kora miatt sem javasolja újbóli alkalmazását! Ekkor 63 éves.

A múlt század hatvanas éveitől kezdve beutazza Európát, többek között többször volt Magyarországon is. 1962 októberében *Csermely Huber* professzorral együtt meglátogatják Romhányi professzort is. „Minket az amyloid-kutatás köt össze” – mondta Schwartz professzor, aki többek között kiemelte, hogy *Ladewig* professzor milyen tisztelettel beszélt minden alkalommal Romhányi professzorról és polarizációs optikai hisztokémiai kutatásairól.

Valahol Romhányi professzorhoz tudnám hasonlítani, már 1962-ben, az első találkozásuk alkalmával nagyon jól megértet-

ték egymást. Nekem akkor egy friss, színezett készítményt kellett bemutatnom (arteria carotis interna thrombosis) a megjelent vendégeknek. Schwartz professzor megkérdezte tőlem, hogy hány nyelvet beszélek. Mint mondta, a nyelvtudás nagyon fontos! Bámulatos nyelvtelenség volt, hiszen beszélt magyarul, németül, szerbül, angolul, franciául és törökül.

Törökországban rengeteg tuberkulotikus esetet boncolt. A tuberkulózissal kapcsolatban ő használja elsőként az endogén *lymphadeno-bronchogen reinfekció* fogalmát. Később az öregkori amyloid-kutatással foglalkozik. Törökországi tartózkodása alatt 30 publikációt és 8 tankönyvet írt. Idős korában is fiatalos maradt, képes volt napi 10-12 órát dolgozni. Meghívására 1965-ben *Kelényi Gábor* docens (később a Pécsi Tudományegyetem Patológiai Intézetének igazgatója 1976 és 1993 között), összességében 1 évig nála dolgozhatott, s az öregkori amyloid-kutatásával, festési sajátosságaival foglalkozott. Ezeket az eredményeit 1967-ben az *Acta Neuropathologica*-ban közölte.

1972-ben a Majna-Frankfurti Egyetem orvoskari dékánja köszönti 50 éves habilitációs jubileuma alkalmából. Meglátogatja *Oscar Gans* professzort, aki a náci rezsim elől Indiában töltött, kényszerű száműzetéséből 61 éves korában térhetett haza, s 1949-ben ismét elfoglalhatta az egyetem bőrklinikai tanszékét.

Németország ugyan rehabilitálta Schwartz professzort, de 1973-ban mégis az Isztambuli Egyetemtól kapja a legnagyobb elismerést, a tiszteletbeli doktori címet. Válaszlevelében még egyszer kitért az ott eltöltött időkre.

81 éves korában 1975-ben Budapesten részt vett a *Környey*

professzor által szervezett nemzetközi neuropatológiai kongresszuson.

Leánya, aki ma is Zürichben él, urnáját áthozatta Európába s ott felesége hamvaival együtt temettette el. 1985 május 30-án *Richard von Weizsäcker*; a német állam elnöke az Isztambuli egyetem bejárati falán egy emléktáblát helyezett el a boszporuszi diaszpóra emlékére, beszédében külön kiemelte Schwartz Fülöp professzor szerepét a rasszista ideológia következtében hazájukat elhagyni kényszerülő professzorok megmentésében.

2002. május 8-án a „Frankfurter Medizinische Gesellschaft” emlékének tisztelegve, tudományos ülést szervezett: „Philipp Schwartz (1894-1977) und die Emigration. die Frankfurter Medizinische Fakultät während und nach der NS-Zeit”. A tudományos ülés végén *prof. Arslan Terzioglu*, az Isztambuli Egyetem legmagasabb kitüntetését, az Avicenna emléklapoktet adta át Zürichben élő leányának, *Frau dr. Susanne Ferenz-Schwartz*nak.

Befejezésül, még egyszer aláhúznám Schwartz professzor tudományos szervezőképességének érzékeltetésére, hogy az ő közreműködésével 144 meghívott professzor és docens járult hozzá a két haza tudományos életéhez. Közreműködésével nemcsak orvosok, hanem jogászok, művészek, építészek, gazdasági szakemberek találtak új hazára Törökországban.

Emlékét az egyetemes és a magyar orvostudománynak meg kell őriznie!

Makovitzky József

(Universität Heidelberg/ Freiburg)

Könyvismertetés

Nemes Csaba (Überlingen, Németország):

A medicina kultúrtörténete

Az aneszteziológus és orvostörténész szerző négy évtizedes gyűjtő-kutató munkája eredményeként 5 év alatt elkészült monográfiája áttekinti az egyetemes és a hazai humán orvostörténelem legfontosabb állomásait a történelem előtti időktől a 2005. évig. 1938 óta nem jelent meg magyar szerző tollából hasonló terjedelmű, teljességre törekvő és tudományos igénnyel írott orvostörténeti kézikönyv, amelynek *Orvostörténeti kompendium és előadási vázlatok* c. függeléke az orvostörténeti előadások tömörített anyagával egyetemi jegyzetként is használható. A könyv erősen rövidített, 340 oldalas változata, mint egyetemi segédkönyv, „Orvostörténelem” címmel 2008-ban már megjelent a Debreceni Egyetemen. Ez azonban egy mára már túlhaladott történeti szemlélet és anyagi okok miatt nem tartalmazza a tudomány-, technika-, és orvostörténeti áttekintő időrendi táblákat, az orvostörténeti propedeutika fejezetét, a lábjegyzeteket, kétrészes bibliográfiát, a függeléket, és az utolsó 50 év orvostörténeti eseményeit. Ezáltal a legfontosabb aktuális klinikai témákat sem, mint a genetika, immunológia, geriátria, a szívsebészet, aneszteziológia és az intenzív terápia, az onkológia, szervátültetések, a képalkotó diagnosztikai módszerek, a modern kardiológia, neuropszichiátria és a farmakológia témaköreit. Az egyetemi oktatónak és hallgatónak azonban éppen ezekre az

új, a második világháború utáni évtizedek korszakváltó felfedezéseinek ismeretére van szüksége; ezeken alapul az elméleti és klinikai orvoslás mindennapjainak egész gyakorlata. Az egyetemi előadások sem nélkülözhetik a medicina krónikáját, előzményeit, evolúciójának korábbi állomásait.

A kézikönyv felépítése és fejezetei: 1. orvostörténeti propedeutika, (88 o.), 2. Mágikus és empirikus medicina. Orvoslás és orvostudomány az archaikus kultúrákban (78 o.), 3. A mítosztól a logoszig (görög és római medicina, 98 o.), 4. A hit és a gyógyítás egységének kora, (bizánci, arab-izlám és a középkor skolasztikus orvostudománya, 119 o.), 5. Reneszánsz és a barokk medicina (A racionalizmus kora, 15.-17. század, 107 o.), 6. Medicina a felvilágosodás századában. A rendszerezés korszaka, 86 o.), 7. Orvostudomány a pozitívizmus és az európai hegemonia korában (19. sz., 192 o.), 8. A jelenkor orvostudománya a terápia évszázadában (1900-2000, 265 o.). Névmutató (67 o.) tárgymutató (28 o.) orvostörténeti etimológia és terminológia (7 o.), bibliográfia I (szerzők szerint abc-sorrendben, 117 o.), bibliográfia II (39 témakör szerint, 165 o.) és az Orvostörténeti kompendium, előadási vázlatok (91 o.).

Nemes Csaba

Az apákat sokszor követik a fiúk, néha még az Orvostudományi Hírlapban is. Az előző számban *Áprily Lajos*, a mostaniban *Jékely Zoltán* szép verseit olvashatják. Ő egy évben született az ifjúkorában 10 évig Pécsen élő *Weöres Sándorral*, akinek első verseskötete városunkban jelent meg, nevét 2008 óta utca őrzi. Ha a Jékely által „vén könyvtári cédulára” írt „titkos üzenet” óta még nem telt is el 100 év, de a két költőnagyság születése óta bizony már igen.

Kiss Tamás
könyvtáros

Jékely Zoltán versei

Júniusi reggel a könyvtárban

Egy vén könyvtári cédulára
írom fel titkos üzenetnek:
ki száz év múlva megtalálja,
tudja meg, szeretlek, SZERETLEK!

Kötetbe préselt régi évek
közt, hol az Idő megtüremlett
s nem hallszanak a percenések –
sóhajtom-suttogom: SZERETLEK!

A megvasalt öreg akácfa
az ablakon be-benevethet,
életem éke, drága násfa,
szeretlek, szeretlek, SZERETLEK!

1949. június 8.

Ember, 1961

Mélység mámora,
magasság mámora,
sebesség mámora:
az ember lassan cafatokra hull.

Nem győzi a szem,
nem győzi a szív,
nem győzi a vér,
magjai szétfreccsennek,
ártériái meghasadnak,
koponyája vasak,
üvegek,
műanyagok közt
összelapul.

És valahol, nem is oly messze tán,
tempósan ballag egy ősi pásztor
legelésző nyája után.

Leül, mint aki többé fel se kel
– saját maga szobra –,
új rovást vet a hosszú botra,
„bocskort fűz s halkán énekel”.

Csillagnézés

Bizony, fiam, emlékszem még a korra,
Így néztem én is, mint te, csillagot!
Meredtem égő mennyei bokorra,
S éreztem ezt a furcsa illatot.

Toronyban, dombon titkok fojtogattak,
Nyaklattan, míg lélegzetem elállt.
De bámulásim egyszer elmaradtak –
Talán mikor lelkednek adtam át.

Itt az időd, most bámulj és csodálkozz!
Semmise dőlt el és nem végleges.
Ésszel-szívvvel törj messzebb a csodákhoz,
Égen-földön ős titkot fejtegy!

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

Jékely sírja: Farkasréti temető: Hv21-1-6 (fotó a túloldalon – a szerk.)

Jékely Zoltán költő, író, műfordító, Baumgarten-díjas (1939), József Attila-díjas (1970, 1979). Áprily Lajos fia. Nagyenyeden és Kolozsvárott kezdte iskolai tanulmányait, 1929-ben családjával Budapesten telepedett le. Az Eötvös Kollégium tagjaként magyar-francia-művészettörténet szakon folytatta tanulmányait, 1935-ben bölcsészdoktor lett. Az OSZK-nál helyezkedett el. Korán sikereket aratott verseivel, ezek a Nyugatban, a Válaszban és az Erdélyi Helikonban láttak napvilágot. 1936-ban adta közre Éjszakák c. verseskötetét, ezt követte az Új évezred felé (Bp., 1939) és a Mérföldek, esztendők (Bp., 1943). Verseiben a „nyugatos”, illetve az erdélyi m. költészet hagyományait követte, költői nyelvében a zenei hatásoknak van nagy szerepük. Kincskeresők (Bp., 1937), Medardus (Bp., 1939) és Zugliget (Bp., 1940) c. regényeiben nosztalgikus személyességgel idézte fel a gyermek- és ifjúkor erdélyi, illetve budai emlékeit. 1941-ben Erdély egy részének visszacsatolása után Kolozsvárra költözött, az ottani Egyetemi Könyvtárban dolgozott, emellett részt vett a Termés c. negyedéves folyóirat szerkesztésében. Kolozsvárott jelent meg A házsongárdi föld (1943) c. elbeszéléskötete. Az 1944-őszi újabb politikai fordulat után a kolozsvári Világosság c. napilap irodalmi rovatának vezetője lett, majd 1946-ban visszatért Budapestre, és ismét az OSZK munkatársaként dolgozott. 1948-ban betiltották és bezúzták Álom c. kötetét, s kizárták az Írószövetségből. Hallgatásra kényszerült. Csak 1956-ban térhetett vissza az irodalmi életbe A csodálatos utazás c. mesefeldolgozással. Abban az évben állították vissza írószövetségi tagságát is. 1957-ben jelent meg a Tiltalmas kert c. kötetét válogatott és új verseivel. 1959-ben műfordításait jelentette meg (Keresztút). Ezután egymást követték verseskötetei. Nosztalgikus hangon idézte fel a múltat, elsősorban elveszített szülőföldjét, amelynek tragikus sorsa mindinkább megrendítette. Prózaírást, tanulmányait, esszéit, megemlékezéseit, kritikáit A Bányász vére (1981) címmel rendezte sajtó alá. A kötetben jelent meg Széchenyi Istvánról rajzolt több arcképe, ezek Széchenyi Naplójának fordítása közben születtek. Kiváló műfordító volt, olasz, német, francia, angol, román írók műveit tolmácsolta magyarul. Az ő nevéhez fűződik Dante Vita nuova c. művének fordítása magyar nyelvre.

(Forrás: Magyar Életrajzi Lexikon)

Weöres Sándor versei

Anyámnak

Termő ékes ág, te,
jó anya,
életemnek első
asszonya,

nagy meleg virág-ágy,
párna-hely,
hajnal harmatával
telt kehely,

benned kaptam első
fészket,
szivem a sziveddel
lűktetett,

én s nem-én közt nem volt
mesgye-hegy,
benned a világgal
voltam egy.

Álmom öbleidbe újra
visszatér —
álmom öbleidbe újra
visszatér!

Alabástrom bálvány,
jó anya,
életem hatalmas
asszonya,

szemed Isis smaragd-dísz,
tisztá, szép,
hajad Pallas bronz-sisakja,
színe ép,

csak arcodon lett keményebb
minden árny,
mint a délutáni égen
vércse-szárny.

Első szép játékom,
jó anya,
gyermekségem gazdag
asszonya,

a kamaszkor tőled
elkuszált,
szemem a szemedbe
nem talált.

Így tünődtem: „Mért szült,
mért szeret,
ha örökre élni
nem lehet?

Énmiattam annyi mindent
öl, temet!
Mért nem tett a hóba inkább
engemet!”

A kamaszkor tőled
elkuszált,
férfi-szivem újra
rád-talált,

férfi-szivem a szivedre
rátalált,
megköszön most percet, évet
és halált.

Álmom karjaidba
visszatér,
álmom karjaidba
visszatér...

Eros ház, szép zászló,
jó anya,
sorsomnak nyugalmas
asszonya.

Majd ha cseppig átfolyt rajtam
mind e lét,
úgy halok az ős-egészsze,
mint beléd.



Hajnali áhitat

Szűz rózsákkal kél a hajnal...
Égő szívvel, dalos ajkkal
üdvözöllek, Alkotóm!
Mint az anyjából a gyermek,
ím a dolgok is kikelnek
durva, mély árny-burkaikból,
hogy színnel köszöntsének.

Égi hűség! gyönyörűség!
Te legtisztább célszerűség!
Te egyetlen bizonyos!
Nem szerencsét s üdvösséget
kérek Tőled: bölcsességed
tudja, mért teremtett és ha
tűzre vetsz is, áldalak.

Fönntartóm, add, hogy ne kelljen
elrűgnom, mi aljas bennem,
magamat csonkítanom:
virradatnak ékessége,
oldal föl bennem éjszakámnak
áldatlan salakjait.

Piros ajkkal, énekekkel,
szép orcával jó a reggel.
Szentlélek, köszöntelek!
Hadd legyek Kezedbe csésze,
melynek kemény, tiszta széle
visszfénnyel köszönti reggel
ős- szülőjét, a Napot.

Ki minek gondol

Ki minek gondol, az vagyok annak...
Mért gondolsz különök rokonalannak?
Jelet látsz gyűlni a homlokomra:
Te vagy magad, ki e jelet vonja.

S vigyázz, hogy fénybe vagy árnyba játszik,
Mert fénye-árnya terád sugárzik.
Ítélsz rólam, mint bölcsről, badarról:
Rajtam látsz törvényt saját magadról.

Okosnak nézel? Hát bízd magad rám.
Bolondnak nézel? Csörög a sapkám.
Ha lónak gondolsz, hátamra ülhetsz;
Ha oroszlánnak, nem menekülhetsz.

Szemem tavában magadat látod:
Mint tükröd, vagyok leghűbb barátod.
Mint tükröd, vagyok leghűbb barátod:
Szemem tavában magadat látod.

Forrás: Internet.

Weöres Sándor és Károlyi Amy síremléke. Farkasréti temető: 9/1-1-182/184 [szobrász: Holdas György]

Weöres Sándor költő, író, műfordító, irodalomtudós. Károlyi Amy férje. Édesapja, id. Weöres Sándor hivatásos katona, huszártiszt, földbirtokos volt, édesanyja, *Blaskovich Mária* nagyszzebeni, gazdag szerb polgárcsaládból származott. A pápai evangélikus elemi iskolában kezdte meg, majd a csöngői evangélikus elemi iskolában (1919-1923) folytatta tanulmányait. Csöngén azonban rossz egészségi állapota miatt hamarosan magántanuló lett, az elemi iskolát így végezte el. 1924-ben beiratkozott a szombathelyi Reálgimnáziumba, ebben az időszakban *Pável Ágoston* kosztos diákja volt, és Pávellal a későbbiekben is fennmaradt atyai jó viszonya. 1928 júliusában a szombathelyi Hír közölte első novelláját (Egyszer régen...), ősszel négy verse jelent meg az Erőben. Elküldte első verseit *Osvát Ernőnek*, a Nyugat szerkesztőjének is, aki kedvezően fogadta őket. 1929-ben, a hatodik osztályból még bizonyítványozás előtt kimaradt, attól félve, hogy úgyis megbuktatják. 1929 nyarán felkereste *Kosztolányi Dezsőt* a Logodi utcában, valamint személyesen is kapcsolatba került *Babits Mihállyal*. Még ebben az évben átment Győrbe, ahol magántanulóként újra el kellett végeznie a hatodik osztályt, s ettől kezdve már nyilvános, rendes tanulóként folytatta tanulmányait. 1931-től Sopronban tanult, ahol 1932 júniusában érettségizett. 1931 végén néhány versét elküldte Babitsnak, aki a Nyugat 15–16. számában kinyomtatta Hajnal című versét (amelyet Weöres 1934-ben Cselédlányok címmel vett fel első kötetébe). 1931 telén két újabb verset (Jajgatás, Kicsinyesek) is megjelentetett, 1941-ig, a folyóirat fennállásáig pedig összesen 64-et. Az érettségi után másfél évig apja gazdaságán dolgozott. 1933 őszén Pécsre utazott, és beiratkozott az **Erzsébet Tudományegyetem** jogi karára, majd átiratkozott a bölcsészkarra (földrajz-történelem szakra), végül filozófia-esztétika szakon szerzett diplomát. Egyetemi éve alatt a Batsányi Kör és a Janus Pannonius Társaság munkájába is bekapcsolódott. Ekkoriban kötött barátságot **Takáts Gyulával**, **Tatay Sándorral** és **Fülep Lajos** professzorral, valamint szoros kapcsolatot ápolt *Csorba Győzővel*, a Budapesten élő *Vas Istvánnal*, *Jékely Zoltánnal* és a debreceni *Kiss Tamással* is. Egyetemi éve alatt megalapította a Pécs jelképére utaló Ötöröny című folyóiratot. 1934-ben *Kárpáti Aurél* Új Magyar Líra című válogatásában már Weöres Sándor is helyett kapott, 1935-ben pedig napvilágot látott a tizenkét fiatal költőt felvonultató Korunk című antológia. 1935-ben Weöres Baumgarten-jutalomban, egy évvel később Baumgarten-díjban részesült, amelyből későbbi utazásait fizette. 1935 nyarán észak-európai, 1937 elején pedig hosszú távol-keleti utazást tett: A genovai kikötőben szállt hajóra, onnan Nápolyon át Egyiptomba vezetett az útja, majd az arab és az indiai vizeken áthaladva Bombay következett, végül India és a mai Srí Lanka területét elhagyva eljutott Szingapúrba, Manilába és Sanghajba is. Az egyetem elvégzését követően *Halasy Nagy József* vezetésével írta meg doktori disszertációját (A vers születése). 1939-ben doktorrá avatták, doktori disszertációját pedig még ugyanebben az évben kiadta a Pannónia című egyetemi folyóirat. Pécsen 1941-ben állították fel a Városi Könyvtárat, amelynek megszervezésével és vezetésével Weöres Sándort bízták meg. Mivel ehhez a munkához neki sem könyvtárosi végzettsége, sem gyakorlata nem volt, ezért a gyakorlatlós részét *Várkonyi Nándor* mellett a pécsi egyetem könyvtárában, másik részét a Pázmány Péter Tudományegyetem könyvtárában töltötte. A Nyugat 1941. augusztusi megszűnése



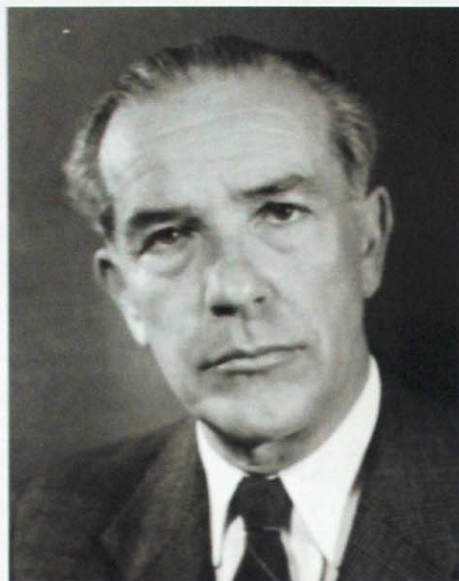
után Weöres a Sorsunkon kívül elsősorban a Magyar Csillagban, a Válaszban, később pedig a Diáriumban közölte verseit. Eközben az Ötöröny szerkesztőségén belül már 1941-től – leginkább esztétikai, irodalmi jellegű – ellentétek alakultak ki. Weöres Sándor és Csorba Győző formálisan kiváltak a szerkesztőségéből, de 1942 nyaráig továbbra is részt vettek annak munkájában. 1942 júliusában Weöres végképp kivált a szerkesztőségéből. A költő 1943 őszén Budapestre költözött, és az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa lett. A II. világháború befejezésekor viszont már Csöngén tartózkodott, és a következő évet is az apai birtokon töltötte, majd rövid ideig Székesfehérváron dolgozott múzeumi tisztviselőként, és az ottani Vörösmarty Társaságban is tevékenykedett. 1946-ban Weöres házasságot kötött *Károlyi Amyval*, akivel első utazásuk Rómába vezetett. Olaszországból visszatérve Weöres a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában dolgozott, itt ismerkedett meg *Lator Lászlóval*. A házaspár ekkoriban a Törökvezs út 3/c szám alatti erkélyes házban lakott. Weöres 1959-ben két hosszabb utazást is tett feleségével: májusban Kínába, ősszel pedig Görögországba látogattak. A 60-as évek elején eljutottak Dubrovnikba, 1965-ben pedig New Yorkba. 1966 júliusában a házaspár elutazott Londonba, ahol Weöres felolvasást tartott a Szepsi Csombor Kör estjén. 1970-ben megkapta a Kossuth-díjat, valamint az osztrák állam elismerő díját is. A Kossuth-díjjal járó pénzösszegeből *Pásztor Béla* emlékére díjat alapított. 1970-ben jelent meg Weöres első angol nyelvű versválogatása *Edwin Morgan* fordításában, amelyet egy évvel később a német Suhrkamp Kiadó által készített *Der von Ungarn* című kötet követte. 1972-ben feleségével elköltöztek a Muraközi utca 10/A szám alatti kertes házba, Weöres itt lakott haláláig. Utolsó nagy fellépése 1980-ban volt, amikor Károlyi Amyval, *Juhász Ferenc*cel és *Nemes Nagy Ágnessel* közösen felolvasást tartott a londoni River Side Studióban. Elveszített eszmélettel 1989. január 22-én halt meg Budapesten. Február 9-én temették el Farkasréten.

(Forrás: Wikipédia)

Károlyi Amy költő, műfordító. Weöres Sándor felesége volt. Értelmiségi családban nevelkedett, Budapesten magyarnémet szakos tanári oklevelet szerzett, később Bécsben tanult. 1940-ben első verseit *Babits Mihály* közölte a Nyugatban. 1947-ben férjhez ment Weöres Sándorhoz. Írói neve ekkor a *Károlyi-Weöres Mária* volt. Szívesen írt gyermekkönyveket, Weöres Sándorral közösen is. 1992-től a Magyar Művészeti Akadémia tagja. (Forrás: Wikipédia)

A Gyermekgyógyászati Klinika tablói

(Előzmények: **Tisztelet az elődöknek** (Orvostudományi Hírmondó 2013. április))



Kerpel-Frónius Ödön
(1906 – 1984)

Kerpel-Frónius Ödön orvosi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Egyetemen és több külföldi egyetemen végezte. 1946-ban nyert egyetemi tanári kinevezést a II. világháború végén jórészt kiürített pécsi egyetemi Gyermekklinikára, melynek „második megalapító igazgatója” lett, hatalmas munkával. Elhivatott gyógyító orvos, világszerte elismert kutató és legendás oktató volt, aki iskolát teremtett.

A csecsemőkori sorvadás, a toxicosis, a szervezet só-vízháztartása kórélettanának és klinikumának kutatása tette elsősorban világhírűvé; 15 külföldi tudományos társaság választotta tagjául. 1948-tól a Magyar Tudományos Akadémia, 1962-től a Leopoldina Német Természettudományos Akadémia tagja. 1951-ben Kossuth-díjat kapott. 1967-ben a budapesti II. sz. Gyermekklinika élére nyert kinevezést, melyet 1976-ig vezetett. Egy interjúban mondta: „Szerettem a gyerekeket. Normális ember szereti a gyerekeket... A gyerekhalált nem lehet megszokni.”

Ödön Kerpel-Frónius studied medicine at the Peter Pazmany University of Budapest and at several other European universities. He became professor and Chairman of the Department of Paediatrics of the University of Pécs at the end of the second world war. He is referred to as the “second founder”, because of the enormous effort it took to restore the dilapidated department after the war. He was a dedicated physician, a world-famous scholar, and a legendary teacher of what became known later as the “Kerpel School”. Kerpel-Frónius's international reputation was based on his work on infant malnutrition, toxicosis, and pathophysiology and clinical consequences of sodium and water homeostasis. He was a member of 15 national and international scientific societies, the Hungarian Academy of Sciences (1948) and the German Leopoldina Academy of Natural Sciences (1962). He received the Kossuth Prize in 1951. He was the Chairman of the Second Paediatric Department of Budapest University between 1967 and 1976. He is reported to have said in an interview: “I love children. A normal human being loves children... One cannot get used to the death of a child.”



Varga Ferenc (1914 – 1982)

Varga Ferencet a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem avatták orvossá 1935-ban. Ettől kezdve nyugalomba vonulásáig a pécsi egyetemi Gyermekklinikán dolgozott; itt bontakozott és teljesedett ki szakmai pályafutása. Kezdetben Duzár, majd 1946–1967-ig Kerpel-Frónius professzor mellett dolgozott, utóbbinak első munkatársa és helyettese volt évekig. A gyermekgyógyászat egészét művelte, s később tanította, de részt vett a laboratóriumok munkájában is, majd utóbb radiológus szakképesítést szerezvén, vezette a klinika rtg. részlegét.

Kutatómunkájával a csecsemőkori sorvadás pathophysiologiai alapjait tisztázta, így döntően hozzájárult e kóros állapotok eredményes kezeléséhez. Felismerései országhatáron túl is ismert és elismert kutatóvá avatták; kandidátusi (1958), majd MTA (orvostudományok) doktori fokozatot (1968) szerzett.

Varga Ferenc 1968-ban nyert egyetemi tanári és klinikaigazgatói kinevezést. Igazgatása alatt (1968–1976) töretlenül folytatta a klinika rekonstrukcióját és bővítését, új laboratóriumok és betegellátó osztályok felállításával, az oktatás és tudományos tevékenység fejlesztésével. Mindezek mellett elismert munkát végzett az Egyetem vezetésében is, klinikai (1970–1973), majd oktatási rektor-helyettesként (1973–1976).

Varga professzor saját kérésére, tekintettel egészségi állapotára 1976-ban nyugdíjba vonult. A klinikának mindvégig falai között nevelkedett, a klinikát és a gyermekgyógyászatot tökéletes mélységig ismerő vezetőjétől kellett megválni, aki klasszikus iskolázottságú, kiváló klinikus volt.

Ferenc Varga graduated from the Péter Pázmány University of Budapest in 1935. He spent his whole professional life in the department of pediatrics in Pécs. First, he was working with Professor Duzár and later with professor Kerpel-Frónius (between 1946 and 1967), becoming Kerpel's first assistant and vice director for years. He practiced and later taught the whole spectrum of pediatrics, but he also worked in the laboratory and later – after completing studies in radiology – he directed the radiology unit of the department. His research delineated the pathophysiological basis of infant malnutrition thus contributing to successful treatment of these conditions. He was a well-known and internationally recognised expert in this field. His scientific degrees include PhD (1958) and DSc of the Hungarian Academy of Sciences (1968). Ferenc Varga was appointed professor of pediatrics and assumed directorship in 1968. During his period (1968–1976), he continued the reconstruction and expansion of the department, established new wards and laboratories, further developing the research and teaching activities. Beyond his departmental duties, he took active part in the university leadership, as well. He was vice rector for clinical departments (1971–1973) and vice rector for graduate teaching (1973–1976). He retired for health reasons in 1976. He was an excellent, classical clinician with fundamental knowledge of pediatrics and the department.



Mestyán Gyula
(1922 – 1996)

Mestyán Gyula a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen szerzett orvosi diplomát. Szakmai pályafutása mindvégig a pécsi egyetemhez kötötte. A Kóréletani Intézetben töltött évek után 1957-től a Gyermekklinika orvosa, 1968-tól professzor, 1977–1987-ig a klinika igazgatója. Felismerte a gyermekgyógyászati subspecializálódás fontosságát, így alakította át a klinikát. Elsők között szervezi meg a pathológiás újszülöttek intenzív ellátását és utógondozását. Kutatóként az újszülöttkori pathophysiologia területén vált európai hírűvé. 1966-tól a Magyar Tudományos Akadémia Doktora, majd az MTA Eötvös Koszorús kitüntetettje; számos honi és külföldi tudományos társaság tagja és tisztségviselője. Mestyán professzor a hazai és nemzetközi paediatría kiemelkedő egyénisége volt, aki maradandót alkotott a gyógyításban, oktatásban és a tudományos életben egyaránt. Kezdődő betegsége miatt önként vonult nyugállományba 1987-ben.

Gyula Mestyán graduated at the Erzsébet (Elisabeth) University of Pécs, where he spent most of his professional life. After some years in the department of pathophysiology, he started his work in the department of paediatrics in 1957. He assumed professorship in 1968 and chairmanship in 1977. He recognized the significance of specialisation in paediatrics and restructured the department accordingly. He was one of the first to organize intensive care and long-term follow-up for sick newborn infants. His research work in neonatal pathophysiology made his name well known throughout Europe. He received the distinction of Doctor of Sciences of the Hungarian Academy of Sciences in 1966, and later the Eötvös Wreath of the Academy. He was the member and officer of several international scientific associations. Professor Mestyán was an outstanding personality of Hungarian and international paediatrics with enduring impact on clinical paediatrics, medical education and research. His incipient disease forced him into early retirement in 1987.



Méhes Károly
(1936 – 2007)

Gyermeagyógyász és genetikus, aki szakmai felkészültségével, a kis betegek iránti odaadó törődésével, valamint legendás szerénységével maradt meg emlékezetünkben.

Méhes Károly a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett diplomát 1960-ban. Előbb a Kórbonctani Intézetben dolgozott, majd 1964-től a Gyermekklinikán. Itt kezdett el foglalkozni a nálunk még ugyancsak gyermekcipőben járó genetikával, aminek később nemzetközileg elismert szaktekintélye lett. 1972–1987 között a Győri Megyei Kórház Gyermekosztályát vezette, innen hívták vissza a pécsi orvoskarra klinikai igazgatónak, amit 1996-ig látott el. A Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt 1995-től.

Paediatrician and geneticist, who we are keeping in our memory of his professional preparedness, devoted concern for his little patients and legendary modesty.

Károly Méhes graduated from the Medical University of Pécs in 1960. He first worked at the Pathological Institution then from 1964 at the Department of Paediatrics. He began to engage in genetics being in its infancy at that time and later on he became internationally recognised great authority in this field. He was the leader of the Paediatric Department of the Country Hospital in Győr from 1972 to 1987 and was asked to come back to the Medical Faculty of Pécs to be a head of the Clinic that he was fulfilling till 1996.

He was the regular member of the Hungarian Academy of Sciences from 1995.

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Stefan Zweig: Arcképek

Sigmund Freud

Sigmund Freudot, e nagy és szigorú szellemet, aki a mi korunkban mindenkinél inkább elmélyítette és kibővítette az emberi lélek ismeretét, még abból az időből ismerem, mikor Bécsben makacs és kellemetlen magántudósnak tartották és gyűlölködtek ellene. Ő, az igazság fanatikusa és egyben minden igazság határoltságának pontos ismerője mondotta egyszer nekem: „Százszázalékos igazság éppúgy nincs, mint ahogy nincs százszázalékos alkohol.” Elidegenítette magát az egyetemről és az akadémiai óvatosságtól, azzal a megingathatatlanossággal, amellyel bemelegedett a földalatti ösztönvilág eddig járhatatlan és riadtan elkerült zónáiba, tehát azokba a szférákba, amelyre éppen az ő kora ünnepélyes tabut mondott, öntudatlanul megérezte ez az optimista liberális világ, hogy szelleme mély pszichológiájával mennyire alázza az értelem és haladás ösztönökön diadalmaskodó erejéről dadogó tételüket: s a leleplezés irgalmatlan módszere milyen veszélyes a kényelmek közömbös módszerével szemben. De nemcsak maga az egyetem volt az, nemcsak az ódivatú ideg orvosok gyülekezete, akik közösen védekeztek e kényelmetlen outsider ellen — az egész világ, az egész régi világ, a régi gondolkodásmód, az erkölcsi megegyezés volt az, az egész korszak, amely félt a nagy leleplezőtől. Lassacskán valóságos orvosi bojkott indult ellene. Elvesztette betegeit, s mivel tudományosan sem a tételeit, sem a legvakmerőbbben felvetett kérdéseit nem tudták megcáfolni, megpróbálták, hogy az álomról való elméletet bécsi módra intézzék el azzal, hogy kigúnyolják és tréfás társasági játékká banalizálják. Csak a hívek kicsiny köre gyülekezett a magányos ember körül hetenként egyszer vitaestékre, amelyeken a pszichoanalízis új tudománya első formulázását nyerte.

A rendkívüli ember megingathatatlan erkölcsi magatartása engem már meghódított jó idővel azelőtt, hogy teljesen tudatossá vált volna bennem az a szellemi forradalom, amelyet Freud első alapvető munkái megindítottak. Íme, végre a tudomány embere, akit az ifjúság példaképpül megálmodhat. Óvatos minden állításában, míg kezében nincs a végső bizonyíték és a teljes biztosság. De megingathatatlan az egész világ minden ellenállásával szemben, valahányszor egy-egy hipotézise érvényes bizonyossággá változik. Olyan ember, aki a tulajdon személyében szerényebb mindenkinél, de harcra kész tanának minden tételéért, és haláláig hű az immanens igazsághoz, amelyet felismerésében védelmez. Elképzelni sem lehet a szellemnek bátrabb képviselőjét. Freud mindig ki merte mondani azt, amit gondolt, még akkor is, ha tudta, hogy e tiszta és könyörtelen igazmondásával nyugtalanságot és zavart kelt. Nehéz helyzetét sohasem próbálta megkönnyíteni, még a legkisebb, még csak formális engedménnyel sem. Bizonyos vagyok benne, hogy Freud minden akadémiai ellenállással szemben érvényt szerezhetett volna elmélete négyötöd részének, ha óvatosabb és engedékenyebb. Ha erotikát mond szexualitás helyett, és Erősz libidó helyett. Ha nem vonja le mindig kérelhetetlenül a végső következtetéseket, hanem csak jelzi őket. De sziklaszilárd volt, ahol a tudományról és az igazságról volt szó. Mennél keményebbnek találta az ellenállást, annál keményebb lett elszántsága. Ha jelképet keresek az erkölcsi bátorság fogalma számára — az egyetlen hősiesség számára, mely nem kíván idegen áldozatokat —, akkor mindig Freud szép, férfias, tiszta arcát látom, és nyílt, nyugodt tekintetű sötét szemét.

Ez az ember pedig, aki most Londonba menekült hazájából, amelynek az egész világon és időtlen időkre dicsőséget szerzett, ez az ember már öreg volt, és súlyos beteg. De nem volt fáradt, meggöndyedt öregember. Titokban kissé félttem, hogy elkeseredetnek és zavartnak látom majd mind a gyötrelmes órák után, amelyeket Bécsben végig kellett élnie, de még szabadabbnak s talán még boldogabbnak láttam, mint valaha. Kivezetett londoni külvárosi házának kertjébe. „Laktam-e valaha szebb helyen?” — kérdezte és tiszta mosoly játszott egykor oly szigorú szája körül. Megmutatta egyiptomi szobrocskáit, amelyeket annyira szeretett, és amelyeket Maria Bonaparte mentett meg számára. „Nem vagyok megint otthon?” íróasztalán pedig ott feküdtek kéziratának nagy folió ívei, és nyolcvanhárom esztendőskorában ugyanolyan kerek, tiszta betűkkel írt minden áldott nap, ugyanolyan tiszta szellemmel, mint legjobb napjaiban, és éppoly fáradhatatlanul. Erős akarata legyőzött mindent, betegséget, kort, számkivetést, és először áradt ki belőle szabadon az a lelki jószág, amely a harc hosszú esztendőiben visszafojtva halmozódott fel. A kor csak szelidebbé tette, és a megpróbáltatás elnézőbbé. Most néha egy-egy nyájasabb gesztusa is akadt, amelyet azelőtt tartózkodó modorában sohasem tapasztaltam. Karja néha átölelte látogatója vállát, és csillogó szemüvege mögött melegebben tekintett a szememre. Mindig is legfőbb szellemi gyönyörűségem volt a véle folytatott beszélgetés. Tanultam tőle, és csodáltam őt. Mindig úgy éreztem, minden szavamát megérti ez a nagyszerű, előítéletektől mentes lélek, akit semmiféle vallomás nem ijeszt meg, semmi fel nem izgat, s akinek számára már régtől fogva ösztönös életcélá lett az az akarat, hogy másokat tisztánlátásra és tisztánérzésre neveljen. De sohasem éreztem nagyobb hálával, mily pótolhatatlanok ezek a hosszú beszélgetések, mint e zordon évben, életének utolsó esztendejében. Abban a pillanatban, amikor a szobájába beléptem, a külső világ minden örülete mintha levált volna rólam. Elvontta lett a legszörnyűsegebb, világossá a legzavarosabb, s a nagy ciklikus fázisokban alázatosan rendeződött el minden, ami időszerű. Először értettem meg az igazi bölcsesét, a saját magán tümelkedőt, aki már a fájdalomtól sem érzi személyes élménynek, hanem a vizsgálódás személyentüli tárgyának, a megfigyelésnek: s erkölcsi szempontból a halála nem volt kevésbé nagy cselekedet, mint egész élete. Freud akkor már súlyosan szenvedett abban a betegségben, amely hamarosan elragadta tőlünk. Szemmel láthatólag nagy fáradtságába került, hogy beszéljen, s az ember szinte megszégyenült minden szóval, mert hisz az artikulálás nagy erőfeszítésre kényszerítette. De nem engedett. Acélos lelke számára különös becsvágy volt, hogy barátainak megmutassa: akarata erősebb maradt, mint az alacsonyrendű gyötrelme, amelyet a teste okoz. Űlt íróasztalánál fájdalomtól eltorzult szájjal és írt utolsó napjaig, megtagadván magától minden altatószert vagy kábító injekciót még akkor is, amikor a szenvedés szédülte álmát, pompásan nyugodt, egészséges álmát, amely nyolcvan esztendőn át erejének ősforrása volt. Nem akarta, hogy ilyen enyhítőszerrel tompítsa el csak egyetlen órára is szellemének világosságát; inkább szenvedni és embernek maradni, inkább kínlódva gondolkodni, mint sehogy sem. A szellem hőrozsza volt, az utolsó pillanatig. Egyszer-másszor a halál élesebben odavetette árnyékát az arcára. Kivájtja az arcát, kivéste a halántékát a homlokból, eltorzította a száját, megbénította szóra nyíló ajkát. Csak a szemével szemben volt tehetetlen a sötét fojtogató, e bevehetetlen öroronnyal szemben, amelyből hősi szelleme a világra tekintett: a szeme és a szelleme tiszta maradt az utolsó pillanatig. Egyik legutolsó látogatásom alkalmával magammal vittem Salvador Dalit, aki véleményem szerint a legújabb nemzedék legtehetségesebb festője. Freudnak nagy tisztelője volt. Mialatt én Freuddal beszéltem, ő vázlatot készített róla. Nem mertem Freudnak megmutatni, mert Dali éles te-

kintete a halált formálta meg benne.

Egyre szörnyűbb lett ez a küzdelem, a legerősebb akarat, korunk legáthatóbb szellemének harca az enyészet ellen. Csak mikor már maga is világosan felismerte — mert a tisztá világoŝság volt gondolkodásának legfőbb erénye —, hogy nem írhat tovább, nem hathat tovább, akkor római hősként adott engedélyt az orvosának, vessen véget a fájdalomnak. Nagyszerű végtette volt ez egy nagyszerű léleknek. Olyan halál, amely emlékezetes még a gyilkos idő halál-hekatombái között is. S amikor Freud koporsóját lebecsátottuk az angol földbe, tudtuk, hogy hazánk legjavát adjuk át neki.

(Ford.: Mészáros Károly)

Sigmund Freud: Álomfejtés

(szemelvények; ford.: Hollós István)

[III] AZ ÁLOM: VÁGYTELJESÜLÉS

Ha az ember szűk ösvényen haladt, és hirtelen olyan magaslatra ért, ahol az utak szerteágaznak, és minden irányban pompás kilátás nyílik, megállhat egy percre, és megfontolhatja, hogy merre is induljon. Így vagyunk mi is, miután megbirkóztunk az első álomfejtéssel. Hirtelen a felismerés világosságában állunk. Az álom nem hasonlítható az olyan hangszer szabálytalan megszólalásához, amelyet a zenész keze helyett valamely külső erőszak érintett: nem értelmetlen, nem képtelen, nem az az előfeltétele, hogy képzettárunk egyik része alszik, míg a másik ébredzik. Az álom teljes értékű lelki jelenség, méghozzá vágyteljesülés; beilleszthető az ébrenlét érthető pszichikai tevékenységének összefüggésébe; igen komplikált értelmi tevékenység az, amely felépítette. Ámde mihelyt örvendeznénk ennek a felismerésnek, a kérdések egész tömege zúdul ránk. Ha az álom valóban teljesült kívánságot ábrázol, ahogy az álomfejtés állítja, honnan az a feltűnő és idegenszerű forma, amelyben a vágyteljesedés kifejezésre jut?

...
Könnyen kimutatható, hogy az álmok gyakran leplezetlenül elárulják vágyteljesülés-jellegüket, úgyhogy az ember szinte csodálkozik, miért nem értjük már régen az álom nyelvét. Itt van például az az álom, amelyet tetszés szerint, szinte kísérletileg felidézhetek. Ha este szardellát, olajbogyót vagy hasonló erősen sós ételt eszem, akkor éjjel megszomjazom, és ettől felébredek. A felébredést azonban álom előzi meg, amelynek mindig ugyanaz a tartalma, tudniillik, hogy iszom. Nagy kortyokban nyelem a vizet, oly pompásan ízlik, ahogy csak a hús ital tud ízleni, ha már szinte elepedtünk.

...
Ilyen kényelmi álmok fiatalabb korban igen gyakoriak voltak. Minthogy régtől fogva megszoktam, hogy késő éjjelig dolgozom, mindig nehezemre esett korán ébredni. Ilyenkor azt szoktam álmodni, hogy fenn vagyok, és a mosdónál állok. Egy idő múlva azután nem zárkózhattam el attól a felismeréstől, hogy mégsem keltem fel, de ezalatt is aludtam még egy keveset. Ugyanennek a lustasági álomnak különösen mulatságos formájáról hallottam egy fiatal kollégámtól, aki, úgy látszik, ugyanolyan álomszuszek mint én. Háziasszonyát, akinél a kórház mellett lakott, szigorúan utasította, hogy minden reggel korán keltse fel, de az asszonymak volt is vesződsége, ha meg akart felelni e megbízatásnak. Egy reggel a fiatalember különösen mélyen aludt. Az asszony beszólt a szobájába: „Keljen föl, Pepi úr, be kell mennie a kórházba.” Az alvó egy kórházi szobáról álmodott, benne egy ágy, amelyben ő maga feküdt, és a fejtábláján ez állt: „H... Pepi, cand. med., 22 éves.” Álmában pedig így okoskodott: Ha amúgy is a kórházban vagyok, akkor nem kell odamennem. – Azzal megfordult, és tovább aludt, amivel álmának célzatát leplezetlenül bevallotta magának.

Nem fáradságosabb felfedezni a vágyteljesülést néhány más álomban is, amelyeket egészségesek körében gyűjtöttem. Egy barátom, aki ismeri álomelméletemet, és feleségének is elmondta, egyszer így szólt hozzám: „Feleségem üzeni, hogy tegnap azt álmodta, hogy megjött a havibaja. Te bizonyára tudod, hogy ez mit jelent.” Persze hogy tudtam; ha fiatal asszony azt álmodja, hogy megjött a havibaja, akkor bizonyos, hogy kimaradt. Képzem, hogy szívesen élvezte volna a szabadságát még egy ideig...

Egy fiatal asszony, aki fertőző beteg gyermekének ápolása közben hetekig el volt zárva a külvilágtól, a betegség szerencsés befejezésekor társaságról álmodik, ahol Daudet, Bourget, M. Prévost és mások is ott vannak, s mind igen kedvesek hozzá, pompásan mulattatják. Az illető szerzők vonásai az álomban is hasonlítanak arcképeikhez. Prévost, akinek képét nem ismerte, ahhoz a fertőtlenítő emberhez hasonlít, aki előző nap megtisztította a betegszobát, és hosszú idő után elsőként nyitotta rá az ajtót. Azt hiszem, ezt az álmot hiánytalanul így lehetne lefordítani: Itt volna már az ideje valami szórakoztatóbbnak, mint az örökös betegápolás.

Ez a kis válogatás talán elég is annak bizonyítására, hogy igen gyakran és a legkülönbözőbb feltételek között olyan álmokra bukkanhatunk, amelyeket csakis vágyteljesülésként értelmezhetünk, és tartalmukat leplezetlenül elárulják. Ezek többnyire rövid és egyszerű álmok, s kellemesen különböznek a zavaros és túlsúfolt álomkompozícióktól, amelyek leginkább magukra vonják a kutatók figyelmét...

A visszajáról

Karinthy Frigyes: *Így írnátok Ti „Hacsek és Sajó”-t*

Freud Zsigmond

A KOMPLEXUM

Hacsek (ül a kávéházban, ami azt jelenti, hogy alsó tudatában a teadvarban szeretne állni): Pincér! Pincér!

Pincér (jön): Kávé tetszik?

Hacsek: Igen.

Pincér: Értem. Miután kávé, az visszafelé évák, ez azt jelenti, hogy Hacsek úr Évákat szeretne kapni, öntudatlanul. Éva, mint ősanya, az elemző szimbolikában az anyát jelenti, csecsemőkorai emlékekkel kapcsolatban, vagyis, Hacsek úr tulajdonképpen tejet akar. Mindjárt hozom.

Hacsek: Aludtjeje van?

Pincér: Van.

Hacsek: Hát kérem, ha az aludtje felébredt, előbb küldjék analízisbe, kérdezzék meg, mit álmódott, fejtsek meg az álmodot és aztán hozhatja.

Pincér (el).

Sajó (jön): Jónapot, Hacsek.

Hacsek: Miért mondja, hogy jónapot? Ezzel nyilván csak leplezni óhajtja azt a vágyát, hogy rossz estét kíván nekem. De miért kíván nekem rossz estét? Mert gyerekkorában szerelmes volt a feleségem unokanagyanyjába, akiről tudja, hogy este találkoztam vele a Szentkirályi utcában, ahová ő a Dunapartról jött. Viszont a Szentkirályi utcában van a szemészeti klinika s mivel a Duna egy folyó, egész világos és nyilvánvaló, hogy maga azt szeretné, hogy nekem folyjon ki a szemem. Szégyellje magát, illik így beállítani valahová, mindjárt ekkora gorombasággal kezdeni?

Sajó (bűnbánattal): Igaza van, Hacsek. De nem tehetek róla, már megint nem bírok a komplexumommal.

Hacsek: Hát menjen haza és váltson alsótudatot.

Sajó (dühös): Hacsek, én magát folyékonyra pofozom, ha nem hagyja abba a hülyéskedést.

Hacsek: No látja, hogy megint a folyó. Maga rettenetesen beteg, Sajókám. Azt mondom magának, amit Hamlet mondott a menyasszonyának.

Sajó: Mit mondott?

Hacsek: Menj analízisbe, Ofélia.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

- A február 7-9. között megrendezett *Házi Tudományos Diákköri Konferencián Gaszner Tamás* III. helyezést ért el.
- *Dr. Reglödi Dóra*, valamint *Varga Andrea* és *Bede Brigitta* TDK-hallgatók részt vettek a *Hungarian Molecular Life Sciences 2013 – Molekuláris Élettudományi Konferencián* Siófokon (április 5-7.), ahol két poszterprezentációt mutattak be „The effect of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on stress- and apoptosis-related proteins in normal mammary and breast cancer cell lines” és „Effects of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide on spermatogenesis” címmel.
- Az április 5-7. között megrendezésre kerülő „Bridges in Life Sciences 8th Annual Scientific Conference”-n, Prágában *Kvárik Tímea* „Effects of maternal

smoking on the early neurobehavioral development of rat pups” és *Mammel Barbara* „Effects of early hyperglycaemia and insulin treatment on the retinal structure of rat pups” címmel tartottak poszterprezentációt.

■ Intézetünk vendége volt *dr. Markus M. Heimesaat*, a berlini Institut für Infektionsmedizin, Charité-Universitätmedizin kutatója, aki április 8-án „PACAP treatment ameliorates acute small intestinal inflammation in mice” címmel tartott előadást a *Tudományos Szakosztály* rendezvényén.

■ *Rivnyák Ádám* részt vett a Szegedi OMICS Napok 1.0 konferencián (április 18-19.).

■ *Fülöp Balázs* és *László Eszter* TDK-hallgatók Eötvös Loránd Hallgatói Ösztöndíjban, *dr. Csanaky Katalin* és *dr. Bánki Eszter* Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíjban részesültek a Nemzeti Kiválóság Program keretében.

■ Intézetünk TDK-hallgatói (*Horváth Kitti*, *Varga Andrea*, *Jüngling Adél*, *Bede Brigitta*, *Nagy Dániel*, *Bodzai Gréta*, *Düh Adrienn*, *Farkas Dorottya*, *Kiss-Illés Blanka*) előadást tartottak az *V. Nemzetközi XI. Országos Interdiszciplináris Grastyán Konferencián* Pécsen (április 17-19.), ahol *Horváth Kitti*, *Varga Andrea*, *Bodzai Gréta* és *Bede Brigitta* elnyerték a legközhírhőbb előadás díját. *Dr. Reglödi Dóra* és *dr. Tamás Andrea* kitüntetést vehetett át az elkötelezett és eredményes tevékenységéért, továbbá elismerést kapott még *dr. Csanaky Katalin* és *dr. Kvárik Tímea* is tehetségtámogató tevékenységükért.

■ A budapesti *Korányi Frigyes Tudományos Fórumon* (április 18-19.) *Horváth Kitti* III. helyezést ért el, előadást tartott még *Farkas Dorottya*, *Kovács László Ákos* és *Jüngling Adél*.

■ *Fülöp Balázs* és *László Eszter* a 9th Já-

nos Szentágothai Interdisciplinary Conference & Student Competition (Pécs, május 3-4.) elnevezésű rendezvényen poszterprezentációval szerepeltek, a posztereik címei: „Examination of the expression of Ca²⁺ binding proteins after kanamycin treatment in the inner ear of wild type, hete-rozygote and PACAP-deficient mice” és „The role of endogenous PACAP in the kidney during ischaemia-reperfusion”.

■ *Dr. Reglődi Dóra és dr. Tamás Andrea* az Erasmus Program keretében látogatást tettek az University of Porto Anatómiai Intézetében, május 1-3. között.

■ *Dr. Nagy András* meghívott előadónaként vett részt a május 1-4. között Prágában rendezett European Health Conference rendezvényen, ahol workshop-előadásokat tartott főként orvosoknak és egészségügyi szakdolgozóknak „Neurobiology of the body clock in health and disease” címmel.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Endokrinológiai és Anyagcsere Munkacsoport.

■ Az országos Tavasz Endokrin Továbbképző Tanfolyamon Balatonalmádiban, 2013. április 4-én *Mezősi Emese* „Pajzsmirigy autoantitestek, pajzsmirigyhormon-diszfunkció és terhesség”, *Bajnok László* pedig „Új gyógyszeres lehetőségek pajzsmirigydaganatok kezelésében” címmel tartott előadást.

■ A European Congress of Endocrinology – 2013 elnevezésű rendezvényt Koppenhágában tartották április 27. és május 1-je között. Egyetemünkről a következő poszter került bemutatásra: *Emese Mezősi, László Bajnok et al.*: „The role of radioiodine SPECT/CT in differentiated thyroid cancer”.

Haematológiai Munkacsoport.

■ Szegeden a Tanulmányos klinikopatológiai lymphomás esetek szimpóziumon *Szomor Árpád* „Intrathecalis rituximab retreatment, maintenance” címmel előadást tartott 2013. március 1-jén.

Pulmonológiai Munkacsoport.

■ 2013. április 18-30 között Debrecenben tartotta a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Allergológiai és Légzéspatológiai Szekciója tudományos ülését, ahol *Sárosi Veronika* a „COPD fenotípusok jelentősége a terápia választásban” című előadást tartotta. *Dr. Balikó Zoltán* ülés elnök volt. Ugyanitt a Fiala Pulmonológusok Kazuisztikai Fórumán *Török Zsófia Laura* III. díjat nyert a „Subacute necrotic aspergillosis

– végső dg.? Az intervenció szerepe a pulmonológiában” című előadásával.

■ 2013. április 18-19-én tartotta Brijuni szigetén a Magyar és Horvát Tüdőgyógyász Társaság közös konferenciáját, ahol *Ruzsics István*, a Központi Laboratóriumi Intézetrel közösen végzett kutatásairól számolt be „Increased circulating microparticles in COPD patients” címmel. *Szabó Mariann* az Immunológia és Biotechnológiai Intézetben végzett korábbi PhD-anyagát ismertette a pulmonológiai gyakorlatba áthelyezve, előadásának címe: „High-dose glucocorticoid effects on T lymphocyte signaling”.

Kardiológiai Munkacsoport.

■ 2013. április 5-én tartottuk meg első alkalommal a Magyar Haemorheológiai Társaság (MHT) két vezetőségi tagja, *dr. Tóth Kálmán* és *dr. Bernát Sándor Iván* javaslatára a „Véráramlás Napja” című egynapos tudományos, továbbképző szimpóziumot az I. sz. Belgyógyászati Klinika Rákóczi úti könyvtártermében. Klinikánkról *Juricskay István* „Rheológiai alapismeretek”, *Kenyeres Péter* „A vörösvérsejt aggregáció szerepe a mikroeringésben. Az aggregáció mérésének lehetőségei”, *Rábai Miklós* „A vörösvérsejt deformabilitásról” címmel tartott előadást. Az üléselnöki teendőket az MHT elnöke, *Késmárky Gábor* látta el. A rendezvény keretében MHT vezetőségi ülést és taggyűlést is tartottunk, valamint szó esett a Magyar Haemorheológiai Társaság és a European Society for Clinical Haemorrheology and Microcirculation Pécsen, a Kodály Központban júliusban tartandó kongresszusairól.

■ Az MKT Szívelégtelenség Napok 2013. január 25-26. között Hajdúszoboszlón került megrendezésre. Klinikánkról felkért előadónaként *Habon Tamás* vett részt, előadásának címe „Biomarkerek szerepe a szívelégtelenség diagnosztikájában és kezelésében” volt.

■ *Dr. Tóth Kálmán* az MKT Hippocrates Napon 2013. február 2-án üléselnökként előadást tartott.

■ A Hippocrates MKT Specialista hétvége 2013. február 9-i rendezvényén Pécsen *Tóth Kálmán* üléselnök volt és előadást tartott, emellett *Habon Tamás* „Fókuszban a szívelégtelenség – Gyógyszeres terápiás újdonságok” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Tóth Kálmán* március 22-én részt vett a Kardiológiai Rehabilitációs Konferencián Sopronban, ahol előadást tartott és üléselnöki teendőket is ellátott.

■ *Dr. Tóth Kálmán* és *dr. Habon Tamás* részt vett a XVII. Kardiológiai Napok To-

vábbképző Konferencián Debrecenben, 2013. február 28. és március 2. között, ahol *Tóth Kálmán* több üléselnöki felkérés mellett az „Egy év a kardiológiában (válogatások az elmúlt év nemzetközi kongresszusainak témáiból)” szekcióban az ACC, ESC és az AHA 2012-es kongresszusainak leglényegesebb új eredményeit ismertette. *Habon Tamás* a „Gyógyszeres és eszközös kezelések a kardiológiában” szekcióban „Anti-ischaemiás gyógyszeres kezelés” címmel tartott előadást, *Tóth Kálmán* a *Boehringer Ingelheim* által szervezett és a Promenade Kiadó által on-line közvetített „A pitvarfibrillatio SPAF prevenciója” és az EGIS szimpózium üléselnöke, előadója és moderátora volt.

■ Ugyanők vettek részt az ACC éves kongresszusán, melyet 2013. március 9-11. között rendeztek San Franciscóban.

■ Az Egri Kardiológia Napok továbbképző kongresszust 2013. március 22-23-án rendezték meg Egerben, ahol *Habon Tamás* meghívott előadónaként, „Antikoaguláns terápia 2013-ban” címmel tartott előadást.

■ Az MKT Echocardiographiás Munkacsoport alapfokú echokardiográfiai tanfolyamát 2013. április 5-6. között Szálkán tartották. „Cardiomyopathiák” címmel *Habon Tamás* tartott előadást. Ugyanő az EGIS Kardiovaszkuláris Klub rendezvényén 2013. április 11-én „Újdonságok a kardiológiában – ESC 2012” címmel adott elő.

■ 2013. április 19-21. között Lillafüreden került megrendezésre a XX. Ifjúsági Kardiológus Napok – 2013. Fiala kollégák közül résztvettek: *Papp Judit, Gál Roland, Kenyeres Péter, Magyar Klára, Rábai Miklós, Sándor Barbara*.

■ 2013. április 26-án tartották a XIV. Szolnoki Kardiológiai napokat. A rendezvényen *dr. Tóth Kálmán* felkért előadónaként és üléselnökként vett részt.

■ Az MSD Pharma Hungary Kft. Kardiometabolikus Klub rendezvényén, 2013. április 27-én, Döbröntén tartott előadást *Habon Tamás* „Az inkretin gyógyszerek pleiotrop hatásai” címmel.

■ A Szekszárdi Kardiológiai Napon, 2013. április 27-én, *dr. Tóth Kálmán* előadást tartott és szimpózium üléselnöki teendőket látott el.

■ A Magyar Kardiológusok Társasága 2013-as Tudományos Kongresszusa Balatonfüreden, 2013. május 8-11. között került megrendezésre. Kiemelkedő fontosságú eseménye volt a kongresszusnak az MKT vezetőségválasztása, melyen *dr. Tóth Kálmán* mellett a tanácsadó testület

tagjaként részt vett *dr. Habon Tamás* és *dr. Szabados Eszter*. Társaságunk főtítkárát, *dr. Tóth Kálmán* professzort a testület az MKT leendő elnökének választotta meg nagy többséggel.

■ *Dr. Tóth Kálmán* számos üléselelnöki, moderátori teendője mellett az „EGIS Kardioprotekció három felvonásban” című szimpóziumán „Thia-zid-szerű diuretikumok kardiovaszkuláris hatásai” címmel, illetve a *Boehringer Ingelheim* „Szívvel a stroke ellen!” – SPAF ASPektusok – 2013” című szimpóziumán „Üzenet otthonra” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Habon Tamás* az MKT Thrombózis Munkacsoport felkérése alapján „Újtípusú orális antikoaguláns szerek”, valamint a Servier által szervezett szimpózium keretében „Életmentés és költségcsökkentés ivabradinnal” címmel tartott előadást.

■ A fiatal kollégák közül előadást tartottak *Papp Judit* „Trombocita aggregáció gátlás metamizollal, acetilszalicilsavval és kombinációjukkal – in vitro és in vivo összehasonlítás”; *Tóth András* „A vörösbort fogyasztás hatása a hemoreológiai paraméterekre egészséges önkénteseken”; *Erős Krisztián* „A PARP1-gátlás hatása a mitokondriumok fragmentációjára in vivo SHR modellben”; *Deres László* „Az AT1-receptor közvetített vazomotor válasz szubcelluláris mechanizmusainak változása a kor függvényében” és *Sándor Barbara* „Fizikai tréning hatása a hemoreológiai paraméterekre ambuláns kardiológiai rehabilitációban részt vevő iszkémiás szívbetegknél” címmel, valamint hagyományos poszterként *Gál Roland* „Egy szövődésményes STEMI esete – vajon hány komplikációt lehet túlélni?” prezentálta a Szívgyógyászati Klinika és Klinikánk egyik közös, érdekes esetét.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2013. április 12-14. között Tihanyban megrendezésre került a XVIII. Dunántúli Diabetes Hétvége, melyen *Wittmann István* az alábbi előadásokat tartotta: „Az antidiabetikus kezelés cardiovascularis hatásai”, „Antihyperglykaemiás kezelési terápia megválasztása fokozott CV kockázattal betegeknél”, „Lyxumia, az új prandialis GLP-1-receptor-agonista” valamint „Az almafától a 2-es típusú diabetes kezelésének új lehetőségéig”. Ugyanő üléselelnöke volt a Sanofi szimpózium – „Lyxumia, az új prandialis GLP-1-receptor-agonista” című szekciónak valamint a „BMS/AstraZeneca szimpózium – Veséz-

zük ki! – egy 177 éves utazás végállomása” című szekciónak. *Fülöp Gábor* „Intelligens kombinációk az inkretin-tengelyen innen és túl”, *Brasnyó Pál* „Az atherosclerosis nem tradicionális rizikófaktorainak szerepe a krónikus veseelégtelen diabetezesekben” címmel tartott előadást.

■ Balatonfüreden május 8-11. között tartották a Magyar Kardiológiai Társaság 2013. évi Tudományos Kongresszusát, melyen *Wittmann István* „Antidiabetikus kezelési terápia megválasztása fokozott CV kockázattal betegeknél” címmel tartott előadást.

■ Május 10-12. között Gárdonyban megrendezésre került a Hippocrates Diabetológiai Hétvége, melyen *Wittmann István* „Újdonságok a cukorbetegség okozta vese-szövődmények területén” címmel, *Fülöp Gábor* „Antidiabetikumok és daganatkezelés” címmel tartott előadást.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ A 2013. március 14-i Ünnepi Szenátusi Ülésen *dr. Farkas Ágnes* átvette habilitációs oklevelét.

■ *Csóka Kitti*, tanszékünk diákkörös hallgatója 2013. március 20-án „Egyes fajtámézek antibakteriális hatása” címmel előadást tartott a Magyar Biológiai Társaság Pécsi Csoportja 2013. évi, I. félévi, 253. szakülésén.

■ Tanszékünkéről *Csóka Kitti* és *Bartha Sámuel Gergely* gyógyszerészhallgatók előadással szerepeltek a 2013. április 2-5. között Szegeden megrendezett OTDK konferencián. A rendezvényt követően hallgatóink és témavezetőik – *dr. Farkas Ágnes* és *dr. Papp Nóra* – elismerő oklevelben részesültek.

■ *Dr. Molnár Péter* „Karotinoidok szerepe daganatos betegségek megelőzésében” címmel előadást tartott a Magyar Epidemiológiai Társaság (MET) 7. és a Közép-európai Kemopre-venációs Társaság (KEKT) 1. Nemzetközi Közös Kongresszusán, amelyet 2013. április 5-7. között Pécsen rendeztek.

■ Tanszékünk munkatársai 2013. április 10-én előadással szerepeltek a Magyar Biológiai Társaság Pécsi Csoportja 2013. évi I. félévi 254. szakülésén. Az előadás címe: Fallopia taxonok szövettani és fitokémiai jellemzői. Szerzők: *Békésiné Kallenberger Heléna* (előadó), *Papp Nóra*, *Balogh Lajos*, *Horváth Györgyi*.

■ *Dr. Papp Nóra* 2013. április 24-25-én előadást tartott Kémesen és Drávafokon a „Traditional and Wild” program keretén belül „Vadon termő növények felhasználá-

sának történelmi előzményei” címmel.

■ 2013. április 29–május 3. időszakban oktatói Erasmus ösztöndíjjal tanszékünkre látogatott *Varga Erzsébet*, a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem Farmakognóziás és Fitoterápia Tanszékének adjunktusa. 2013. április 29-én gyógyszerészhallgatóink számára tudományos előadást tartott „Gyógy növények és gyógyszerek együttes alkalmazásánál jelentkező lehetséges kockázatokról” címmel.

■ 2013. május 13-án a Magyar Elválasztástudományi Társaság (METT) által rendezett Elválasztástudományi Anketon *dr. Horváth Györgyi* „Az őszi országláng virágzatának karotinoid-analízise és egyik izolált komponensének in vitro farmakológiai vizsgálata” címmel tartott előadást.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Gerlinger Imre* előadást tartott Budapesten április 5-én, a KURZ középfül implantátumokat gyártó német cég első hazai szimpóziumán „Kurz középfül-protézisekkel szerzett tapasztalataink” címmel.

■ 2013. április 6-án és 7-én Velencén, a Tüdőgyógyász Szakmai Kollégium és a Magyar Fül-Orr-Gége Orvosok Egyesületének rhinológiai szekciója az MSD Pharma szervezésében közös tudományos ülést tartott. Az első nap délelőttje az allergiás rhinitis és rhinoconjunctivitis korszerű terápiájáról szólt, *dr. Vóna Ida* főorvos elnöklésével. A szekcióban *Vóna Ida* a terápiás állásfoglalásokról tartott előadást. A rhinológiai szekció keretében *Móricz Péter* tartott előadást a teljes gége extirpáción átesett betegek hang és szaglász rehabilitációjáról.

■ *Dr. Burián András* Csehországban, Ostravában tett látogatást az Ostravai Orvostudományi Kar által 2013. április 6-10. között megrendezett phoniátriai-phonochirurgiai workshopon.

■ *Dr. Kett Antónia* és *dr. Németh Adrienne* 2013. április 3-án a Szegedi Fül- Orr- Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika szervezésében megtartott rhinológiai-bronchológiai, kadaver disszekcióval kiegészített kurzuson vett részt.

■ *Lujber László* 2013. április 18-20 között a Szombathelyen megrendezett „Az endoszkópos orrmelléküreg-sebészet elméleti és gyakorlati kérdései” című kurzuson „Fungális eredetű orrmelléküreg-gyulladás” címmel, *Járai Tamás* „Vérzescsillapítás a FESS műtét során” címmel, *Pytel József* „A FESS határterület kérdései”

címmel tartott előadást.

■ *Dr. Mórincz Péter és dr. Kett Antónia* klinikai főorvos 2013. április 19-20. között az Athénban megrendezett MSD Szimpózium „Controversies and updates in the knowledge and management of upper airway disease” témájú kongresszuson vettek részt.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Decsi Tamás* „A biomarkerek szerepe a csecsemőtáplálás élettani hatásainak megítélésében” című referátum tartásával, valamint a táplálkozástudományi blokk programjának összeállításával vett részt a „Gyermekgasztroente-rologia, hepatológia és táplálás aktuális kérdései” továbbképző tanfolyamon Budapesten, 2013. április 12-13-án.

■ Az MGYST Tavaszai Tudományos Ülésén a klinika Sebészeti Osztályának munkatársai az alábbi előadásokkal vettek részt: *Herget Kinga*: Gyógytorna a gyermeksebészeti ellátásban; *Nadrai Éva*: Véletlenek, amelyek egy életre szólnak; *Tillai Adrienn*: A hólyagextrophia új műtéti kezelésének ápolási vonatkozásai; *Biró Ede*: Vándorlóp és lépmegcsavarodás: gyermekkori sajátosságok négy beteg kapcsán; *Józsa Gergő*: Rövid szakaszú Hirschsprung-betegség kezelése osztályunkon. Résztvevők: *Farkas András, Vástyán Attila, Pintér András, Oberritter Zolt, Vajda Péter, Biró Ede, Józsa Gergő, Kappéter Brigitta, Nadrai Éva, Tillai Adrienn, Herget Kinga, Tóváriné Teczely Mariana, Schwarczné János Magdolna, Ihász Edit, Tózerné Kanyar Bernadett* (2013. április 12-13. Budapest).

■ A Magyar Gyermekneurológiai Társaság évi kongresszusán *Hollódy Katalin*, a Társaság elnöke „Hogyan kezdődik az epilepszia? Újszülöttkori convulsiók” címmel tartott előadást (2013. április 11-13. Alsópáhok).

■ *Ugyanó* képviselte a PTE Gyermekgyógyászati Klinikát a Lendván, 2013. április 19-21. között megtartott II. Határon túli Tudományos Konferencián a Magyar Egészségügyi Társaság szervezésében. A „Csecsemő- és gyermekkori mozgászavarok” címmel tartott előadást.

■ A Magyar Gyermekasztrológiai és Intenzív Terápiás Társaság XIV. Kongresszusa és Továbbképző Tanfolyamán *Kövesi Tamás* „Műtői légútbiztosítás legfontosabb szempontjai gyermekeknél” címmel adott elő (2013. április 25-26., Gyula).

■ Az MGYT és a MEAT Gyermeken-

dokrinológiai Szekció tudományos ülésén a klinika munkatársai az alábbi előadással vettek részt: *Maróti Á, Gellén B, Kozári A, Soltész Gy*: „Csecsemőkori hypoglykaemia ritka oka” (Szilvásvárad, 2013. április 26-27.). *Dr. Soltész Gyula, dr. Erhardt Éva és dr. Kozári Adrienne* üléselnöki feladatot láttak el.

■ A Tolna Megyei Balassa János Kórház II. Tavaszai Gyermekgyógyász Továbbképzésén (2013. április 18., Szekszárd) a klinika munkatársai az alábbi előadásokkal vettek részt: *Török Katalin*: „Tanulságos esetek a gyermekkardiológiában-kardiális dekompenzáció”; *Rózsai Barnabás*: „Légzési elégtelenség gyermekkorban”.

A Kóréletteni és Gerontológiai Intézetből

■ A XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián Szegeden (április 2-5.), a Házi Tudományos Diákköri Konferenciáról továbbjutott hallgatóink kiemelkedő eredményeket értek el. *Füredi Nóra, Mikó Alexandra, Tenk Judit* „A cholecystokinin kor- és testösszetétel-függő anorexián hatásának vizsgálata” című előadásával (témavezető: dr. Pétervári Erika) II. helyezést, *Bátai István Zoárd, Török Orsólya* „A nebulol dilatációt okozó izolált arteria basilarison” című előadásával (témavezető: dr. Koller Ákos és dr. Cséplő Péter) ugyancsak II. díjat nyert. Sikeresen szerepelt a Házi Konferencián I. díjat nyert *Tenk Judit, Füredi Nóra, Mikó Alexandra* „Korfüggő eltérések a corticotropin-releasing factor (CRF) akut centrális energetikai hatásaiban” (témavezető: dr. Balaskó Márta), valamint *Török Orsólya, Bátai István Zoárd* „Az intracelluláris Ca²⁺ ion szerepe a perivaszkuláris hemolizált vér-indukált cerebrovaszkuláris konstriktió kialakulásában” (témavezetők: dr. Koller Ákos, dr. Cséplő Péter) és *Mikó Alexandra, Tenk Judit, Füredi Nóra* „Orexigén és anorexián neuropeptid hatásának vizsgálata spontán hipertenzív patkányokban” (témavezető: dr. Pétervári Erika) című előadásaikkal.

■ A *Leiden International Medical Student Conference (LIMSC)* címmel, március 13-17. között tudományos diákkörösöknek és ifjú kutatóknak megrendezett konferencián, Leidenben összesen öt hallgató képviselte Magyarországot, közülük hárman a Kóréletteni és Gerontológiai Intézet Energetikai és Kísérletes Gerontológiai Laboratóriumából szerepeltek: *dr. Rostás Ildikó* PhD-hallgatónk, *Mikó Alexandra és Füredi Nóra* TDK-hallgatónk. „Best Poster Presentation of Aging” díjat

nyert *Füredi Nóra, Tenk Judit, Mikó Alexandra, Rostás Ildikó* a „Cholecystokinin effects on energy balance depend on age” című poszterrel (témavezető: dr. Pétervári Erika). Sikeres előadást mutatott be *Rostás Ildikó, Mikó Alexandra, Füredi Nóra, Tenk Judit* „Complex effects of neuropeptide alpha-melanocyte-stimulating-hormone on energy homeostasis during the course of aging” (témavezető: dr. Balaskó Márta) és *Mikó Alexandra, Rostás Ildikó, Tenk Judit, Füredi Nóra* „Spontaneously hypertensive rats (SHR) show complex changes in their energy homeostasis” címmel (témavezető: dr. Pétervári Erika).

■ *Koller Ákos* előadást, *Vámos Zoltán és Springó Zolt* poszteres prezentációt tartottak a bostoni „Experimental Biology – 2013” nemzetközi világgongresszuson (Boston, 2013. április 20-24.).

■ *Koller Ákos, Németh Zoltán és Vámos Zoltán* bemutatták eredményeiket a Magyar Kardiológus Társaság 2013. évi Tudományos Konferenciáján, Balatonfüreden (2013. május 8-11.).

■ A március 20-23. között megrendezett *9th International Biomedical Croatian Student Summit (CROSS9)* konferencián Zágrábban, *Tenk Judit, Füredi Nóra* „Disparate age-associated alterations in acute corticotropin effects on energy homeostasis” címmel (témavezető: dr. Balaskó Márta), valamint *Füredi Nóra, Mikó Alexandra, Tenk Judit, Rostás Ildikó* „Effects of neuropeptides in spontaneously hypertensive rats” címmel (témavezető: dr. Pétervári Erika) posztert mutatott be.

■ 2013. április 10-12. között Brnóban, *Füredi Nóra* posztert mutatott be a „The Student Scientific Conference on Biotechnology and Biomedicine” elnevezésű konferencián.

■ A 2013. április 17-19. között megrendezésre került *V. Nemzetközi és XI. Országos Interdiszciplináris Grastyán Konferencián Tenk Judit, dr. Rostás Ildikó és Mikó Alexandra* szekciójukban egyaránt elnyerték a „Legközérthetőbb tudományos előadás” díját. Május 7-én a PTE Rektori Hivatalának Tehetséggondozási Csoportja elismerő oklevéllel jutalmazta a három lelkes hallgatót, valamint elkötelezett és eredményes tehetséggondozó tevékenységükért témavezetőiket, *dr. Balaskó Mártát és dr. Pétervári Erikát*.

■ *Dr. Cséplő Péter* sikeres előadást tartott a „6th Pannonian Symposium on Central Nervous System Injury” nemzetközi konferencián „Role of intracellular calcium-ion in the development of hemolysed-blood induced cerebrovascular constric-

tion” címmel.

■ Intézetünk több támogatási projekttel részt vett a PTE Innovációs napján rendezett szakmai kiállításon (TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0017; TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0024; TÁMOP-4.2.4.A/2-11-1-2012-0001).

A Laboratóriumi Medicina Intézetből

■ Intézetünk három munkatársa vett részt az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának XXIII. Tudományos Ülésszakán, amely 2013. április 11-13. között került megrendezésre Székelyudvarhelyen. Két kollégánk előadás keretében mutatta be eredményeit: *Czéh B.*: „Egy Parkinson kór állapotmodell főemlősökben és terápiás lehetőségek vizsgálata összejt beültetéssel”, valamint *Nagy T.*: „Protein O-Glikoziláció, új diagnosztikai lehetőség?” címmel.

■ Intézetünk munkatársa, *Kátai Emese* PhD-hallgató, részt vett a Magyar Biokémiai Egyesület (MBKE), a Magyar Genetikusok Egyesülete (MAGE) és a Sejt- és Fejlődésbiológiai Szakosztály közös nemzetközi tudományos rendezvényén, amely 2013. április 5-7. között Siófokon került megrendezésre „Molekuláris Élettudományi Konferencia – 2013” címmel. A találkozón bemutatásra került poszterének címe: „Dynamic O-GLCNAC modification on various neuronal stress models”.

■ *Poór Miklós* PhD-hallgató részt vett a PTE Fizikai Kémiai Munkabizottsága által szervezett nemzetközi tudományos rendezvényén, amely 2013. március 5-6. között Pécsen került megrendezésre „1st Symposium on Weak Molecular Interactions” címmel. A találkozón bemutatásra került szóbeli prezentáció címe: „Interaction of Ochratoxin A with alkaline earth ions”.

Orvosi Népegészségtani Intézet

■ *Varga Csaba* a Székelyudvarhelyen, március 22-23. között megrendezett XX. Családorvosi Továbbképző Konferencián „Genotoxikológiai kockázat: veszélyes kémiai anyagok a környezetben” című előadásával képviselte intézetünket.

■ *Dr. Kiss István* kapta idén a hazai közegészségügy nagyjai tiszteletére elnevezett és egyben az egyik legrangosabb, a népegészségügy terén elért kimagasló eredményeket elismerő kitüntetését: a **Fodor József Emlékéremet**. Ezúton is gratulálunk!

■ Intézetünk dolgozói közül április 4-én *dr. Szendi Katalin* sikeresen, 92%-os ered-

ménnyel megvédte PhD-disszertációját.

■ A Magyar Epidemiológiai Társaság VII. és a Közép-európai Kemoprevenációs Társaság 2013. április 5-6-án Pécsen megrendezett I. nemzetközi kongresszusán intézetünk munkatársai az alábbi előadásokkal és poszterekkel vettek részt: *Kiss István*: „A daganatok iránti genetikai érzékenység kutatásának új aspektusai”; *Gombos Katalin*: „Szájüregi squamocelluláris carcinomák miRNS expressziós profiljának vizsgálata”; *Juhász Krisztina*: „DMBA és MNU indukálta mikroRNS expresszió változások vizsgálata állatmodellben”; *Tibold Antal*: „Vörösiszap indukálta génextpressziós változások vizsgálata egérmódelben”; *Bérczi Bálint*: „Az epigenetika és a tumormarkerek”; *Raposa Bence*: „Mesterséges színezékek molekuláris epidemiológiai vizsgálata”; *Ember István*: „Epigenetika a proaktív medicinában”; *Gyöngyi Zoltán*: „A genom szerepe a HPV okozta fej-nyaki daganatok kialakulásában”; *Horváth-Sarródi Andrea*: „Prevenció és egészségnevelés az orvosképzésben és az orvosi gyakorlatban – hazánkban”; *Gerencsér Gellért*: „Gyógyiszapok in vivo és in vitro vizsgálata üstökös-elektroforézissel”; *Varga Csaba*: „Balneoprevenció: Lehetséges-e UV-sugárzás elleni védelem termálvizekkel és gyógyiszapokkal?”; *Bószné Murányi Edit*: „A halálozás néhány felekezeti jellemzője a 19-20. század fordulóján”; *Berényi Károly*: „Jogi szabályozás a nem fertőző betegségek megelőzésében”; *Németh Katalin*: „Szervtranszplantációt követő bőrgyógyászati szűrővizsgálatok jelentősége a non-melanoma bőrtumorok diagnosztikájában és kezelése céljából”; *Orsós Zsuzsanna*: „A roma népesség egészségi állapota Magyarországon – genetika vagy szociális helyzet?”; *Varjas Tímea*: „Új perspektíva a karcinogenezis gátlásban: nanokemoprevenció”; *Szabó István*: „A Hemantán lehetséges kemopreventív hatásának vizsgálata”. Poszterek: *Wolher Veronika*: „Az édesítőszer és a normál testtömeg összekapcsolódásának és hatásának vizsgálata fiatal felnőtteknél”; *Balogh Erika*: „A hipertónia gyakorisága és kezelésének eredményessége krónikus vesebetegségben szenvedő és normális vesefunkciójú egyénekben”; *Gőcze Katalin*: „Célzott miRNS expressziós vizsgálatok cervix carcinomában”.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ 2013. április 6-án *dr. Tényi Tamás*

Keszthelyen tartott felkért előadást a Magyar Családterápiás Egyesület Vándorgyűlésén a szkizofrén betegek gondozásának témakörében. A Vándorgyűlésen *Árkovits Amaryl* előadást tartott és üléselnöki feladatot látott el.

■ 2013. április 19-én *Simon Mária* tartott felkért előadást a pszichotikus betegek művészetéről Budapesten, a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikájának CME továbbképzésén.

■ *Dr. Fekete Sándor* és *dr. Herold Róbert* 2013. május 6. és 8. között Zágrábban vettek részt pszichofarmakológiai továbbképzésen.

■ *Dr. Tényi Tamás* 2013. május 10-én Debrecenben tartott két felkért előadást a Debreceni Egyetem Pszichiátriai Klinikája által szervezett CME továbbképzésen. Az első előadás a pszichózisok pszichoterápiás kezelésével, a második a ritka pszichiátriai szindrómákkal foglalkozott.

A Sebészeti Klinikáról

■ A Fiatal Sebészek Szekciója Balatonalmádiban rendezte éves kongresszusát, melyen előadást tartott *Balatonyi Borbála*, *Ferencz Sándor*, *Jakab László* és *Mihócs Alexandra*. Felkért referátumot tartott *Papp András* és *Vereczkei András*. A FIS-ESZ vezetőségébe választották *Szántó Zalánt*.

■ A Magyar Sebész Társaság Dunántúli Szekciója Mohácson tartotta évi rendes gyűlését, melyen előadást tartott *Orbán Lajos* és *Szántó Zalán*.

■ A Magyar Transzplantációs Társaság Tiszafüreden tartott kongresszusán *Kalmár Nagy Károly* két előadással szerepelt.

■ A SOTE plasztikai sebészeti kreditponthoz tartott *Pavlovics Gábor* és *Tizedes György*.

■ *Tóth Marianna* intézetvezető főnővér a sebkezelés, sebkötözés modern technikájáról tartott előadást Budapesten a REPLANT CARDO Kft. továbbképző konferenciáján. Előadásával 1. helyezést ért el.

■ A Magyar Sebész Társaság vezetőségválasztó közgyűlésén a Sebészeti Klinika munkatársai jelentős képviselőt szereztek *dr. Ezer Péter*, *dr. Horváth Örs Péter*, *dr. Kalmár Nagy Károly*, *dr. Papp András*, *dr. Szántó Zalán* és *dr. Vereczkei András* személyében.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Róth Erzsébet* a Magyar Tudományos Akadémia V. Orvosi Tudományok

Osztálya Klinikai Műteti Tudományos Bizottságához tartozó nem akadémikus köztestületi tagok 2013. január 15-én képviselőjükké választották.

■ A Magyar Kardiológusok Társasága Tudományos Kongresszusán (Balatonfüred, 2013. május 8-11.) az alábbi előadások hangzottak el intézetünkben: *Balatonyi B., Kovács V. és mtsai*: A Glutation-S-Transferáz /GST/ gátlás hatása a szívizomsejtek életképességére, a MAPK jelátviteli utakra és az iszkémiás posztkondicionálásra; *Lukács E., Magyar B., Kittka B. és mtsai*: Különböző kísérletes infarctus modellek utánkövetése a szívizom viabilitás tekintetében szív MRI vizsgálatok segítségével.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ A Szívgyógyászati Klinika a következő előadásokkal képviseltette magát a Magyar Kardiológusok Társaságának Tudományos Kongresszusán, mely 2013. május 8-11 között került megrendezésre Balatonfüreden:

Faludi Réka: Jobb kamra funkció prognosztikus értéke cardiomyopathiákban. Pulmonális hipertóniában hogyan értékeljem az anamnézist?; *Faludi, Bartos, Cziráki, Komócsi*: Mely tényezők határozzák meg a mortalitást és a betegség progresszióját szisztémás sclerososisban szenvedő betegekben? A bal kamrai diastolés funkciózavar 5 éves követéses vizsgálata; *Cziráki Attila, Ajtay Zénó, Horváth Iván és mtsai*: Az aszimmetrikus dimetil-arginin vizsgálata koszorúér betegekben; *Cziráki*

A Klinikai Központból

■ *Dr. Decsi Tamás* főigazgató és *dr. Endrei Dóra* általános főigazgatóhelyettes, orvosigazgató képviselték a Klinikai Központot a Kórházszövetség Közgyűlésén, Siófokon, 2013. április 17-én.

■ **A Medicina XXVI. Egészségügyi Konferencián** Budapesten, a „Változó egészségügy – költségvetés, adósságrendezés, finanszírozás, közbeszerzések, emberi erőforrás-helyzete” c. rendezvényen, *dr. Endrei Dóra* képviselte a Klinikai Központot.

A konferencián „A diagnosztika szerepe a gyógyításban” címmel vitaindító előadást tartott *Boncz Imre*.

Attila: Jobb kamra funkció prognosztikus értéke iszkémiás szívbetegségben (felkért előadás); *Goják Ilona, Nyúl Zoltán, Masszi György és mtsai*: „Ritka” beteg az echocardiographiás laborban – jellegzeteségek mucopolysaccharidózisban (poszter); *Németh Zoltán, Cziráki Attila, Szabados Sándor és mtsai*: „Az L-ARGININ és aszimmetrikus Dimethyl-arginin (ADMA) szintjének meghatározása nyitott szívűtéten átesett betegek pericardiális folyadékában”; *Várady Edit, Lenkey Zsófia, Husznai Róbert és mtsai*: „Artériás stiffness paraméterek, epikardiális zsírszöveti volumen és koronária kalcium score összefüggése koszorúér betegekben”; *Illyés Miklós, Cziráki Attila*: „Az oszcillometriás módszerrel mért aorta pulzushullám terjedési sebesség (PWVAO) előre jelzi a kardiiovaszkuláris morbitást és mortalitást: 4147 páciens 5,5 éves utánkövetése”; *Hidvégi Erzsébet, Illyés Miklós, Cziráki Attila*: Centrális és perifériás szisztolés vérnyomás egészséges gyermekekben és

serdülőkben valamint juvenilis essenciális hipertóniás betegekben; *Németh Ádám, Cziráki Attila, Sulyok Endre és mtsai*: On-pump és off-pump koszorúér műtétek hatása a metabolikus hormonok koncentrációjának változására; *Husznai Róbert, Szabados Sándor, Cziráki Attila és mtsai*: „Komplikációk mitrális műbillentyű hordozó fiatal nőnél terhesség előtt és alatt. Antikoagulálás terhesség alatt”; *Komócsi András*: Regiszterek és prospektív vizsgálatok a radiális behatolás indikációjának meghatározásában. Hol tartunk egy év után a hazai TAG mérésben az ACS-PCI betegek ellátása során? Trombocita aggregáció gátlás a clopidogrel után; *Lukács Edit*: Különböző kísérletes infarctus modellek utánkövetése a szívizom viabilitás tekintetében szív MRI vizsgálatok tekintetében; *Simon Mihály*: A prolaktin-releasing peptid csökkenti a doxorubicin citotoxikus hatását kardiomiocitákban.

Orvosnapok 2013

Kedves volt Hallgatónk!

Tájékoztatom, hogy az Egyetemi **Orvosnapok** ünnepségét folyó évi **október 11-12-én** tartjuk.

Ebben az évben a 2003-ban, az 1998-ban, az 1993-ban, az 1988-ban, az 1983-ban, az 1978-ban, az 1973-ban, az 1968-ban és az 1958-ban végzett hallgatók találkoznak. A jelentkezési lapokat június hónapban postázzuk.

A fennálló rendelkezésekre való tekintettel a jubileumi – az 1963-ban végzett „arany”, az 1953-ban végzett „gyémánt”, az 1948-ban végzett „vas” és az 1943-ban végzett „rubin” – diplomások a Dékáni Hivatalhoz címzett levélben, vagy e-mailben kérhetik a diploma kiadását az alábbi nyomtatványon, mely

Postai cím: PTE ÁOK Dékáni Hivatal, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

E-mail: dekan.hivatal@aok.pte.hu

Telefon: 72/536-200.

Abban az esetben, ha valaki az ünnepségen nem tud megjelenni, részére postán küldjük el a jubileumi diplomát.

Szeretettel várom a találkozóra:

Dr. Miseta Attila
dékán

Az elmúlt hónapokban közölt mecseki témájú képeink közül számos megtalálható az alábbi honlapon: www.koszalo.hu



ISMIC 2013
VII. INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MYOCARDIAL CYTOPROTECTION
 From Basic Science to Clinical Perspectives
 26-28 September, 2013 Pécs, Hungary

HOTEL PALATINUS

A VII. ISMC szimpóziумot a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara szervezi a Magyar Kardiológus Társaság Experimentális Szekciójának és az International Academy of Cardiovascular Science (Kanada) támogatásával.

A kongresszus angol nyelvű, színhelye: **Palatinus Hotel, Pécs, Király u. 5.**

Örömmel vennénk, ha a tapasztaltabb kollégák mellett PhD-hallgatók is szerepelnének poszterrel a szimpóziумon, akik részére kedvezményes regisztrációt biztosítunk.

Az absztraktok beküldési határideje: **2013. május 30.**

A szimpóziумon való részvétel **orvosoknak és PhD-hallgatóknak** is kreditpontoszerzési lehetőséget jelent.

Bővebb információ és on-line regisztráció:

<http://tensi-congress.hu/ismc2013>

SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT!

A Kongresszus elnöke:

Prof. Dr. Gallyas Ferenc PhD. DSc. (ferenc.gallyas@aok.pte.hu)

A Szervező Bizottság titkára:

Dr. Lantos János PhD. (janos.lantos@aok.pte.hu)

A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának LVII. Vándorgyűlése és a Hámori Artur Belgyógyászati Napok VI.

Időpont: 2013. június 6-8.

Helyszín: Pécs ÁOK Orvostudományi Kar – 7624 Pécs, Szigeti u. 12.

A konferencia elnöke: *Prof. Wittmann István*

Rendező: PTE ÁOK II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum

Szervező iroda: Expert-Quality Kongresszusi és Utazási Iroda

Regisztráció: www.eqcongress.hu/kongresszus/kongresszus/mbt-dsz-vandorgyules/

Pécsi sikerek a stroke elleni küzdelemben

Forrás: www.pecsinapilap.hu

„A Magyar Klinikai Innováció a Stroke Kezelésében” címmel tartottak konferenciát a pécsi Science Buildingben szerdán. Neves kutatók, professzorok, orvosok előadásait hallgathatták meg a résztvevők.

A rendezvény célja a szakmai eredmények bemutatásán túl a széles körű tájékoztatás volt, hogy bárki megismerhesse a stroke-al kapcsolatos fontos tudnivalókat, mind a megelőzés, mind pedig a későbbi utókezelés kapcsán. A szervezők három főbb pontban határozták meg a konferencia témáját:

- Felhívni a figyelmet a stroke, a harmadik leggyakoribb magyarországi halálok kockázatára
- Bemutatni, hogy Magyarországon a legjelentősebb centrumokban, így – többek között – Budapesten, Debrecenben, Pécsen és Szegeden világszínvonalú módszerek állnak rendelkezésre.
- Tudatosítani a magyar társadalomban és a szakmai közönségben, hogy mindent el kell követni a hazai szakemberek itthon tartása és a magyar orvosi innováció itthoni felhasználása érdekében.

Mi a stroke?

- Akut **agyi érkatasztrófa**, az agy vérellátási zavara következtében létrejövő súlyos idegrendszeri működészavar.
- A stroke a harmadik leggyakoribb halálok!
- A túlélő betegek kétharmadában olyan maradandó egészségkárosodást okoz, amely az életvitelt, az élet minőséget súlyosan rontja. Gazdasági hatása a család és a társadalom számára felmérhetetlen, a stroke által okozott egészségügyi és pénzügyi teher messze meghaladja a szív- vagy rákbetegség következményeit.
- A stroke oka lehet vérellátási elégtelenség vagy koponyaűri vérzés. Ezért két formája van: **agyininfarktus és agyvérzés**.

Agyininfarktus és agyvérzés

- Koponyaűri vérzést, így a lágyagyhártya alatti vérzést okozhatja az agyi érfejlődési rendellenességek (“értorzóképződmények”) megrepedése.
- Ilyen képződmény a zsákszerű érkiboltosulás (értágulat), orvosi néven aneurysma; a másik az érgomolyag, orvosi néven angioma vagy érmalformatio. A lágyagyhártya alatti vérzés orvosi neve subarachnoidális vérzés.
- A subarachnoidális vérzés rendkívül súlyos állapot, a betegek kevesebb, mint fele gyógyul meg annyira, hogy eredeti foglalkozásába vissza tudjon térni.
- A felnőtt népesség 2%-a hordoz aneurysmát, de vannak olyan nemzeti tanulmányok, amelyek ezt a számot 6,5%-ra teszik. Magyarországon több mint 200 000 egyént érinthet ez a kór állapot. Tehát egy nem ritka potenciális betegségről van szó, figyelembe véve, hogy ezek az értágulatok a fejlődésük folyamata során megrepedhetnek, és subarachnoideális vérzést, életet veszélyeztető állapotot idézhetnek elő.

Több mint 200 000 potenciális beteg

- Minden olyan adat, vagy újszerű megközelítés, amely segíthet prognosztizálni, hogy a több mint 200 000 aneurysmát hordozó magyar egyénből ki lesz az a kb. évi 1000, aki subarachnoidális vérzést el is szenved, nagyon nagy jelentőségű. Különösen igaz ez olyan foglalkozásokban, mint kamionsofőr, pilóta, vagy más olyan szakmát, hivatást művelők körében, akikre nagyszámú más ember van bízva.
- A legnehezebb kérdés az, hogy nem vérzett érfejlődési rendellenességgel jelentkező betegek közül ki jár jól azzal, ha kóros érelváltozását műtéti úton kiiktatják a keringésből, még a beavatkozás 1% körüli, vagy akár a feletti kockázatát is vállalva.

Szikora István és munkacsoportja (OITI) a „virtuális világ” megközelítést választotta, olyan munkahipotézis alapján, amely a hemodinamika törvényeinek jelentős szerepet tulajdonít az artériás rendszer betegségeinek kialakulásában és fejlődésében. Azt vette fel: számítógépes szimulációk, mérnöki áramlástanai tanulmányok révén képet kaphat arról a klinikus, hogy a hemodinamika milyen módon avatkozik be az érfal szerkezeti átalakulásába és ennek melyek lehetnek a biológiai és klinikai következményei. Nemzetközi viszonylatban is jelentős számú (3213) beteg adatbázisából műegyetemi munkatársakkal áramlásdinamikai szimulációkat végzett betegeken az aneurysma kialakulás előtti stádiumban, illetve a betegség kialakulása után. Az aneurysmák kialakulási helyén emelkedett felületi nyíró feszültséget és térbeli gradiensének együtthatását találta, amely megfelelt az állatkísérleti modellekben tapasztaltaknak. Először igazolta humán vizsgálatokkal a nemzetközi irodalomban, hogy az aneurysmák kialakulásának hemodinamikai előidézői lehetnek, azaz képes volt az aneurysma képződés folyamatát követni, kvázi tetten érni. Áramlástanai kutatásai és klinikai munkássága jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy ma a klinikum rendelkezésére állnak hazánkban is olyan agyi véráramlást befolyásoló eszközök (stentek), amelyek révén nem az érzsák belső eltömeszelése révén iktatunk ki a keringésből eddig kezelhetetlennek tartott aneurysmákat, hanem a véráramlás megváltoztatásával kényszerítjük rá ezen érfejlődési rendellenességet a spontán elzáródásra.

Hudák István (PTE Idegsebészeti Klinika) az agyi érgomolyagok, orvosi néven angiomák vagy arterio-venosus érmalformatiok kezelésére dolgozott ki a világon egyedülálló endovascularis (azaz éren át végzett) műtéti módszert, amely révén eddig inoperabilisnak tartott betegeket lehet meggyógyítani.

Ezek az érfejlődési rendellenességek is veleszületett betegségek, de az angiomák az élet során fejlődhetnek. A fejlődéssel párhuzamosan megjelenik a vérzés veszélye. Azt mondhatjuk, hogy hasonlóan az aneurysmákhoz – az az ember, aki érfejlődési rendellenességet hordoz, időzített bombát hord a fejében. Azt, hogy mikor reped meg egy ilyen kóros falszerkezetű fejlődési rendellenesség, megjósolni nem tudjuk. Statisztikák ugyan vannak arra vonatkozóan, hogy mekkora a valószínűsége a megrepedésnek, de ezek az adatok az individuális helyzetre nézve alig vázolják fel a kockázatot.

Az idegsebészet három alspecialitása a sugársebészet, az endovascularis sebészet és a mikrosebészet is kínál külön-külön vagy kombinálva kezelési lehetőséget. Mindhárom módszer ad-

hat végleges megoldást, azonban a legsúlyosabb formákban Hudák István módszerének kifejlesztéséig nem volt megoldás.

Hudák István endovasculáris kombinált módszerének az a lényege, hogy artériákon és vénákon át végzi az érgomolyag eltömeszelését (embolizálás), miután pontos méréseket végzett a belső vérnyomásviszonyokról. Poliuretán alapú embolizáló anyagot fejlesztett ki, amely szabadalmaztatás után ma már engedélyeztetési eljárás alatt áll. Műtéti módszerével, amelyet a jelenleg rendelkezésre álló embolizáló anyagokkal is lehet végezni, a súlyos minősítésű angiomák teljes elzárásának arányát 30%-ról 75-80%-ra sikerült emelnie.

Tóth Arnold és munkatársai (PTE, Neurológiai és Idegsebészeti

Klinika, Pécsi Diagnosztikai Központ és MTA-PTE Támogatott Kutatócsoport) új MRI-módszerek (mágneses tomographia, MRI) alkalmazását mutatták be agyi sérülések diagnosztizálására. Eredményeik nemzetközi visszhangot váltottak ki, s a szakma vezető tudományos folyóirata, az amerikai Journal of Neurotrauma ez év januári számában kiemelt helyen közölte őket.

Vajda Zsolt (Kaposi Mór Megyei Kórház és PTE Idegsebészeti Klinika) az agyinfarktuskok kezelésének és megelőzésének legújabb endovasculáris módszereit (az artéria elzáródás katéteres megnyitása, az érszűkület kitágítása) mutatja be. A módszerek meghonosításával a stroke kezelésében óriási javulás várható hazánkban is.

A Magyar Rektori Konferencia állásfoglalása a rektorválasztásról

Az egyetemi autonómia az európai felsőoktatás több évszázados értéke, melybe nemcsak az oktatási, kutatási autonómia tartozik, hanem az intézmény felelős vezetőinek kiválasztása is.

Az európai országokban a felsőoktatási intézmények maguk választják meg vezetőiket, köztük a rektort is. A nemzeti felsőoktatási törvényben rögzített szabályozás szerint a magyar állami egyetemek és főiskolák nem választhatják meg felelős vezetőiket. Amennyiben azonban nem a legnagyobb belső támogatottságú jelölt kapja meg a rektori megbízást, az morális válsághoz vezet és ellehetlenítheti az intézmények irányítását is.

A Magyar Rektori Konferencia (MRK) nem tartja elfogadhatónak a rektorválasztás eljárásának jelenlegi törvényi szabályozását, azt, hogy a rektorjelölt személyéről nem a szenátus dönt. Az MRK, a HÖÖK, a gazdasági szereplők és a szakszervezet részvételével működő Felsőoktatási Kerekasztal egyhangúlag javasolta a felsőoktatás – politikai kormányzatnak, hogy a szabad rektorválasztás rendszerét állítsák vissza. Az EMMI és a HÖÖK januári megállapodása tartalmazza is az Emberi Erőforrások Minisztériuma ilyen irányú elkötelezettségét.

Az MRK megérti és elfogadja az állam azon igényét, hogy az egyes felsőoktatási intézmények stratégiai céljainak meghatározásában, valamint gazdálkodásának ellenőrzésében az eddigieknél nagyobb szerepet kíván vállalni. Ennek eszközeként terjesztette a Magyar Rektori Konferencia a Felsőoktatási Kerekasztal résztvevői elé azt a javaslatot, hogy az állam Fenntartói Testületen keresztül elégítse ki ezen igényét. A Felsőoktatási Kerekasztal egyhangúlag egyetértett a javaslattal és kidolgozta a Testület részletes feladatkeretét is.

A Magyar Rektori Konferencia nem támogatja azt a jelenlegi jogi szabályozással ugyan nem ellentétes, ám legitimációhiányos eljárást, melyben a kinevezésre jogosult elé nem a legnagyobb intézményi egyetértéssel bíró, a szenátus által többségi szavazattal elismert jelöltek kerülnek fel.

A Magyar Rektori Konferencia egyhangúlag kéri a szabad rektorválasztás biztosítását, ezzel egyidejűleg támogatja a Fenntartói Testület létrehozását. A Magyar Rektori Konferencia javasolja, hogy az ezzel kapcsolatos konkrét törvénymódosítási javaslatot a Felsőoktatási Kerekasztal tárgyalja meg és a felsőoktatási kormányzat szeptemberig terjessze az Országgyűlés elé.

Budapest, 2013. május 13.

MRK-57/2013

Balog Zoltán

Miniszter

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Miniszter Úr!

A kormányzati szervek a Magyar Rektori Konferencia (MRK) részére véleményezésre általában megküldik mindazon előterjesztések tervezetét, amelyek a felsőoktatással, a közoktatással, a kutatás-fejlesztéssel, az innovációval, vagy éppen a technológiapolitikával kapcsolatosak. Évente több mint félszáz anyagról egyeztet a Magyar Rektori Konferencia a felsőoktatás szereplőivel, összegzi véleményüket, segítve ezzel az EMMI és a társmisztériumok, háttérszervek munkáját. A megkereséseknek megfelelően a Magyar Rektori Konferencia, átértékelve felelősségét, minden esetben határidőben meg is küldte véleményét és javaslatait az előterjesztők részére.

Éppen ezért nehezen magyarázható, hogy vajon miért éppen a felsőoktatást érintő törvényjavaslatok azok, melyekkel kapcsolatos szakmai véleményére nem tart igényt a felsőoktatás – politika. Éppen a Felsőoktatási Kerekasztal keretében a felsőoktatás jövőjéről megkezdett érdemi egyeztetések tükrében tartjuk méltánytalannak és elfogadhatatlannak azt, hogy a felsőoktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról nagy terjedelmű - a felsőoktatást is érintő - törvényjavaslat kerül benyújtásra az Országgyűlés részére anélkül, hogy arról az MRK érdemben kifejtette volna álláspontját. Mindössze egy rövid tájékoztatás keretében, egy nappal azelőtt, hogy a Kormány megtárgyalta azt, volt módjában a Felsőoktatási Kerekasztal résztvevőjeként tudomást szereznie a tervezet léteről.

Kérem Miniszter Úrtól, hogy a jövőben a Felsőoktatási Kerekasztal keretében tapasztalt jó szándékú együttműködés jegyében szíveskedjék a felsőoktatást érintő előterjesztéseket a Magyar Rektori Konferencia részére is megküldetni. Meggyőződésem, hogy nemcsak a formális egyeztetésekre, hanem, - mint ahogy azt az MRK-nak a Felsőoktatási Kerekasztal keretében mutatott konstruktív és aktív, szakmai javaslatokat is tevő hozzáállása is egyértelművé teszi - elsősorban érdemi párbeszédre és további szakmai egyeztetésekre van szükség.

Budapest, 2013. május 14.

Prof. Dr. Mezey Barna Elnök

„Egy rektor ne csak papoljon”

interjú Bódis József rektorral

Értékelné az évet?

A tanév jó volt, az év végéig: 2012 decemberére gazdaságilag is, az elért eredmények tekintetében is, azt gondolom, meggyőző számokkal tudtuk kiállni. 2012 végén és 2013-ban viszont elvonások jöttek a felsőoktatásban, és az addigi jó irány megfordult. Míg az esztendő végén büszkén mondhattam azt, hogy tizenkét éve nem voltak ilyen jó eredményeink gazdasági szempontból a Pécsi Tudományegyetemen, az idei költségvetési változások újból elindították a hiány növekedési folyamatát. Mindezt tetézi, hogy a mai napig nincsenek fix számaink, nem tudni, mit kapunk pontosan a költségvetéstől. Ugyanakkor azt elvárták tőlünk, hogy nem csak egyetemi szinten, hanem kari és egyéb szervezeti szinteken is készítsünk költségvetést. Megtettük, de kérdőjelek maradtak. Most azon dolgozunk, hogy a pluszforrások, ha nem is olyan összetételben, ahogy eredetileg ígérték, de mégis idejussanak a PTE-re, hogy stabilan maradjunk fönt. Legközelebb május 8-ára vagyunk hivatalos a minisztériumba, remélhetőleg akkor már pontosabb adatokat tudunk.

Az érem másik oldala, hogy drasztikusan csökkent a felsőoktatásba jelentkezők száma Magyarországon, és - bár még nem vagyunk a folyamat végén -, azt sejteni lehet, hogy lényegesen kevesebb hallgatót tudunk majd

felvenni. Azt mondják, hogy a kicsi intézményeket ez padlóra küldi - én meg azt szoktam mondani, hogy mindenkit padlóra küld. Az komoly probléma, hogy miközben számokról és struktúraváltásról beszélünk, a finanszírozás a valóságban még mindig fejkvóta szerint megy. Ez hosszú távon egészen biztosan nem tartható. Biztos vagyok abban, hogy a nagyegyetemek ezt át fogják vészelni - de nem mindegy, hogy milyen áron. Folyamatosan dolgozunk a leépítéseken, miközben egy egyetemen nem ennek kellene jellemzőnek lennie, s a minőségi változtatás a felsőoktatásban -amihez mi partnerek lennénk - még várat magára. Ez a helyzet bizonytalanságérzetet kelt mindenkiben, a rektorban is, meg nyilvánvalóan a legfiatalabb dolgozóinkban is.

De vannak más tekintetben sikereink. Akkor, amikor tavaly ősszel átadtuk a Science Buildinget, amit ma már Szentágothai Kutatóközpontnak nevezünk, azt fogalmaztam meg, hogy elvárás, hogy három éven belül pályázatokból fenntartható legyen. Fél év után kiderült, hogy nyertünk annyi pályázati forrást, hogy az első teljes évtől ebből a forrásból, és nem a költségvetésből tartjuk fent a kutatóközpontunkat, és ez nagyon jó! Most várom azokat az eredményeket, amelyek ezt elmélyítik, amelyek már nem a fenntarthatóságról szólnak, hanem olyan pluszforrásokat hozhatnak, melyek további fejlesztéseket tesznek lehetővé. És ez benne van a levegőben!

Meggyőződésem, hogy a Pécsi Tudományegyetem három évvel ezelőtti produkciója is predesztinált volna minket arra, hogy elnyerjük a kutatóegyetemi címet. Nem volt nagyon erős az akkor leadott pályázat. Versenyhelyzet volt, és nagyon keményen meg kellett dolgozni azért, hogy ami egy komoly tudományos produktum, s ami régóta jellemző a PTE-re, elismerést is nyerjen. Küzdeni kellett, de elnyertük, ami nagy elégtétel.

Hogy haladnak a TIOP-os pályázatok?

Halad a munka, bár az is napi küzdelem. A TIOP-hoz a tervekét öt éve készítették, amik akkor jók voltak, de azóta átalakult a világ árban is, technikában is. A team Kukái tanár úr vezetésével kemény munkát végez, hogy a büdzsén belül maradjunk, s közben jó min-

ségben haladjanak a dolgok. A nyertes kivitelező, a Strabag, stabil és jó cég, de nem a legolcsóbbak közül való. Együttműködünk, és haladunk.

Hogy látja, milyen az egyetem lobbija? Tudunk érvényesülni?

Az elmúlt időszak eredményei azt mutatják, hogy tudunk. De ezt nem úgy kell elképzelni, hogy az ember felemeli a telefont, és odaszól valamiért valahova, ezt úgy kellett megtanulnom. Mindenütt, nagyon sok programon ott kell lenni és kapcsolatokat kell építeni.

Egyelőre jó az érdekvérvényesítő képességünk, de nagyon színes és egyben ingoványos terepen kell mozognunk. Nincsenek sablonok, soha nem lehet tudni, hol és ki által tudunk egy kapcsolatot megmozgítani. Ha ez az ország így működik, akkor így kell működtetni - én nem gondolom, hogy ez elvtelen. A lojalitás is fontos, de nem szervilis módon. A Magyar Rektori Konferencia elnökeként is tudtam igen kemény kritikákat megfogalmazni anélkül, hogy lázítottam volna: remélem, nem lettem tüske sem a kormányzat, sem a hallgatók szemében, hiszen a hallgatói demonstrációkon is megjelentem, s a szakmaiságot erősítettem. Azt vallom, hogy aki nem becsüli a hallgatókat, az nem alkalmas arra, hogy oktatási intézményben dolgozzon.

Apropó kutatóegyetemi cím. Sikerült növelni az akadémiai kutatócsoportok számát?

Amikor indultam a rektori periódusban, összesen két és fél akadémiai munkacsoportunk volt. Minimum hármat tűztünk ki célul, hiszen ez volt a kutatóegyetemi cím elnyerésének egyik szükséges feltétele is. Most összesen kilencnél tartunk! Nemrég nyertünk el két új megalakításának a lehetőségét, az egyiket a kémia tudományterületén, a másikat pedig én magam vezetem. Fontosnak tartom, hogy egy rektor ne csak papoljon, de mutassa is meg, hogy mihez ért, és aktívan vegyen részt kutatásban is.

Mivel kapcsolatos a kutatása?

In vitro fertilizációval, magyarul a lombikbébi programmal foglalkozunk, az akadémiai csoport is erre szerveződött. A helyzet az, hogy megtermékenyített petesejtet létre tudunk hozni, de a visszaiültetés után a siker harmadára esik vissza. Az foglalkoztatott, hogy miért nem lehet ez 100%, vagy ahhoz közeli. Ennek persze számos oka lehet, az is, hogy maga az embrió mégsem volt életképes. A szakma ezt úgy próbálja vizsgálni, hogy egyetlen sejtet kiragadnak az embrióból és azt vizsgálják. Két éve viszont meghallgattam Kovács L. Gábor egy előadását, mely a laboratóriumi diagnosztikáról szólt, s az volt a konklúziója, hogy ma akár egyetlen molekulát is meg lehet határozni. Arra gondoltam, ilyen érzékeny módszerekkel meg lehetne vizsgálni a mesterségesen létrehozott embrió körül lévő tápoldatot, mely nagyjából 40 mikroliter. Beszélgettünk erről, majd a beszélgetésből terv és pályázat született: tavaly 755 milliót nyertünk el erre a kutatásra. Éppen ma tart előadást Albert Van Der Berg professzor a Szehtágothai Kutatóközpontban, akinek intézetével együtt dolgozunk, s aki már a harmadik holland vendégprofesszorunk e téma kapcsán. Holland partnerünk az alkalmazott rendkívül bonyolult módszereket a nano-technológia segítségével képes a mindennapi alkalmazás céljára leegyszerűsíteni. Úgy tudom, hogy ők 2 millió eurót különítettek el erre a közös projektünkre, mely náluk is magas összegnek számít. Többet most nem mondhatok, mindössze annyit, hogy több szabaddalmi eljárást is elindítottunk.

Harka Éva

Litvánia

Keresztek hegye

A Litván Golgota

A Keresztek hegye (Keresztek dombja), livánul (Kryziu kalnas) katolikus zarándokhely, egyben Litvánia kiemelkedő turisztikai látványossága. Zarándokok és gyakran a látványosságot meglátogató turisták fohászaik, kéréseik megerősítésére, vagy hálájuk jeléül hozzák el ide és rakják le keresztjeiket.

A mintegy 10 méter magas dombon különböző anyagokból és különböző méretű keresztetek állnak. Mindenki elhozhatja ide saját keresztjét és felállíthatja fohászaik, kérései megerősítésére.

A Keresztek hegyére tartó zarándoklat időpontja nincs adott dátumhoz kötve. Gyakran látogatnak ide az emberek esküvők, házasságkötések, születések alkalmával. A Keresztek hegye évszázadok óta a litvánok legerősebb nemzeti szimbóluma. Maga a domb egy kora középkori földvár maradványa. A csatákban elesett, ismeretlen helyen eltemetett katonák rokonai már a 14. században állítottak itt kereszteteket. A keresztetek állításának szokásával kapcsolatos írásos nyomok csak a 19. század elejére utalnak. Az orosz uralom elleni leverte felkelések túlélői a fészületek állításával és gondozásával igyekeztek ébren tartani a nemzeti öntudatot.

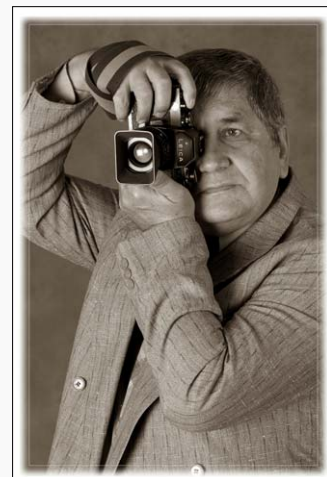
Az első világháború után létrejött független Litvániában a dombot átmenetileg elhanyagolták, a keresztetek száma radikálisan lecsökkent. Az 1940-es szovjet megszállás után viszont ismét több ezer kisebb, nagyobb kereszt állt a dombon. A szovjet időkben a hatalom többször is megpróbálta megsemmisíteni a kereszteteket. (1961, 1973, 1975) A fakereszteteket szétverték, a vasból készületeket hulladék fémként elszállították, a dombot ledózerolták, a domb helyét szeméttel borították. E fellépéseket követően azonban a litvánok a dombot néhány hét alatt visszaépítették, a kereszteteket pótolták.

1990 márciusában, a litván függetlenség kikiáltásakor már mintegy 60 000 kereszt állt a dombon.

1993. szeptember 7-én II. János Pál pápa meglátogatta a Keresztek hegyét, ahol kb. egymillió ember előtt celebrált szabadtéri szentmisét. Látogatása során azzal bízta meg a Ferences-rendet, hogy gondozza a zarándokhelyet és építsen kolostort. A kolostor alapkövetétele a kilencvenes évek végén volt, és kétéves építést követően 2000. júliusában avatták fel.

A Vatikán 1994-ben nagy fészületet is ajándékozott a hegynek. Mindezeknek köszönhetően a Keresztek hegye a világ katolikus hívőinek szent helye. A kereszt alján olvasható II. János Pál pápa gondolata: „Köszönöm a litvánoknak a Keresztek hegyét, amely tanúsítja Európát és az egész világ nemzetjeinek e föld embereinek hitét”.

Sólyom László, Magyarország köztársasági elnöke 2006. szeptember 6-án litvániai hivatalos látogatása során állított keresztet a Litván Golgotán, a Keresztek hegyén.



Tám László



Kérjük, támogassa hívásával a Pécssett kezelt rákbeteg gyermekek rehabilitációját.

Hívja a 13600-as Adhat vonalat, üsse be a 65-ös kódot, így 250 Ft-tal támogatja a Tölösi Péter Alapítványt a leukémiás és tumoros megbetegedéssű gyermekek gyógyításáért.

1 3 6 0 0 - 6 5

Adhat vonal

Az adománygyűjtés célja: Az onkológiai osztályról kikerült gyermekek és fiatalok még nem tekinthetőek gyógyultnak. Rákos megbetegedés esetén 5 év telik el a teljes gyógyulásig. A fiatalok egy része a fenntartó kezeléseket alatt még nem mehet közösségbe, elszigetelten kénytelen élni.

A kórházból kikerülve elveszítik a biztonságot nyújtó szakemberek körét (orvos, ápoló, gyógytornász, szociális munkás, pszichológus, pedagógus). Továbbra is egészségügyi problémákkal küzdenek a betegség és a kezeléseket mellékhatásaként. Tanulási, pályaválasztási, munkába állási problémáik vannak. A családok jelentős része szociálisan és financiálisan is perifériára kerül.

A HÍD IRODA modell program segíteni kívánja a kórházból kikerültek társadalmi reintegrációját: a krízishelyzetben lévők komplex támogatását, hogy életük folyamán a társadalomnak ne eltartottjai, hanem aktív, produktív tagjai legyenek. A HÍD IRODA az alapítvány pécsi rehabilitációs központjában, az onkológiai utógondozással egy helyen kerülne kialakításra.

Az Adhat vonal 2013. január 1-jétől 2013. december 31-ig hívható.

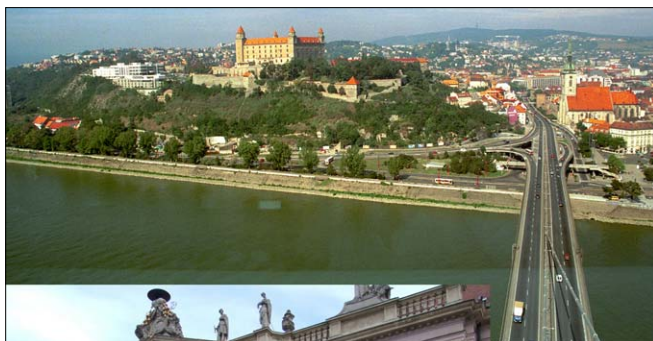
Számunk: 13600-65-ös kód

Egyszeri hívással 250 Ft támogatást kap alapítványunk.

www.tolosialapitvany.hu



„Egyetemtörténet” – Rodler Miklós



**P
O
Z
S
O
N
Y**



Keresztek hegye Litvániában



Tám László képriortja

